

Poleg kmeta skrb tudi za delavca

Slovenska ljudska stranka je na praznik dela na Smuku ustanovila iniciativni odbor delavskega združenja — Stranka se zavzema za soupravljanje delavcev

SMUK NAD SEMIČEM — Na praznik dela, 1. maja, je Slovenska ljudska stranka organizirala srečanje na Smuku. Čeprav je bil dan oblačen in turoben, se je zbralo precej ljudi, velika večina tudi na račun že tradicionalnega žeganja. Na srečanja so med drugimi prišli najožji člani vodstva stranke: Marjan Podobnik, Franci Feltrin, Janez Podobnik in Meta Lukačeva, članica predsedstva konfederacije neodvisnih sindikatov, ter dr. Ludvik Toplak, predsednik republiškega družbenopolitičnega zbora. V lovski koči na Smuku so se zbrali zato, da bi ustanovili strankini iniciativni odbor delavske zveze.

Slovenska ljudska stranka, ki je nastala iz slovenske kmečke zveze in je bi-

la na začetku predvsem stanovska organizacija, se je odločila otestiti se stanovskosti in poskrbeti tako za kmeta

bodo delavske pobude našle svoje mesto tudi v parlamentu, «je zaključil svoj govor Marjan Podobnik.

Franci Feltrin, ki je vodja razlaščenec v stranki, je poudaril, da njihova stranka zagovarja stališče, da je treba ljudem vrniti tudi nacionalizirano delo. Se posebej veliko pozornost pa bo treba nameniti vse večji brezposelnosti in brezmerni moči vodilnih struktur v podjetjih.

Tako je slovenska ljudska stranka sprejela program, v katerem se bo njihovo delavsko združenje zavzemalo za reševanje zaposlitve mladih, za takojšnje izvajanje kolektivnih pogodb in

• Marjeta Lukač je poudarila, da prihaja iz proizvodnje in da delavsko problematiko dobro pozna. Vesela je, da se je Slovenska ljudska stranka kot edina stranka do sedaj spomnila tudi delavcev. Navedla je, da imamo že 100.000 brezposelnih in 450.000 ustrahovanih delavcev, ki pa zaradi tega ne morejo biti ustvarjalni. »Za delavce lahko storimo zelo veliko, kot prvo moramo sprejeti ustrezno zakonodajo, ki bo drugačna od sedanjega predloga, ki daje vodstvu vsa pooblastila. Delavci morajo v podjetju tudi sodelovati,« je zaključila Lukačeva.

prilaganje plač tem pogodbam, za učinkovito vključevanje sindikatov na ravni podjetij in svetov delavcev v soupravljanje in svetovanje, kajti med soupravljanjem in sodelovanjem je velika razlika, za uveljavitev pravične razdelitve družbene lastnine, za učinkovito delovanje sodišč. V iniciativni odbor so izvolili Marjeto Lukač, Marijo Bukovec, Francija Feltrina in Janca Podobnika.

J. DORNIŽ

Beli krajini napovedal razcvet

Prvi belokranjski odbor nacionalne stranke

GRADAC — V ponedeljek, 4. maja, popoldne je bila v Kotičku v Gradcu v Beli krajini napovedana predstavitev Slovenske nacionalne stranke, vendar predsednik gradške krajevne skupnosti v teh prostorih srečanja ni dovolil. Zmagoslavje, vodja stranke, se je nad tem hudo zgražal in dejal, da bo vložil protest na ministrstvu za pravosodje. Srečanje je stranka nadaljevala v gostilni Pri Rakarju.

Komaj desetimi Belokranjcem, ki so se zbrali na tem mestu, je Zmagoslavje predstavil program in organiziranost njegove nacionalne stranke. Poudaril je, da so organizirani v območne odbore. S tem ko delujejo v manjših enotah, so bolj mobilni, učinkoviti, pa tudi lažje navezujejo stike z ljudmi.

Stranka načrtuje odpraviti sedanji zakon o državljanstvu, postriti postopek dodeljevanja delovnih viz in Slovenijo »očistiti nekoristnih Neslovencev«, kot je dejal Jelinčič. Veliko pikrih je padlo na račun slovenske vlade, češ da se ne zna po možko postaviti za slovenstvo.

Za Belo krajino kot območno območje pa je Jelinčič napovedal velik razcvet, kot sta ga po drugi svetovni vojni doživela Gorica in Trst. Njegova stranka se bo za ta razcvet zavzemala, hkrati pa bo poskušala nazaj k Sloveniji priključiti tudi vsa tista območja, ki so nekoč že bila slovenska, npr. Istra.

Po široki prestavitvi stranke so v Gradcu ustanovili prvi belokranjski odbor Nacionalistične stranke.

J. D.

• *Vojna za Slovenijo še ni končana. (Jelinčič)*

• *Bojim se mišljenja: bili smo nič, bodimo vse. (S. Hribar)*

• *Religija je bergla za slabe državne ureditve. (Schopenhauer)*

Naša anketa

Nova vlada — zasuk na bolje?

Kar februarja v slovenskem parlamentu ni uspelo neodvisnim poslancem in mag. Marku Voljču ter sredi aprila Igorju Bavčarju, je 22. aprila uspelo malo pred tem liberalno demokratsko obarvanemu dr. Janezu Drnovšku. Za novega mandatarja namesto premiera Lojzeta Peterleta ga je podprla koalicija štirih sredinskih strank, neodvisnih in prenoviteljev, očitno v zameno za ministrske stolčke. Mnogi so si ob padcu Peterletove vlade oddahnili. Marsikaj je sicer naredila, a v politiki bolj od zaslug šteje danes, slovenski danes pa za mnoge ni ravno rožnat. Mnogi pa so se padca Peterleta ustrašili, češ da izvolitev dr. Drnovška pomeni zasuk na levo, nazaj v komunizem, zamrzitev denacionalizacije, lastninjenja in še kaj. V potrditev tega je prišla prav celo Drnovškova beograjska preteklost. Kako je do nje prišel, ni več važno, prav tako, kaj je v njej zares naredil. Dr. Drnovšek pa je za primer, da bo izvoljen, obljubil predvsem strokovno vlado. Ta naj bi vedela, kaj storiti za spremembo gospodarskih razmer v Sloveniji, ki so za prebivalstvo čedalje bolj neugodne, pa tudi, kako to storiti ter kako preseči zaradi velike politične razcepljenosti in blokade v parlamentu počasno in neučinkovito reševanje ključnih problemov. Imena, ki so zdaj znana, so za marsikoga, prepričanega o nujnosti sprememb, precejšnje razočaranje. Upajmo, da brez potrebe.

LEA ZALOKAR, vzgojiteljica v domski vzgoji Doma Majde Šilc v Novem mestu: »Od nove vlade pričakujem, da mi bo dala več denarja, da si bom lahko privoščila vsaj še dva otroka. Sedaj je pravo razkošje skrbeti za enega. Upam, da bodo na novo izbrani ministri končno le potegnili gospodarski voz iz težav in da se bo potem Slovenija razvojnorozcvetela. Bog me usliši!«

MOJCA LOVŠIN, turistični tehnik iz Otavice pri Ribnici: »Mislim, da bo sedaj bolje. Peterletu sicer ne odrekam sposobnosti, menim pa, da je Drnovšek boljše. Že nastop ima drugačen in je politik v pravem pomenu besede, zato mu tudi bolj zaupam, kot pa sem Peterletu. V tem trenutku je vsekakor zmogel narediti več, kot bi bil Peterle in mislim, da bo tudi v parlamentu imel podporo.«

JOŽE NOVAK, direktor Doma starejših občanov v Kočevju: »Vsaka zamenjava nekaj koristi, vendar pa bo v kratkem času težko kaj spremeniti. Drnovšek sicer zaupam, vendar vem, da bo v sedanjih razmerah težko kaj naredil. Lahko pa doseže deblokado sprejema nekaterih zakonskih predpisov, ki bi že zdavnaj morali biti sprejeti, denimo, zakona o lastninjenju in o volitvah. To bi bilo že veliko in mislim, da mu bo tudi uspelo.«

NIKO POPOVIČ, prodajalec v metliški Metalki: »Menim, da so z novo vlado vendarle prišli boljši časi za gospodarstvo, čeprav se moramo zavedati, da se nastalega gospodarskega položaja ne da rešiti čez noč. Od vlade predvsem pričakujem, da bo na prvo mesto postavila reševanje podjetij in zaposlovanje ljudi in da bo pustila na strani politične spletke in prepire, saj zdaj ni čas za te stvari. Ali je s tem storjen zasuk? Upam, da je res storjen zasuk na bolje za vse nas.«

JANEZ ŠTEFANIČ, direktor semiške Iskre: »Tako kot mnogi tudi jaz upam, da bo nova vlada prinesla pozitivne spremembe v gospodarstvo, da bodo pogoji gospodarjenja stabilnejši in da bo vsak, ki bo ustvarjal, dobil temu primerno plačilo. Želim si, da bi bilo konec obmetavanja z raznimi barvami. V gospodarstvu veljajo tržne zakonitosti, zato je pomembna stroka ne glede na barvo.«

GORAZD GORJUP iz Krškega: »Bolge je, da je predsednik vlade Drnovšek namesto Peterleta. Imam občutek, da so Peterleta določene sile preveč vsiljevale in da v večih vlecite poteze, ki niso zrasle na njegovem zelniku. Nova vlada bo uspešna, če bo dobila finančno injekcijo. Drnovšek bo imel v skupščini močno opozicijo, vendar bo prodr. Mislim, da bo Drnovškova politika malo zavrla denacionalizacijo, predah ne bo odveč za razmislek o lastnini.«

VIKTOR RACIČ, upokojenec iz Cerkelj ob Krki: »Tudi Drnovšek bo težko naredil kaj, kar bi obrnilo življenje na bolje. Denarja ni. V vladi bi po mojem morala biti neka odločilna roka, od katere bi ljudje, ki pričakujejo od vlade vse najboljše, kaj imeli. Politiki pa se samo grebejo za stolčke in ne naredijo ničesar, da bi ljudje bolje živeli. Nova vlada bi morala poskrbeti, da eni kraji ne bi bili več vredni od drugih.«

MARJAN SLAK, učitelj na osnovni šoli Trebelno: »Upam, da se bodo končno nehali prepri in parlamentarne zdruge med našimi politiki, da bodo bolj družno naredili vse, da bi se posvetili pomembnejšim, predvsem gospodarskim vprašanjem. Bojim se, da si bo dr. Janez Drnovšek, čeprav velja za sposobnega, samo zapravljal dobro ime oz. ugled med ljudmi, ker stvari v kratkem času ne bo mogel zasukati dosti na bolje.«

BERNARDKA DOBOVŠEK, srednješolka z Razborja, občina Sevnica: »Mislim, da ni politika ali strokovnjaka, pa naj se piše Drnovšek ali kako drugače, ki bi lahko v nekaj mesecih, kolikor manjka do novih demokratičnih volitev, naredil za Slovenijo kaj več, kot bi Lojze Peterle, če bi še ostal na položaju predsednika vlade. Najbolje bi bilo, da bi pihiteli z volitvami, ki naj pokažejo, kakšno je razmerje sil in kdo naj vlada.«

»STRANKA HOČE BITI V CELOTI LJUDSKA« — Tako je ob ustanovitvi iniciativnega odbora delavske zveze pri Slovenski ljudski stranki na Smuku poudaril podpredsednik stranke, Marjan Podobnik. (Foto: J.D.)

kot tudi za delavca. »Le tako bo stranka resnično ljudska,« so poudarjali vsi govorniki na Smuku. Vsa povojna leta je oblast govorila, da so kmetje nastrojeni proti delavcem, vendar eni brez drugih ne morejo. Marjan Podobnik je dejal, da so desno sredinsko usmerjene stranke do sedaj za delavce premalo naredile, bolj levo usmerjene stranke pa so sicer veliko govorile, naredile pa nič.

»Slovenska ljudska stranka kot osrednja sredinska stranka bo zagotovila, da

Ustvarjalnost med mladimi tehniki

Z občinskega in regijskega srečanja mladih tehnikov osnovnih šol — Povsod nimajo možnosti za delo — Najboljši na državno prvenstvo v Ljubljano

BRUSNICE — Več kot 300 mladih iz občin Brežice, Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Trebnje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica se je v petek, 24. aprila na osnovni šoli v Brusnicah udeležilo 15. občinskega in 10. regijskega srečanja mladih tehnikov novomeške in dolensko-posavske regije. Obenem je organizatorica Zveza organizacij za tehnično kulturo pripravila še 7. srečanje računalničarjev ter tekmovanje v radioamaterstvu in modelarstvu.

Letošnje srečanje je potekalo pod geslom »Raziskujmo-Ustvarjajmo-Varujmo-Ne onesnažujmo-Tekmujmo!« Vsakoletno srečanje, ki ima že nekaj let domovinsko pravico kar v novomeški občini, je predstavitev tehničnih aktivnosti po osnovnih šolah in v krožkih, stanje na tem področju se zdaleč ni takšno, kot bi lahko bilo, saj se veliko šol tekmovanja sploh ni udeležilo. Krivdo gre iskati v pomanjkanju mentorjev in prostora za izvajanje pouka tehnične vzgoje. Predsednik

odbora srečanja, Nikola Padevski, kljub velikim udeležbi ni zadovoljen: »Gradili smo nove šole, pozabili pa smo na prostore za te dejavnosti. Če so prostori že bili, so jih najpogosteje uporabili za druge namene. Veliko je šol, ki imajo svoje tehnične delavnice pomanjkljivo opremljene, manjkajo pa tudi ustrezni učitelji in mentorji. Takšno stanje bo vse dotlej, dokler učiteljske vzgoje ne bo imel enakovrednega položaja z drugimi učitelji na šoli.«

Udeleženci tekmovanja, ki so dosegli najboljše rezultate v posameznih panogah, se bodo udeležili državnega prvenstva, ki bo v dveh delih konec maja na Vrhniki in v Ljubljani. Mladi računalničarji pa se bodo srečali že 9. maja v Ljubljani.

Na državnem prvenstvu bodo barve dolensko-posavske regije zastopali:

1. Tehnološki postopki kovinske prevleke: Uroš Jankovič in Klemen Kirm iz OŠ Center Novo mesto; 2. Energetika (proizvodnja organskih posojin): ekipa OŠ Center Novo mesto; 3. Informatika (programska oprema): Dejan Dular, Marko Graberski in Jaka Jenko (vsi OŠ Center, Novo mesto) ter Smiljan Jankovič iz OŠ Senovo; 4. Robotika (računalniško krmiljeni delovni stroji): ekipa OŠ Senovo; 5. Ekologija (po sledih odpadkov): ekipa OŠ Center, Novo mesto (Vesna Gutman, Špela Verbič); 6. Novi učni pripomočki-a) domača glasbila: Andreja Soster, OŠ Kostanjevica; b) gradiva da ali ne: Jelena Pelko, OŠ Center, Novo mesto; c) Tepanje bakra: Dušan Plut, OŠ Grm, Novo mesto. 7. Spoznavanje proizvodnega procesa in sestavljanje konstrukcij z zbirke Fischer UT1 in UT2: ekipa OŠ Brežice (Robert Lesar, Zoran Rajkovič). 8. Konstruiranje z elektromotorsko zbirko

(reševanje problema): Rudi Čizmek, OŠ Senovo in Franci Kopač OŠ Žužemberk; 9. Predstavitev in zagovor izdelane električne ali elektronske naprave: Boštjan Jarc, OŠ Bršljin, Robert Radovan, OŠ Otočec; 10. Izdelava izdelka iz lesa: ekipa OŠ Šentjernej (Denis Dolar, Iztok Kirar); 11. Maketarnstvo: ekipa OŠ Mokronog (Jernej Jerstov, Primož Kovačič); 12. Ljudske obrti: Janez Jerman, OŠ Bršljin, 13. Predstavitev ročnih del: Andreja Globevnik, Melita Jenič, Nataša Jenšek, Jerneja Kic, Marjana Tršinar (vse iz OŠ Škocjan); 14. Iz učencev domače delavnice: Boris Goršek OŠ Artiče, Ivo Dovič OŠ Center, Boštjan Jarc, OŠ Bršljin; 15. Razstava fotografij: OŠ Center, Novo mesto, OŠ Grm, Novo mesto, OŠ Šmarjeta; 16. Tekmovanje: z avtomobili na električni pogon: Boštjan Bobič, OŠ Šmarjeta, in Tomaž Kralj, OŠ Otočec; 17. Tekmovanje z raketnimi modeli: Jože Florjančič in Andrej Pureber iz OŠ Otočec; 18. Tekmovanje z raketoplani: Gašper Brezovar, OŠ Grm; 19. Tekmovanje z letalskimi modeli: Bernard Kramarič, OŠ Center, Novo mesto, Marko Benje, OŠ Krško, 20. Tekmovanje v spuščanju zrnjev: Dejan Kužnik in Boštjan Zakrajšek iz OŠ Trebnje; 21. Ladijski modeli: Benjamin Bernard in Uroš Zupančič, oba iz OŠ Grm; 22. Jadrnice: Silvester Thopope, OŠ Brežice; 23. Radiogoniometri: ekipa OŠ Žužemberk (Iztok Stopar in Marko Mikec); 23. Računalništvo: 1. in 2. razred: Igor Vizec, OŠ Šentjernej, Simon Čizmek, OŠ Senovo; 3. in 4. razred: Rok Markovič, OŠ Grm, Novo mesto, Sašo Lukež, OŠ Dolenske Toplice; 5. razred: Blaž Kovačič, OŠ Center, Novo mesto, Katja Šturm OŠ Grm, Novo mesto; 6. razred: Dejan Dular in Andrej Komelj, oba OŠ Center Novo mesto; 7. razred: Marko Graberski, OŠ Center, Novo mesto, Jure Kapetan, OŠ Bršljin; 8. razred: Matej Špindler, OŠ Stična, in Matjaž Retelj, OŠ Bršljin.

J. PAVLIN

MODELARJA — Benjamin Bernard in Uroš Zupančič iz Osnovne šole Grm sta na tekmovanje prinesla najboljše izdelane ladijske modele. (Foto: J. Pavlin)

Bolezni ni bilo

V zbirnem centru v Črnomlju že 693 beguncev

ČRNOMELJ — Reka bosanskih beguncev še ne pojenja. V črnomljski vojašnici, edinem zbirnem centru za begunce na Dolenskem in v Beli krajini, imajo trenutno 693 beguncev, od tega je 343 otrok, 275 žensk in 75 moških. Trenutno so še vsi nastanjeni v prostorih vojašnice, kjer je prostora še za približno 100 ljudi. Če pa jih bo prišlo še več, jih bodo morali namestiti v šotore, ki so jih že postavili.

Večina beguncev je Muslimanov, prišli pa so iz vasi Sebrnice, Bratunac, Kalesija, Živinice, Rogatica, iz krajev ob vzhodni meji s Srbijo oz. iz vasi ob Drini. To so v glavnem revni kmetje, med njimi je bila tudi medicinska sestra, ki sedaj pomaga pri pregledih beguncev. Vse begunce ob prihodu v center pregleda zdravnik. V Črnomlju so se bali, da bodo begunci s sabo prinesli veliko nalezljivih bolezni, vendar jih ni bilo, saj so Muslimani zelo čisti ljudje.

Dela z begunci je veliko, zaenkrat imajo za štiri ure zaposlenega le vzdrževalca, ki so si ga sposodili na občinski teritorialni obrambi. Sicer pa se z njimi ukvarjajo delavci iz centra za socialno delo in štiri dekleta, ki so na zavodu za zaposlovanje vključena v javna dela. Hrano jim kuhajo v črnomljskem hotelu. Potrebovali bi tudi vzgojiteljico.

Še vedno naprošajo ljudi, da po svojih močeh pomagajo s pleniaci, oblačili za otroke in pralnimi praški, otroci pa bi bili veseli tudi kake igrače.

J. D.

NA VARNEM, Vendar brez doma — V črnomljskem zbirnem centru za begunce je polovica otrok. Ker je večina mlajših od sedem let, bi se kako potrebovali vzgojiteljico. (Foto: J. D.)

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 24. 3. 1992 (sklep objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 17/92)

JAVNO RAZGRNJEJ

OSNUTEK URBANISTIČNE ZASNOVE NOVEGA MESTA (razvojni dokument Novega mesta)

kot sestavni del sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000, v času od 6. aprila do 20. maja 1992

— v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska 2, I. nad., za bližnje mestne krajevne skupnosti ter

— v krajevnih skupnostih Bučna vas, Bršljin, Ločna — Mačkovec, Gotna vas, Žabja vas, Regrča vas, Šmihel in Drska.

JAVNE OBRAVNAVE

osnutka tega dokumenta bodo v krajevnih skupnostih v času od 11. 5. do 14. 5. 1992 potekale bodo po naslednjem razporedu:

— DRSKA: v ponedeljek, 11. maja 1992, ob 19. uri v prostorih KS Drska, Segova 9;

— REGRČA VAS in ŠMIHEL: v torek, 12. maja 1992, ob 19. uri v gasilskem domu v Šmihelu;

— KANDIJA — GRM in MAJDE ŠILC: v sredo, 13. maja 1992, ob 19. uri v osnovni šoli Grm;

— GOTNA VAS in ŽABJA VAS: v četrtek, 14. maja 1992, ob 19. uri v prostorih krajevnih skupnosti Žabja vas

Do izteka javne razgrnitve osnutka urbanistične zasnove lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Novo mesto, Ljubljanska 2.

Na javnih obravnava bodo navzoči tudi izdelovalci osnutka dokumenta, ki bodo dokument podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

Vijudno vabljeni!

Jubilej s Koreninami čebelarjenja

Ob obletnici Čebelarkega društva Novo mesto bodo v soboto predstavili knjigo Lojzeta Kastelca Korenine čebelarjenja, ki prinaša zanimive teze

NOVO MESTO — Čebelarstvo Novo mesto bo v soboto, 9. maja ob 16. uri v prostorih Srednje kmetijske šole Grm privedlo svečan zbor čebelarjev, posvečen 62-letnici društva. Slavnostni govornik bo predsednik Zveze čebelarstev Slovenije Marjan Skok, ob tej priložnosti pa bodo razvili tudi društveni prapor. V kulturnem sporedu bo sodeloval Dolenjski oktet iz Novega mesta.

Posebna zanimivost prireditve bo predstavitev knjige Korenine čebelarjenja izpod peresa znanega praktičnega čebelarja in strokovnega pisca Lojzeta Kastelca, Brezarjevega Lojza z Medene pečine pri Mirni Peči, ki želi s svojo najnovejšo knjigo (Dolenjska založba, Tiskarna Novo mesto) vsem, ki se za to zanimajo, razkriti korenine dolenjskega in slovenskega

čebelarstva. Kot pravi o knjigi vodja založbe Franci Sali, v njej čebelar Kastelic skoraj marijansko išče odgovor na vprašanje, ali ni začetek umnega čebelarjenja vendarle povezan z davno zgodovino ali kulturo staroselcev in naših prednikov na območju Dolenjske in ali ni prav ta košček slovenske zemlje z mogočnim skalastim gnez-

dom v bližini Mirne Peči nekakšna staroselska čebelarska prakorenina.

Ta izzivalna hipoteza je vseh tudi recenzentu dr. Matjažu Kmelcu, ki piscu priznava, da je poln kombinacijske domišljije, ki spominja na Dänikena, ter da s svojimi ugotovitvami spodbuja k novim raziskavam. Zgodovinarji in drugi naj povedo, če drži Kastelčeva teza, da je evropsko, še posebej pa slovensko civilizacijo splošno in dolgo časa spodbujalo — čebelarjenje.

M. L.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

O klasičnih (novih) zadrugah

Ključ uspeha je zadruga lastnina

Pri nas smo ljudje, posebno pa kmetje, ob premenih političnih in družbenih novostih, ki smo jih preživljali v zadrugah v 46 letih, nezaupljivi, da ne rečem nezainteresirani. Ponujali so nam razne oblike organizacije dela in življenja, ki niso bile potrjene v praksi in ki so ovirale razvoj kmetijstva. V takih razmerah so se tudi oblikovale zadruge po socialistični varianti, ki so samo na videz dajale kmetom nekaj besede. Tako današnje generacije aktivnih kmetov zelo malo vedo o tem, kako funkcionira resnična zadruga. Z začetka svojega službovanja v zadrugi kmeti v Metliki pred dobrih 25 leti se spominjam razmišljanj vinogradnikov, ki so bili člani zadrug vinske kleti pred vojno. Kljub temu, da so imeli dobre predloge, je bilo možno samo nekaj drobnih stvari upoštevati, ker prava zadruga ni bila možna na osnovi »družbene lastnine.« Takrat mi ni bilo jasno, zakaj kmetje nočejo »vzeti« vinske kleti za svojo. Toda kmetom ni bilo jasno, zakaj se v Sloveniji dogovarjajo za ceno grozdja mimo njih. Tedaj so pogajalci mislili predvsem na kritje stroškov v vinski kleti, manj pa na vinogradnika. Da se niso mogli interesi obeh

strani poenotiti, je bilo krivo »socialistično« obravnavanje kmeta, kar je pomenilo držati ga čim dalj od odločanja.

Tudi današnji kmet je zaradi tega še nezaupljiv. Mogoče niti ne verjame, da se mu ponuja članstvo v pravi zadrugi z zadrugo lastnino. Osebnostno menim, da se z zakonom o zadrugah popravila velik del krivic, ki jih je bil deležen kmet v povojnem obdobju. Ta zakon je dal pravno podlago, da se družbena lastnina, s katero upravljajo današnje kmetijske zadruge, prekvalificira v zadrugo lastnino. Ne bojim se, da ne bi v Sloveniji zadruge uspešno gospodarile. V razvitih tržnih gospodarstvih se je zadruga kot podjetniški model uveljavila in potrdila kot najuspešnejša gospodarska oblika malega kmeta.

Poznam veliko zadrug, natančneje zadrug vinskih kleti, v Italiji, Nemčiji, Franciji, Avstriji. V razvitosti, uspešnosti in zunanji podobi so med njimi različne, toda vsaka je uspešna, zagotavlja dohodek za vinogradnike, plače za uslužbenice in se lahko pohvali s tehniko in tehnologijo na evropski ravni. Tisti, iz vrst kmetov ali uslužbenec, ki so danes v Sloveniji nezadovoljni z novo zadrugo zakonodajo, ne poznajo prednosti, ki jih ta zakon ob pridnem delu prinaša. Res pa je, da zadruga pravila, ki jih sprejmejo člani zadrug, preprečujejo špekulacije in privilegije v zadrugi samo za nekatere kmete, dobre uslužbenice pa zadruga tudi potrebuje. (Dalje prihodnjaj)

mag. JULIJ NEMANIČ

OD SREDE MAJA SPET OBRAMBA PRED TOČO

SEVNICA — Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, ministrica za delo Jožica Puhar, minister za planiranje Igor Umek in drugi gostje so si 30. aprila ogledali Radarsko-računalniški center (RRC) na Lisci. Vodja RRC Stane Pajk je goste seznanil, da naj bi 15. maja navkljub pomanjkanju raket (doslej so jih nabavljali v Črni gori) začeli z obrambo pred točo. Kako bo z obrambo pred točo, če bodo izžrpali zalogo črnogorskih raket, še ni znano. Gotovo pa je, da tako reni koč čez noč ne bi mogli začeti proti točonosnim oblakom streljati z drugačnimi raketami. RRC Lisca pokriva celotno Slovenijo, razen Primorske.

Zelenjavni vrt zaokroži maj

Kaj je v tem času še mogoče sejati in saditi

April in maj sta v vrtnarstvu glavna meseca setvene in saditvene sezone, zato opravil v tem mesecu ne bo manjkalo. Pred ledenimi možni bomo posejali in posadili zeliščno zelenjavo, solato, korenje, redkev, špinac, fižol ter rdečo peso in krompir, kolikor ju še ni smo. Po 15. maju pa je čas za sajenje in sejanje občutljivih vrtnin, kot so paradiznik, paprika, bučke in kumarice. Kako bomo sejali in vzgajali te vrtnine? Od solatnic bomo sejali endivijo za pozno poletno rabo. Zelo dobra je sorta rumena eskariol, ki jo bomo sejali še vse do konca julija za sprotno uporabo. Od radičev lahko posejemo tržaški solatnik, proti koncu maja pa bomo posejali tudi radič za siljenje (sorta-monivip verona).

Maj je še primeren čas za setev znane ljubljanske ledenke in ostalih ledenk ter mehkolistne glavne sorte atrakcija. Great lakes je zelo dobra sorta solate, ki je odporna na uhajanje v cvet in jo lahko posejemo vse do srede avgusta. V maju lahko še posejemo rdečo peso, korenček in peteršilj. Dodajamo, da rdeča pesa ne prenese gnojenja s hlevskim gnojem, zato ji gnojimo le z organsko-mineralnimi gnojili (agrovit, biopost, biobrazda) in mineralnimi gnojili (NPK 13-10-12 okoli 100 g/m²), pred setvijo bolj kislota tla apnimo s kameno moko (golja KPMG).

V maju sadimo tudi sadike zelja in cvetače v vrstni in medvrstni razdalji 50 cm, medvrstne prostore pa zapolnimo s solato ali zelišči, kot so koper, koriander ali kumina. Kapusnice so hvaležne za gnojenje s hlevskim gnojem, dodamo pa še do 100 g/m² NPK 13-10-12 ali NPK 11-11-16, pred oblikovanjem glav pa gnojimo s KAN-om.

V maju sadimo tako nizki kot visoki fižol. Pred sajenjem visokega fižola postavimo dovolj visoke prekle z medvrstno razdaljo 80 cm, v vrsti pa 60 cm. Fižol sadimo v polkrogu, okoli vsake prekle do 5 cm globoko. Dobre sorte za stročje in zrnje so zelenostročni jabeljski pisanec in klemen, od rumenostročnih pa je dobra sorta jeruzalemski in ptujski maslenc. Dobra je tudi nizka rumenostročna, zgodnja sorta berggold.

Tako kot pri fižolu moramo tudi pred sajenjem paradiznikov sadik v tla zabiti kole, dolge vsaj 1,5 m. Sadike paradiznika naj imajo močna stebila, z majhnimi presledki med listi in s koreninsko grudo. Posadimo jih 70 cm narazen, v vrsti pa naj bo presledek med

rastlinami okoli 50 cm. Paradiznik posadimo tako, da korenino in večji del stebila položimo v zemljo skoraj vodoravno, nekaj centimetrov globoko.

Paradiznik in paprika sta rastlini, ki zahtevata veliko toplote in vlage, zato ju posadimo na sončni legi in rodovitnem zemljišču. Pridelek paradiznika in paprike je dosti večji in kakovostnejši v plastenjakih. Za večji pridelek pa lahko posamezne rastline paradiznika pokrijemo s propustno propilensko folijo — Covertan, tako da je vsaka rastlina do tal ovita s to folijo skozi celo polje. Paradizniku in papriki gnojimo s preležanim hlevskim gnojem in rudninskimi gnojili, ki ne vsebujejo klor (NPK 7-14-21, NPK 5-20-30), ter med vegetacijo dognojimo s KAN-om.

Prav tako so toplotno zahtevne tudi kumare, zato jih sejemo v drugi polovici maja na sončnih zavetnih legah in tleh, bogatih s humusom. Če zemljo pod kumarami pokrijemo s črno folijo, bo pridelek zgodnejši in dosti večji. Vrste kumar naj bodo 110 cm narazen, medvrstne prostore pa je dobro zastreti s slamo ali jih posejemo s solato in kolerabico.

Inž. CVETKA LAVRIČ

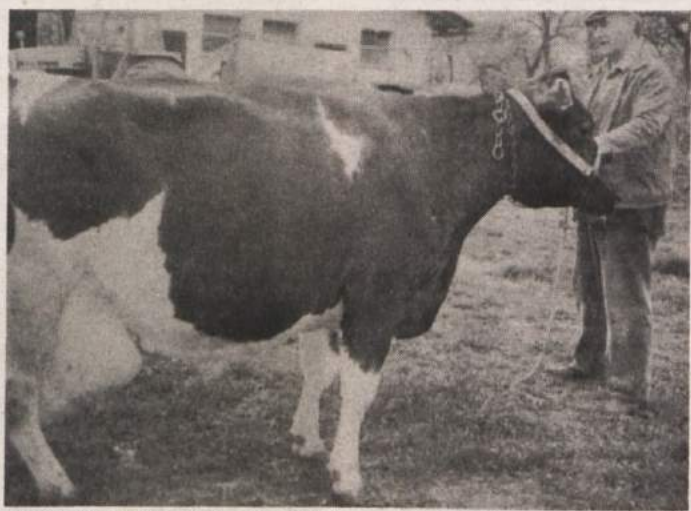
Šampionski hlev

Izjemni rejski uspehi Zidarjevih iz vasi Sušje pri Ribnici

RIBNICA — Nekaj kilometrov stran od Ribnice, v vasi Sušje, pridne roke gospodinje Angele in moža Antona Zidarja od ranega jutra pa do poznega večera nenehno skrbijo za 30 glav živine v »šampionskem« hlevu, ki po pravilu vsako leto da najboljšo slovensko kravo v svoji skupini. Pred kratkim je na razstavi krav črno-bele pasme v Kranju krava Vera v konkurenci 80 tekmičev prejela posebno priznanje: v osemih laktacijah je dala nad 75.000 litrov mleka ali stokrat več, kot je njena teža. Dosegel je povrgla deset teličkov (enkrat dvojčka), osemletno povprečje pa ima 8931 l. Največ mleka je dala v šesti laktaciji, in sicer kar 11.177 litrov s skoraj neverjetnimi 5,11 odst. tolišče. Kot podurja Zidar, so redke krave, ki imajo v tej starosti tako veliko mlečnost. Toda Vera je še vedno v dobri kondiciji.

Leta 1990 so Zidarjevi bili deležni še enega priznanja, ko je njihova krava Jera kot republiška prvakinja dala v standardni laktaciji nad 14.000 litrov mleka in v njem 600 kg maščob. Zidarjevi imajo v hlevu še šest krav, ki dosegajo povprečje okrog 9.700 l in so po teh merilih daleč na prvem mestu v Sloveniji. Povprečje celotne črede je v letu 1990 znašalo kar 10.040 l s 4,34 odst. mlečne tolišče.

M. GLAVONJIČ

VIME REKORDERKE — Lastnik s kravo, ki je dala skoraj neverjetno količino mleka in mlečne maščobe. (Foto: M. Glavonjič)

Bogat Bilten za jubilejno Vigred

Pred letošnjo razstavo najboljših belokranjskih vin — V Biltenu objavlja prispevek več domačih strokovnjakov in poznavalcev vinogradništva ter vinarstva

METLIKA — Poleg diplom, ki jih hkrati z medaljami prejmejo nagradjeni vinogradniki, priznanj za nastopajoče v programu ter vabil in plakatov so sestavni del dokumentacijskega gradiva s tradicionalnih belokranjskih razstav in pokesenih nagradjenih vin vedno tudi bilteni. Te v nakladi do 500 izvodov izdaja prireditveni odbor vsakokratne prireditve.

Tako je bilo doslej izdanih skupaj 15 biltenov, 6 s semiških razstav (od leta 1977 do 1982), 9 pa z metliških, ki so se prav tako zaporedoma vrstile v letih od 1983 do 1991. To pomeni, da bo letošnja razstava — Vinska vigred '92, ki bo od 22. do 24. maja, za Metliko jubilejna, jubileju primeren pa bo tudi tokratni bilten. V njem bo poleg tekočih rezultatov z ocenjevanja vin objavljena

še vrsta drugih prispevkov, v glavnem izpod peres domačih avtorjev. Pa jih naštejmo (v zaporedju tekstov v biltenu):

- Branko Matkovič, dipl. iur. (predsednik prireditvenega odbora Vinske vigredi): Jubilejna vinska vigred
- Milan Vajda (predsednik Društva vinogradnikov Bele krajine): 16. razstava belokranjskih vin, 15-letnica delovanja društva belokranjskih vinogradnikov in 10-letnica vinske vigredi v Metliki
- dr. Dušan Terčelj, dipl. ing. agr. (predsednik strokovne komisije ocenjevanja vin): Ocenjevanje belokranjskih vin v Metliki
- Matjaž Rus (predsednik pododbora za propagando Vinske vigredi): Pet

predsednikov za deset let vinske vigredi

- Anton Pezdirc, ing. agr. (enolog Vinske kleti Metlika): Vinogradništvo in vinarstvo Bele krajine
- Jože Gosenc, ing. (vodja Vinske kleti Metlika): Človek in vino
- Mag. Julij Nemanič, dipl. ing. agr. (predsednik pododbora za razstavo in degustacijo vin Vinske vigredi): O vinski kulturi
- Andreja Brancelj-Bednaršek, dipl. etn. (kustodinja Belokranjskega muzeja Metlika): Recepti Vincenca Jereba za zdravljenje z vinom
- Greta Augustin, dipl. ing. agr. (predsednica pododbora za kulinariko Vinske vigredi): Kulinarika, del dragocene kulturne dediščine Bele krajine

Poleg teh prispevkov bomo v biltenu objavili še prikaz dejstev, podanih v obliki bolj ali manj skupno izraženih rezultatov z vseh dosedanjih (semiških in metliških) ocenjevanj belokranjskih vin.

TONE OMERZEL

KMETJE REDIJO VSE MANJ ŽIVINE

LJUBLJANA — Slovenska živinoreja je v zadnjih letih v nasprotju z nekaterimi obeti in pričakovanji zelo nazadovala. Popisni rezultati kažejo, da smo v Sloveniji ob koncu lanskega leta imeli le še 483.865 glav goved, kar je skoraj desetina manj kot letno dni poprej. Še bolj je nazadovala prašičereja, ki je imela ob koncu lanskega leta za 12 odstotkov manj živali kot 1990. leta. Proti pričakovanjem se je število govedi in prašičev bolj zmanjšalo pri zasebnikih kot v družbeni reji kar pomeni, da se je navzlic spremenjenim družbeno ekonomskim razmeram v Sloveniji pomen družbenih farm celo sorazmerno okrepil.

Podjetje Tesnila inženiring, uvoz-izvoz, d.o.o. Šentrupert

objavlja zbiranje ponudb za oddajo igrišč za male športe

Igrišča so v neposredni bližini tovarne Tesnil na Veliki Loki (dve tenis igrišči, malo igrišče, možnost širitve). V ponudbi navedite pripravljenost za vlaganje v objekte in višino ponujene najemnine ter program delovanja športnih igrišč. Natančnejše pogoje za oddajo bomo določili s pogodbo. Ponudbe pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Tesnila inženiring, Šentrupert, 124, 68232 Šentrupert. Informacije po telefonu (068) 44-917.

LOKASTAR

Proizvodnja in trgovina d.o.o. Cesta v Gorice 33, 37, 61000 Ljubljana, Slovenija

LOKASTAR d.o.o. Ljubljana

Iščemo nove sodelavce — KOOPERANTE za vzrejo perutnine

Pisne vloge z opisom dosedanjih del in izkušenj pošljite na naslov: LOKASTAR d.o.o., poštni predal 138, 61001 Ljubljana, s pripisom KOOPERANT.

Sejmišča

BREŽICE — Na redni sobotni sejem so prodajalci pripeljali 168 do treh mesecev starih in 23 starejših prašičev. Prvih so prodali 79 po 270, drugih pa 6 po 170 tolarjev za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Razkuževanje za začetek

Evropa s svojim tržnim gospodarstvom ne pozna milosti in tudi našemu kmetu ne bo priznala. Od nas je jemala le kakovostne izdelke in pridellek, kdor tekmovala ne bo zmogel, bo klavarno propadel, ne da bi kdo žaloval nad tem. Kaj to pomeni, si oglejmo na primeru mleka, kjer že sedaj veljajo mnogo strožje higienske zahteve kot pri nas, se bodo pa z letom 1993 še zaostrole.

Že od 1. januarja leta 1989 sme biti po merilih Evropske skupnosti v mleku do 300.000 mikrobov v mililitru mleka, do 500.000 celic in manj od 0,004 g penicilina. S prihodnjim letom se bo dovoljeno število mikrobov zmanjšalo na 100.000, skupno število celic v mililitru mleka pa na 400.000. Kako ostra zahteva je to, lahko ocenjuje vsakdo, ki pozna razmere v našem pridobivanju mleka, kjer veljajo mnogo prizanesljivejša merila, pa še teh kmetije ne izpolnjujejo, vsaj vsi ne.

V tem koticu smo že svetovali o higienem pridobivanju mleka in o nevarnosti, ki jo prinaša zlasti mastitis, najhujša bolezen molznic, zato to-

• Za začetek strokovnjaki priporočajo vestno razkuževanje seskov. Znano je, da mastitis povzročajo bakterije, ki žive in se razmnožujejo v bolnih vimenih ter se od tam selijo na zdrava. Z razkužilom rejec preseka njihovo pot in s tem prepreči okužbo. Odkar so znane boljše vrste razkužil, ki vsebujejo dodatke za zaščito kože, ne bi smelo biti proti njim nikakršnih pomislekov več. Razkuževanje je posebno nujno, če gre za presušitev krave molznice. S prenehanjem molže se pot bakterijam, ki prodirajo po sesku navzgor v vime, še olajša, saj jih nič več ne odplavlja mleko z molžo. Če uničimo kužne klice na vršičku seska, je preprečen vdor boleznih, vendar le za nekaj časa. Razkuževanje bo učinkovito ukrep samo v primeru, če bo redno in temeljito.

krat nasvetov ne bomo ponavljali. Za našo rejo bi bilo nadvse koristno, če bi podobno kot drugje po svetu povzeli celovit sistem boja proti mastitisu, ki ga priporoča firma Diversey, ena največjih proizvajalk higienskih in čistilnih sredstev na svetu. Koristna bi bila tudi redna mesečna kontrola mleka z mastitis reagentom ter vgradnja deosan mastitis detektorja na vsako molzno enoto.

Inž. M. LEGAN

Delavci Adrie vodstvu ne zaupajo

V ponedeljek se je spet ustavila proizvodnja v Adrii Caravan — Nadaljevanje 9. aprila prekinjene stavke — Zahteva po odstopu Marjana Anžurja z vseh funkcij

NOVO MESTO — V ponedeljek, 4. maja, se je tako rekoč v glavni sezoni spet ustavila proizvodnja v novomeškem podjetju Adria Caravan, v aprilu pa so zaradi motene oskrbe z materiali spravili s traku 894 nepopolnih prikolic. Z zaustavitvijo proizvodnje so se delavci odločili za nadaljevanje stavke, ki so jo prekinili, ko so dobili zamujene plače in ko je 9. aprila ponovno stekla prekinjena proizvodnja. Več ključnih stavkovnih zahtev je namreč ostalo neuresničenih.

O uresničevanju svojih prejšnjih zahtev je stavkovni odbor Adrie Caravan razpravljal že 30. aprila. Takrat je bil obveščen tudi o odstopu generalnega direktorja Adrie Caravan Andreasa Poschacherja ter o ponovni zaustavitvi proizvodnje od 4. do 11. maja. Zagotovil, da bo proizvodnja 11. maja zares spet stekla, ob tem ni bilo.

Prav nemotena proizvodnja je bila eden ključnih razlogov za odločitev o prekinitvi stavke 9. aprila. Videti je, da so bila tovrstna zagotovila takrat precej na trhljih nogah. Že 13. aprila je stavkovni odbor namreč opozoril direktorja Poschacherja in predsednika upravnega odbora Adrie Marjana Anžurja, da je proizvodnja motena zaradi nepopolne oskrbe z materialom. Kot rečeno, so do konca meseca naredili 894 nepopolnih prikolic, z majem pa je proizvodnja spet prekinjena. Za predstavnik stav-

kovnega odbora, kasneje pa tudi za zbor delavcev, je bil šok tudi predstavitev projekta Eurofinance, ki je že v izvajanju. Ugotavljajo, da je bil s sklenjenimi pogodbami prizadet interes delavcev in še vedno družbena lastnina v Adrii. Blagovna znamka Adria je bila za dobo 20 let brezplačno prenešana na novo podjetje Adria International, ta pa si je pridobila večje upravljalke pravice, kot bi ji glede na delež šle, ter celo pravico veta za pomembne poslovne odločitve.

Z vsem tem je stavkovni odbor v ponedeljek seznanil zbor delavcev Adrie Caravan. Ta je ugotovil, da je več ključnih zahtev, ki so pripeljale do stavke že v marcu, ostalo neuresničenih. Na prvem mestu je nezagotavljanje popolne proizvodnje v aprilu in njena ponovna zaustavitve. Nadalje stavkovnemu odboru ni bilo predočeno izvajanje upravljalških in poslovnih funkcij, ki naj bi potekale v

Adrii Caravan. Zaradi vedno večje negotovosti firme in s tem 1.700 zaposlenih in zaradi nezaupanja v vodenje in upravljanje Adrie so delavci v ponedeljek zahtevali, da Marjan Anžur do opoldneva naslednjega dne takoj in nepreklicno odstopi.

• Marjan Anžur do torkovega opoldneva ni odstopil, kot je od njega zahteval zbor delavcev. Tudi na torkov zbor delavcev ga ni bilo, niti ni poslal kakšnega pisanja. Zbor je soglasno sprejel sklep, da Marjanu Anžurju prepoveduje opravljati vse funkcije, vezane na prikolico dejavnost in poslovni odbor IMV holdinga. S slednjim soglašajo tudi vsi ostali deli IMV. Izvršni svet novomeške občine pa je torkov zbor delavcev zaprosil, naj takoj imenuje nove upravljalce.

Zahtevali pa so tudi takojšnjo vzpostavitev vseh upravljalških in poslovnih funkcij za celotno prikolico dejavnost v Adrii v Novem mestu ter imenovanje novega upravnega odbora in novega vodstva Adrie Caravan.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Koncert in praznično vzdušje

V domu starejših občanov tudi delegacija iz Langenhagna

NOVO MESTO — V okviru praznovanja državnih praznikov je Moški pevski zbor Dušan Jereb iz Novega mesta priredil 23. aprila pevski koncert v Domu za starejše občane v Novem mestu. V uvodnem besedilu koncerta je Barbara Čutuku predstavila pevski zbor, ki ga vodi prizadeta pevovodkinja Majda Nemanič, in povedala, da zbor deluje neprekinjeno že 47 let in ima za seboj nad 2.750 vseh nastopov.

V prvem delu koncerta so pevci zapeli sedem domoljubnih pesmi, v drugem delu so sledile slovenske narodne pesmi. Med odmorom je citiral Jože Marjetič zaigral nekaj lepih domačih narodnih melodij. Program koncerta in njegovo izvajanje so poslušalci sprejeli z navdušenjem.

Lojska Potrč, direktorica doma, se je v svojem imenu in v imenu poslušalcev zahvalila zboru, ki je bil že večkrat gost doma, za koncertni prispevek in lep kulturni večer. Z velikim zadovoljstvom je pozdravila na koncertu tudi delegacijo, ki jo vodi gospa Waltraud Kruckeberg, županja iz partnerskega mesta Langenhagen. Zahvalila se je za prijateljski obisk ter za pomoč, ki so jo darovali domu.

R. HRVATIN

Novoles varčuje z energijo

Novolesova Energetika bo prešla na zemeljski plin — Vrsta ukrepov

STRAŽA — Ob reorganizaciji Novolesa je bila jeseni 1990 ustanovljena tudi družba z omejeno odgovornostjo Novoles Energetika in storitve. Njena osnovna dejavnost je preskrba Novolesovih podjetij v Straži z energijo in vzdrževanje. V okviru sanacije so v Novolesu posvetili posebno pozornost prav energiji, saj gre za enega osnovnih pogojev za nemoteno proizvodnjo.

Z zmanjšanjem proizvodnje, predvsem pa z boljšim izkoristkom lesa v njej se je občutno zmanjšala količina lesnih ostankov. Zaradi tega ima Energetika posebno pozimi probleme s preskrbo za gorivo, saj so prav lesni ostanki glavni vir za proizvodnjo tehnološke pare in lastne električne energije. Kot nadomestni energetski vir so že pred časom izbrali ekološko čist zemeljski plin, ki ga bo dolenjska industrija končno lahko začela uporabljati z izgradnjo posavsko-dolenjskega plinovoda.

Posebno pozornost v Novolesovi energetiki posvečajo tudi varčevanju z energijo, saj predstavljata največji del stroškov tehnološka para in elektrika iz omrežja, čeprav je precej proizvedejo sami. Precejšnje prihranke pri toplotni in električni energiji si obetajo od ponovne vzpostavitve sistema za izravnavo električnih konic in od sanacije transportnega sistema za lesne ostanke, ki bo imela tudi ekološke učinke. V ta namen bodo do leta 1993 uredili tudi čiščenje dimnih plinov, s katerimi sedaj uhaja v zrak preveč pepela. Največji poseg pa načrtujejo pri porabi toplotne energije. Sanirali bodo sušilnice in prešli na toplotno ogrevanje. Dodatne prihranke pa bo prineslo računalniško krmiljenje.

DUHOVI — Novomeški parlament je na zadnji seji obravnaval analizo predšolske vzgoje in varstva v občini. Ocenjena je bila z odlično oceno, ne dosti slabše pa tudi sama vzgojnovarstvena dejavnost, ki naj bi kljub temu s posebno podporo dobila čimprej čimvečjo konkurenco v zasebnih vrtcih. Odlični oceni se je pridružil tudi župan Marjan Dvornik, ki pa si ni mogel kaj, da ne bi dodal, da je analiza tudi odlična odraz smeric Zveze komunistov Jugoslavije in teženja starega sistema v plačanju kolektivističnega duha. Da so naši vrtci (pre)veliki, kar je hotel s tem povedati, brez dvoma v veliki meri drži. Ali je to povedal na županu primeren način, pa je že druga pesem. Poslanec Miro Berger ga je kot svojega predsednika prosil, naj mu bo za zgled njegova skupščina, ki je v dveh letih dozorela, in naj se vendar vzdrži namigovanj z ideološkim nabojem o vsaki stvari.

MOTOKROSI — Organizatorji prvomajskega motokrosa pri Dolenjskih Toplicah, ki si ga je ogledal tudi slovenski notranji minister Igor Bavčar, so presenetili obiskovalce, saj niso za ogled tekme zahtevali nobenega plačila. Marsikdo je pozelenel od jeze, ko je zvedel, da se je brez potrebe plazil čim bližje progi skozi grmovje. Poročevalci pa so zato imeli težave z oceno, koliko gledalcev je sploh bilo. Delo je pisalo o šestih, Slovenec o prekih osmih tisočih, Dolenjski list bo ostal neke vmes. Da bi šli štet, seveda ni razumno pričakovati.

ZASTAVE — Med prvomajskimi prazniki je zastava države Slovenije sredi novomeškega Glavnega trga na stavbi, v kateri je Dolenjska Delikatosa, visela narobe, z grbom na spodnjem koncu. V Dolenjski trditelj, da s tem nimajo nič, saj je izobešanje zastave v izključni pristojnosti Vodne skupnosti. Kakorkoli že, napaka je zelo osnovnoločka. Zastav res visi mnogo manj kot včasih, kljub temu pa bi po skoraj enem letu lahko vedeli, kje naj bo grb izobešenega simbola države.

Ena gospa je slišala, da si nekateri v Pionirju želijo pogostejših občinskih obiskov. Ob zadnjem se je kot po čudežu znašla pred njimi na kupu vrsta računalnikov, do katerih sicer nimajo dostopa.

ŠE: HALO, TUKAJ BRALEC »DOLENJCA«

Na očitke bralke iz Novega mesta v rubriki »Halo, tukaj je bralec Dolenjca« odgovorjamo naslednje. Delavci JP Komunala naj ne bi s klasičnimi posodami za smeti ravnali, »kar se jim zljubi«, kot predpostavlja gospa iz Novega mesta. Lahko pa se zgodi, da nekdo v posodo za odpadke dobesedno natlači vejevje, kartone in podobno, kar otežkoča sicer enostavno praznjenje posode za smeti. Seveda to ne more in ne sme biti izgovor za grobo ravnanje s posodami. Vsekakor se bomo še dodatno potrudili, da posod za odpadke ne bomo po nepotrebnem uničevali. Izpraznjene klasične posode za odpadke morajo delavci vrniti na običajno mesto ali jih postaviti ob dostopne poti tako, da ne ovirajo prometa. Poudarjamo, da to velja samo za kraje, kjer so še nameščene klasične »kante« za odpadke. Gospej in vsem občanom, ki smo jim s svojim delom kakorkoli povzročili nejevoljo, se iskreno opravičujemo z željo, da bi Komunala resnično postala »naša Komunala«. Hkrati naprošamo vso, da nas na naše nepravilnosti takoj opozorite na tel. številko 23-594, ker bomo le tako lahko s skupnimi močmi izboljšali kvaliteto našega dela.

»Vaša Komunala«

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 9. maja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:
- Novo mesto: Mercator—KZ Krka Blagovnica Zabja vas od 7. do 19. ure; trgovina CEKAR v BTC Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure; PERKO, minimarket na Otočcu
 - Šentjernej: Mercator—Standard samopostrežba
 - Dolenjske Toplice: Mercator—KZ Krka — prodajalna Vrelec
 - Žužemberk: Dolenjska Market
 - Straža: Mercator—KZ Krka samopostrežba
 - Novo mesto, v nedeljo od 8. do 11. ure: Dolenjska samopostrežba, Glavni trg 23
 - od 8. do 12. ure:
 - trgovina CEKAR v BTC Javna skladišča v Bučni vasi
 - PERKO, minimarket na Otočcu

Prve naj bi bile koristi otrok

Temeljita analiza ni naša večjih pomanjklivosti v dosednji organiziranosti vzgojnovarstvene dejavnosti — Poslej podpora v glavnem za zasebne vrtce

NOVO MESTO — V novomeški občini je v družbeno organizirano celodnevno varstvo v vrtcih letos vključenih 2.607 predšolskih otrok, kar je slabih 43 odst. Delež v vrtcih vključenih otrok bistveno ne upada, vsako leto pa je manj prošelj za sprejem. Od otrok, ki niso v vrtcu, jih je 590 deležnih skrajšanih programov vzgoje in izobraževanja. Od tega 300 otrok obiskuje malo šolo, 290 otrok pa je bilo vključenih v 80-urni vzgojni program potujočega vrtca.

Dvanajst novomeških vrtcev ter vrtci v Straži, Šentjerneju, Stopičah, na Malem Slatniku in Lešnici delujejo v okviru Vzgojnovarstvene organizacije Novo mesto. VVO ima organiziranih tudi 21 družinskih vrtcev, v katerih dopoldanske nadomestne mame skrbijo za 129 malčkov do treh let starosti, v dveh pa tudi za razvojno motene otroke. Sedem vrtcev v raznih krajih v občini deluje kot enota pri osnovnih šolah, v Stari vasi pri Šentjerneju pa deluje tudi prvi privatni vrtce. Dva novomeška imata nad 10 oddelkov, 7 vrtcev vključuje od 5 do 10 oddelkov, večina vrtcev pa ima manj kot pet oddelkov. Prednost majhnosti je predvsem v dobri pokritosti terena. Majhne enote omogočajo tudi načrtovanje življenja in dela, ki je čimbolj podobno družinskemu.

Analiza stanja in načrtovanja razvoja predšolske vzgoje in varstva v občini Novo mesto, ki jo je nedavno za zelo dobro ocenila novomeška občinska skupščina, je potrdila mnogim že znano

dejstvo o sedanjih racionalni ali z vidika koristi za otroke celo preveč smotni organiziranosti otroškega varstva v občini. Po normativih, ki močno prekašajo tuje glede števila otrok v skupini in na enega vzgojitelja, bi morali imeti v vrtcih v novomeški občini zaposlenih 21 vzgojiteljic in 22 varuhinj več, kot jih je, pri čemer sploh ni štetjo, da novomeški vrtci delajo poldrugo uro dlje, kot predvidevajo normativi. Podobno je pri drugih delavcih. Po normativih bi moralo biti zaposlenih devet pedagoških vodij, dela jih pet. Imeli naj bi pet vodij zdravstveno-higienskega režima, je pa le ena, ki je povrh tega tudi vodja družinskih vrtcev. Strokovnih delavcev naj bi bilo sedem, delajo trije. Po normativih bi potrebovali 54 kuharic, dela pa jih le 27, in to večinoma v pre-majhnih prostorih in zelo težkih razme-rah.

Kako naprej v varstvu in vzgoji predšolskih otrok v občini? Skupina, ki je pripravila analizo in predlog razvoja, je

prepričana, da bi morala biti večina otrok od tretjega do sedmega leta starosti vključena v vrtce ali vsaj v eno od krajših in cenejših oblik predšolske vzgoje. Zaradi zaposlenosti staršev morajo malčki »od doma« že z letom, kar naj bi jim olajšali z več manjšimi družinskimi vrtci, v katerih naj bi bili največ štirje otroci, s krajšimi, 4- do 5-urnimi oblikami bivanja, s pol manjšimi oddelki. Več naj bi bilo starostno mešanih skupin, en vrtce pa naj ne bi imel več kot pet do sedem skupin. V občini nameravajo spodbujati predvsem neinstitucionalne oblike vzgojnovarstvene dejavnosti — ustanavljanje zasebnih vrtcev, samoorganizacijo staršev, zaposlovanje nezaposlenih vzgojiteljic na svojem ali otrokovemu domu — kar naj bi med drugim prineslo dodatne (lastne) vire za to dejavnost posebnega družbenega pomena, v vrtcih pa naj bi se naprej razvijali in bogatili različne oblike vzgojnovarstvenih programov. Vsem vzgojnovarstvenim delavcem naj bi bilo omogočeno redno strokovno usposabljanje in izobraževanje. Predvideno je tudi normalno posodabljanje vrtcev ter širjenje zmogljivosti družinskih oblik vrtcev z ugodnimi oblikami finančnih pomoči.

Z. L.-D.

- Resnica je sumničenje, ki traja (Campoamor)
- Modrost je prava uporaba znanja (Spurgeon)
- In kaj drugega pomeni umreti, kot stati nag v vetru in se raztopiti v soncu! (Ghibran)

PREDSTAVITEV BIO HIŠE V ZAGREBU — GIP Pionir je v sodelovanju s hrvaškima podjetjema Croatia Libertas in Osvit ter svojo zagrebško delniško družbo na zagrebškem velesejmu postavil podobno rastočo bio hišo, kakršna je na ogled v Novem mestu na Regrških košenicah. Hiša je na nedavnem sejmu za obnovo Hrvaške zbudila veliko zanimanje. Ogledal si jo je tudi ves hrvaški politični vrh (na sliki) in Pionir računa na večji tržni prodor z rastočo bio hišo na hrvaško tržišče. Prva naročila so že dobili. Junija bodo začeli graditi kompleks 20 hiš v Veliki Gorici, ki bodo vseljive septembra.

V Tenelu se upirajo odpisanosti

V Tenelu spet izvajajo sanacijski program — Zmerni optimizem za obstanek Tenela, vendar v manjšem obsegu — Več kot sto delavcev že trajni presežek

NOVO MESTO — Novomeško podjetje Iskra Tenel, nekdanj cvetoč skoraj 800-članski kolektiv, se zdaj že nekaj let ubada z velikimi težavami. V jeseni 1989 se je v ljubljanskih vrhovih Iskre govorilo celo o stečaju, čemur pa so v Novem mestu ostro nasprotovali, saj naj bi bil to le način za odpustitev odvečnih delavcev. V stečaj Tenel sicer res ni šel, že dobri dve leti pa se vsakodnevno bori za preživetje.

V tem času so se v Tenelu zamenjali že trije direktorji, od letošnjega februarja ga vodi Roman Kastrevc. Ta je glede Tenelove prihodnosti sicer v precej manjšem obsegu od dosedanjega zmeren optimist. »Najprej smo »spraznili vse predale«, da vidimo, kakšne so obveznosti in možnosti podjetja, ki ga je Ljubljanska banka kot glavni upnik praktično že odpisala. Četudi je Tenel v precejšnji meri izgubil južne trge, je bil prodajni plan dokaj ugoden, tako da je veljalo vztrajati. Sicer preštavamo pfenige, a razmere so drugačne kot pred leti, ko je bil Tenel dejansko monopolist. Naš letošnji plan prodaje znaša 12 milijonov mark, pred kratkim smo sklenili dve pomembni pogodbi za dva večja posla v vrednosti 5 milijonov mark v Iranu in Turčiji. Kljub težavam smo se odločili za nastope na sejnih, da bi obnovili in razširili prodajo na zahodne trge, saj je domači trg zelo majhen, konkurenca pa vse večja,« pravi novi Tenelov direktor Roman Kastrevc.

Eden glavnih problemov v Tenelu je pomanjkanje denarja za normalno poslovanje. Podjetje je imelo lani kar 315 dni blokiran žiro račun, nenehno

je v blokadi tudi letos, kar zelo otežuje in draži poslovanje. Ne nazadnje zelo težko zagotavljajo denar za plače, četudi slabe. Kar okrog 40 odst. Tenelovih delavcev prejema zadržani osebni dohodek. Reševanja neugodnega finančnega položaja so se rešili na vseh možnih koncih. Z odstopitvijo dela zalog in prostorov v Ljubljani so se znebili dolga do ljub-

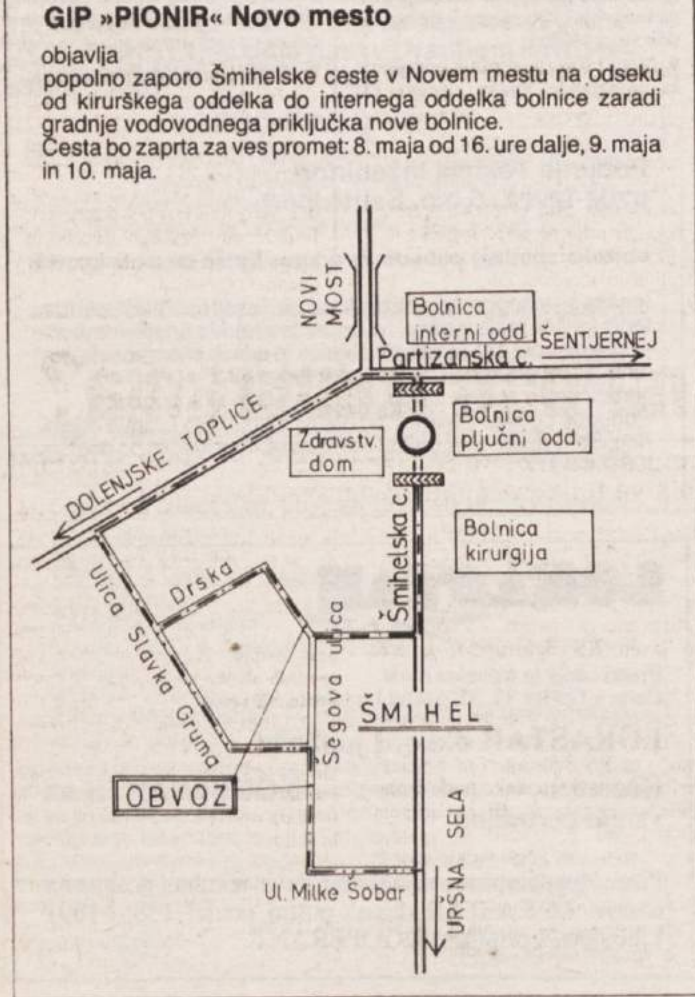
Roman Kastrevc

ljanskega upnika, banka pa jim je po predstavitvi sanacijskega programa velik del kratkoročnih obveznosti spremenila v dolgoročneje. Dobili so nekaj denarja za ohranitev delovnih mest, prodali pa so tudi stanovanj in opremo, ki je ne rabijo. V Tenelu so, seveda v manjšem obsegu, obdržali vse programe, vsi stroški pa so deležni temeljitega reševanja. Pro-

• Kakorkoli načrtujejo, dela za vse, ki so trenutno še v Tenelu, ni dovolj. V zadnjih nekaj mesecih so z dokupi let ipd. zmanjšali število zaposlenih od 420 na 380, gospodarski načrt pa predvideva največ 260 zaposlenih. Vsi ostali bodo že v teh dneh postali trajni tehnološki presežek. Da se bo to zgodilo po veljavnih merilih, ne bo zanje seveda prav nikakršna uteha in vodstvo pričakuje reakcije ljudi in sindikata, a druge rešitve ne vidi. Po starem Tenel prav dolgo še živitariti ne bi mogel več, ni pa razloga, da, žal, manjše, to edino novomeško podjetje elektronske industrije ne bi normalno poslovalo. V to sodi tudi normalno plačilo delavcev in v Tenelu se pripravljajo na podpis kolektivne pogodbe in uvedbo tarifnih razredov.

izvodno naj bi naredili bolj elastično in zaradi dokapitalizacije razmišljajo tudi o preoblikovanju v dve ali tri manjša podjetja.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Črnomaljski drobir

DOPISNIKI — Belokranjci radi potarnajo, da so odrezani, zapostavljeni in da se v Ljubljani nanje le malokdaj spomnijo. Odslej bo verjetno drugače, saj se na straneh Slovenca že nekaj časa pojavljajo novopečeni belokranjski dopisniki z bolj ali manj novinarskimi prispevki.

BARVE — Na prvomajskem srečanju Slovenske ljudske stranke na Smuku večina strankarskih govorcev ni mogla mimo razlage, da so bili nekoč tisti, ki so bili na oblasti, rdeče barve, za volitve so se prebarvali, po volitvah pa so zopet prikazali takšni, kot so nekoč že bili. Na vse te pripombe je starejši možak v ozadju sam zase dejal: »To pa res ni nič novega, že od nekdaj so se oblasti željni obračali po vetru, tudi danes niste nič drugačni, le da temu rečete barvanje.«

POSTBOLJŠEVISTIČNA PREVARA — Po besedah dr. Ludvika Toplaka, ki jih je izrekel na že prej omenjenem prvomajskem srečanju na Smuku, živimo v času postboljševistične prevare, in sicer: v Sloveniji imamo že na desetine strank, ki vabijo medse ljudi glede na starost, interese in poklice. Dr. Toplak je razložil, da jih v tako razdrobljenosti, ki jo drugje po svetu ne poznajo, sili nekdo(?) iz prejšnjega sistema. »Ne nasadajte tem ukanam! Slovenska ljudska stranka bo zato združila interese kmetov in delavcev,« je še dodal. To, da obljube v predvolilnem boju največkrat prevara, smo volilci že slišali. Da te prevare sledijo prejšnjemu sistemu, ki ga nekateri imenujejo postboljševistični, tudi vem. Razlika je le v tem, da jih v te dni nekdo tretji iz prejšnjega sistema, ampak prevare »kujejo« kar sami strankarski veljaki, saj si vsi želijo edino oblast.

Sprehod po Metliki

KAR DVA UČENCA PODZEMELJSKE osnovne šole št. zmagala na belokranjskem tekmovanju matematikov. V skupini, kjer so bili učenci šestih razredov, je bila najboljša Tina Kobe, med osmošolci pa je zbral največ točk Andrej Kure z Grma. Andrej bo zastopal belokranjske osnovnošolce na republiškem tekmovanju v Ljubljani.

V SKLOPU VINSKE VIGREDI 92 bodo nastopile v soboto, 23. maja, naslednje folklorne skupine: Emona iz Ljubljane, folklorna skupina iz Draga tuša ter metliška folklorna skupina Ivan Navratil iz Metlike. Ta dan bo pelo v Metliki tudi nekaj pevskih zborov: dekleški pevski zbor metliške folklorne skupine Ivan Navratil, pevski zbor podjetja Pionir iz Novega mesta ter pevski zbor z Otočca. V soboto bodo prikloesarili v Metliko kolezarji iz Ljubljane, na železniško postajo pa bo pripeljal muzejški vlak. Nekaj obiskovalcev bodo pripeljali na prireditveni prostor s kočijami člani belokranjskega konjeniškega kluba.

PODZEMELJSKI OSNOVNOŠOLCI, ki so ob dnevu Zemlje čistili okolico šole, so bili neprijetno presenečeni, ko so našli v gozdu blizu poslopja prazne, zarjavele sode, stare štedilnike in pralne stroje idr. Navlako so pripeljali tja odrasli, med njimi tudi starši otrok, ki obiskujejo imenovano osnovno šolo. Otroci so sklenili imeti doma ekološko ured. Prav imenitno bo videti spremeniene vloge, ko bo mularija solila pamet starejšim, ki eno govorijo, drugo pa delajo.

Trebanjske iveri

PATRON — Veselje je bilo v nedeljo opazovati gasilsko paradno na Račjem selu, kjer so domači gasilci spomnili na tradicijo požarne brambe izpred vojne, ko so bile parade v počastitev gasilskega patrona vselej pomemben dogodek, pravzaprav pravi vaški praznik. Zakaj so nazadnje tako parado gasilci na Račjem selu pripravili leta 1958, je že nekoliko težje vprašanje, čeprav nekateri namigujejo na ideološki prizvok. Pa pustimo ideološko navlako, povejmo le, da so po večeršnji paradi stotnje domačih gasilcev in številnih predstavnikov iz drugih gasilskih društev obljubili, da bodo parade do vaše cerkve sv. Florijana poslej spet lepa stara tradicija, pa naj se zgodi karkoli.

ILEGALA? — Na podlagi tega in tega člana pravil in v skladu s tem in tem sklepom sklicuje predsednica občinske organizacije Rdečega križa, Pavlina Hrovat, »2. sejo skupščine OO RK Trebnje, ki bo v učilnici Centra za izobraževanje in kulturo (bivša OS) Trebnje, Kidričeva 2 (vhod zadaj).« Takole vabilo z zajetnim gradivom nam je prišlo v roke v ponedeljek popoldne. V pripisu prosijo za udeležbo na seji, morebitno zadržanost pa naj sporočijo na OO RK, telefon 44-182. In tole številko smo pred 14. uro zamenjali, da bi za božjo voljo vendarle zvedeli, KDAJ bo ta seja humanitarne organizacije, kjer imajo (ali so vsaj do nedavnega) imeli zaposleno tajnico) Majdo Miklič. Morda je pa tudi ona v ilegali, tako kot tale sklic skupščine. Le kakšen sovražnik je posređi?

IZ NAŠIH OBČIN

Kam gre kupnina od stanovanj?

V Metliki jo bodo začasno namenili za avtobusno postajo, tekstilno in osnovno šolo ter zdravstveni dom — V Crnomlju za nakup dotrajanih hiš

ČRNOMELJ, METLIKA — V metliški občini so doslej prodali 90 stanovanj občine in zavodov, katerih ustanoviteljica je skupščina občine. Načrtujejo, naj bi od prodaje teh stanovanj v letošnjem letu zbrali dobrih 18 milijonov tolarjev, če se bo za prodajo odločil še kdo, pa seveda še več. Po začetni vrednosti točke naj bi se v naslednjih desetih letih zbralo okrog 800 tisočakov odplačnih anuitet letno.

V Metliki so pripravili tudi že predlog, kako bi v letošnjem letu porabili denar od prodanih občinskih stanovanj. V stanovanjskem zakonu je sicer predvideno, da morajo denar od prodanih stanovanj uporabiti za nadaljnjo stanovanjsko gradnjo. Vendar so v Metliki predlagali, da bi to zakonsko načelo spoštovali tako, da bi letos ter delno v prihodnjem letu ta denar začasno uporabili za financiranje nekaterih zelo pomembnih naložb, v bodoče pa bi se glede na gradnjo zlasti socialnih stanovanj ta sredstva v stvarni vrednosti vračala iz

občinskega proračuna in drugih sredstev. Naložbe, v katere bi začasno naložili stanovanjski denar, pa so: avtobusna postaja, za katero bi namenili 12 milijonov SLT; za adaptacijo tekstilne šole 3 milijonov SLT, prav toliko za opremo v metliškem zdravstvenem domu; za rekonstrukcijo kotlovnice in dokončanje športne dvorane v metliški osnovni šoli pa 2 milijona tolarjev.

V črnomaljski občini načrtujejo, da bodo od najemnine občinskih stanovanj in kupnine 87 prodanih stanovanj (od tega 66 v celoti in 21 na

obroke) dobili v letošnjem letu skupaj dobrih 44 milijonov SLT. Denar od najemnin bi namenili predvsem za tekoče in investicijsko vzdrževanje občinskih stanovanj, pretežni del denarja od kupnin pa bi namenili za naložbe v objekte, ki kazijo mesto in so nujno potrebni obnove. Tako naj bi odkupili in sanirali hišo v Ulici Mirana Jarca 18; v tem primeru gre za zaščito kulturne dediščine. Kupili bi dvojne stanovanj v sanirani, a sedaj dotrajani stavbi v Semeču št. 14, ki naj bi služila potrebam bodoče občine Semeč. Kupili naj bi tudi 7 stanovanj v sanirani, sedaj pa dotrajani stavbi v Ulici Staneta Rozmana. Del denarja bi namenili za ureditev lastniških razmerij, ki so v povezavi z zagotovitvijo prostora za muzej v Stoničevi hiši.

M. B.-J.

V Črnomlju zaseben odpad

Poslej ne bo šlo odpadno olje več v kanalizacijo

ČRNOMELJ — Firma Store tranas, ki jo je v Sloveniji odprl Željko Prica — takšno firmo ima tudi v Karlovcu — je pred kratkim pričela pobirati stare avtomobilске školjke ob cestah, mehaničnim delavnicam je ponudila odkup odpadnega olja, ki je do sedaj končalo v kanalizaciji, odkup starih akumulator-

parceli, ki jo je začasno ponudila Frančiška Vidic. Željko ima štiri tovarnjake, tehnično aparat za rezanje pločevine in, razmišlja, da bo, ko bo imel uradno urejeno deponijo, tudi odkupil Dinos, seveda če bo naprodaj.

Podjetje, ki si je izbralo za cilj zbiranje starega železa, gum, barvnih kovin, odpadnega olja, je vredno pohvale, saj do sedaj tako organiziranega odkupa še nismo imeli. Hkrati pa je že čas, da stvari, ki sodijo na odpad, tja tudi pridejo, in če so še uporabne, da se jih odpelje v predelavo. Željko in podjetje Wik nameravata predlagati zelenim, da bi se skupaj lotili čiščenja belokranjskih črtnih odlagalšč.

J. D.

Željko Prica

jev in odpadnih barvnih kovin. Željko Prica sodeluje v Črnomlju s trgovskim podjetjem Wik.

»Zamisel o zasebnem odpadu v Sloveniji je že stara, žal je še vedno problem deponija. Na občini so zavrnila oba predloga za odlagalšče, tretji je trenutno v obravnavi,« razlaga Željko in upa, da bo problem s prostorom rešen čimprej. Sedaj ima deponijo na zasebni

Bodo letos imeli več sreče?

Metličani so se že prijavi na razpis za sredstva, namenjena demografsko ogroženim območjem

METLIKA — Metliška občina spada med demografsko ogrožene občine v Sloveniji. Že pred leti je obstajal republiški sklad, iz katerega so demografsko ogroženim področjem dodeljevali sredstva, da bi se hitreje razvijala in se rešila zaostalosti. Po novem zakonu je bil prvi natečaj za pridobitev sredstev za spodbujanje razvoja teh območij v Sloveniji razpisan lani. Metličani so se nanj prijavi s petnajstimi programi. Vrednost teh programov je bila 66 milijonov to-

larjev, ugodno rešenih je bilo le pet programov v vrednosti 10 milijonov tolarjev, na republiki pa so jim odobrili in izplačali le dobro petino, to je toliko, kot jih je stala polovica vodovodnega filtra na Veselici v Metliki. Prav tako je skozi soto prišlo malo tudi poslovnih projektov, ki so jih na republiki prijavi la metliška podjetja in obrtniki. Vrednost njihovih zahtevkov je znašala 57 milijonov, dobili pa so le 2 in pol milijona tolarjev.

Izvršni svet metliške občine je letos prijavil na natečaj 12 zahtevkov za sofinanciranje gradnje gospodarske infrastrukture. V teh zahtevkih prevladujejo programi za oskrbo z vodo (črpališče Suhor, klorirno postajo na Bojanji vasi, tlačni vod Metlika—Slamna vas—Bojanja vas), ureditev lokalnih cest (Primestek—Dobravice, Boldraž—Radovica), program razvoja obkolpskega turizma in razširitev ptt centrale in mreže Gradac—Podzemelj.

Glede na to, da so vsa demografsko ogrožena območja v občini tudi v 10-kilometerskem obmejnem pasu, bi morali biti deležni še dodatne pozornosti. Na republiškem ministrstvu za planiranje so že obljubili, da bodo letos rešili vloge prej, pa tudi odobrena sredstva bodo na občino dobili prej kot lani. Sedaj Metličani lahko le upajo, da bodo na republiki držali obljubo.

J. DORNIŽ

Marjetka Balkovec

Slovenski gasilski muzej se širi

Dodatnih 150 m²

METLIKA — Ob stoletnici začetkov gasilstva na Slovenskem — prva gasilska bramba je bila ustanovljena v Metliki leta 1869 — je bil v Metliki odprt Slovenski gasilski muzej. Ob 15-letnici tega muzeja pa se razstavi paviljon. Vendar so ob praznovanju 120-letnice slovenskega gasilstva gasilci ugotovili, da bi bilo potrebno razstavno ponudbo razširiti in obogatiti. Že takrat so se dogovorili, naj bi metliška skupščina občine dala Gasilski zvezi Slovenije stavbo ob gradu, v kateri je bila nekdanj kinodvorana. Lani pa je bilo dokončno odločeno, da dobi omenjena zveza poslopje v trajno last, dokler bo v njem muzej.

Konec preteklega leta so začeli stavbo obnavljati in preurejati po načrtih inž. Jožeta Nemca iz Ljubljane, muzejški arhitekt Marjan Loboda pa je predlagal vsebinsko ureditev. Kot je povedala kustodinja Slovenskega gasilskega muzeja Marjetka Balkovec, naj bi bil v spodnji dvorani poleg prodaje literature še osrednji razstaveni prostor, v katerem bi bil predstavljen požar, ob njem pa na privlačen način vsi gasilski aparati in pripomočki ter življenje gasilcev. V zgornjem delu dvorane pa bi predstavili osnovne značilnosti razvoja gasilstva po slovenskih regijah. Dom bo dobil tudi nekatere pomožne prostore.

»Veliko težav je bilo z denarjem za obnovo, vendar je bila neprecenljivega pomena akcija »Najmanj 10 tolarjev za Slovenski gasilski muzej«, ki je stekla med člani gasilskih društev in mladimi gasilci iz osnovnih šol. Tako vse kaže, da bo muzej urejen, kot so načrtovali. Do konca letošnjega maja naj bi bila zaključena gradbena dela, medtem ko naj bi bil muzej, s katerim bomo pridobili okrog 150 kv. metrov, odprt ob 12. kongresu Gasilske zveze Slovenije, junija 1993,« pove o načrtih Marjetka Balkovec.

M. B.-J.

PREDSTAVILI BODO EVROPO

SEMIČ — Učenci osnovne šole Belokranjskega odreda iz Semeča vabijo v soboto, 9. maja, ob 8. uri na kulturno prireditev in otvoritev razstave Dober dan, Evropa. Tako se namreč imenuje projekt, ki so ga učenci od prvega do osmega razreda pripravljali več mesecev pri rednem pouku in pri interesnih dejavnostih. Pod vodstvom mentorjev so raziskovali tiste evropske dežele, kjer govorijo nemško, angleško in francosko, saj so to tuji jeziki, ki se jih učijo učenci na šoli.

Končno odlok o javnih poteh

S čim jih vzdrževati

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini je več kot 200 km krajevnih poti, ki povezujejo naselja z glavnimi cestami in med seboj. Od tega jih je okrog 75 km urejenih s sodobnim voziščem. Poleg teh poti pa je še veliko drugih poti. Vzdrževanje in posodobitev teh poti opravljajo krajevne skupnosti, predvsem z denarjem, ki ga prispevajo uporabniki poti in iz sredstev samoprispevka. Po dosedanjih ugotovitvah so krajevne poti primerno vzdrževane, ostale poti pa le v manjši meri, glede na interese uporabnikov.

Doslej niso bila urejena razmerja v zvezi z uporabo, vzdrževanjem, varstvom javnih poti in opravljanjem inšpekcijskega nadzora. Predvsem inšpekcija ni mogla ukrepati, če je bilo kršeno varstvo javnih poti, ker to z odlokom ni bilo urejeno. Končno so v črnomaljski občini le pripravili osnutek odloka o javnih poteh. Ta predlaga, naj bi gospodarjenje s krajevnimi potmi še naprej ostalo v pristojnosti krajevnih skupnosti, ki imajo pravico in dolžnost, da skupaj z uporabniki te poti vzdržujejo za promet, za katerega so namenjene. Med drugim je v odloku tudi zapisano, naj bi denar za vzdrževanje in varstvo teh poti še naprej zagotavljali tako kot doslej, torej predvsem iz žepov krajanov.

Iz semiške krajevne skupnosti, kjer so že dlje časa opozarjali, da bi morali sprejeti odlok o javnih poteh, so ob osnutku ocenili kot uspeh, da je odlok prišel na delegatske klopi. Vendar pa ne rešuje tistega, kar so od njega pričakovali: predvsem vprašanje denarja za vzdrževanje teh poti, pa tudi sankcije pri uničevanju asfalta zaradi preobremenitve, vprašanje hitrosti po teh cestah ipd. Za vse to bi po njihovem predlogu morali določiti zgornje meje ehotno za vse tovrstne poti v občini.

M. B.-J.

Z AVTOBUSOM V OPERO

ČRNOMELJ — Glasbena mladina Bele krajine bo v sredo, 20. maja, organizirala avtobusni prevoz za ogled Straussovega Netopirja v ljubljanski Operi.

ZBIRNI CENTER TUDI V SEMIČU

SEMIČ — Na pobudo Slovenske ljudske stranke bodo v več krajih Slovenije zbirali osnovna živila za begunce iz Bosne in Hercegovine. Na našem območju bo prvi zbirni center v Semeču, v trgovini KZ, kjer bodo zbirali živila vsak delavnik od 7. do 10. ure. Vnaprej hvala za vsak prispevek!

V ISKRI SO PRED PRAZNIKI DELALI

SEMIČ — V semiški Iskri so v dneh pred prvomajskimi prazniki ves čas delali. V večini belokranjskih podjetij prejšnji teden ni tekla proizvodnja, v Iskri pa jih v to silijo naročila. Sicer pa so veseli, da imajo dovolj dela, če bi prekinili le za en dan, bi zgubili 100 000 tolarjev. V Iskri 75 odst. izdelkov izvozijo in pri tujih kupcih se točne dobave še dodatno obrestujejo.

Doklej še na poti izumiranja?

Bo razvojni program za demografsko močno ogroženo KS Šentrupert zaustavil izumiranje prebivalstva ter zaraščanje obdelovalne zemlje?

ŠENTRUPERT — V krajevni skupnosti Šentrupert se prebivalstvo sorazmerno naglo stara in zmanjšuje. V naseljih Hom, Zabukovje in Hrastno prebivalstvo praktično že izumira, stagnacija je opazna v naseljih Okrog in Straža, komaj zaznavna je rast v samem Šentrupertu in le nekaj bolje kaže naselju Škrljevo. Vseh krajanov je 2.090; petina je kmetov, od tega prav toliko aktivnih; zaposlenih, pretežno izven KS Šentrupert, je 674 krajanov.

Slab je tudi izobrazbeni ustroj prebivalstva. Le po 15 krajanov ima višoko ali višjo izobrazbo, dve tretjini Šentrupertčanov pa po osnovni šoli ni dokončalo nobenega šolanja. Desetletni podatki kažejo, da se število otrok vsako leto zmanjšuje, saj je še v letu 1984 obiskovalo osnovno šolo Šentrupert 248 otrok, v tem šolskem letu pa obiskuje pouk 193 učencev. Branka Kržič, Marko Koščak in

Vida Šušterčič, ki so izdelali razvojni program demografsko ogroženih območij za KS Šentrupert in KS Trebelno, ugotavljajo, kako hude posledice so nastale zaradi izseljevanja ljudi iz KS Šentrupert oz. zavoljo »praznjenja območja« na kmetijskih zemljiščih. Zaskrbnjuje jo podatek, da se je kar 380 ha kmetijskih površin (petina vseh!) bolj ali manj zaraslo. Gotovo ne more biti spodbudno, da

je njiv za tretjino manj kot leta 1956, kar za 62 odst. pa se je zmanjšala po-

• Sestavljalci razvojnega programa demografsko ogrožene KS Šentrupert menijo, da bi sprva lahko vsaj ohranili obstoječo poselitev in zatem pritegnili predvsem mlade ljudi v te kraje z boljšo kakovostjo življenja v podeželski skupnosti. Prednosti KS vidijo predvsem v razvoju kmetijstva, gozdarstva, trgovine, obrtništva in turizma v povezavi z bogato naravno in kulturno dediščino ter domačo obrtjo.

vršina trajnih nasadov, ki so bili v preteklosti značilni za te dolenske kraje.

P. P.

ALAN

21 - 745
22 - 000

PROGRAMSKI PAKETI

VSKLAJENO Z NOVIMI ZAKONSKIMI PREDPISI!

• MATERIALNO POSLOVANJE
• SKLADIŠČNO POSLOVANJE
• TRGOVSKO POSLOVANJE
• OBRAČUN PROM. DAVKA
• POTNI NALOŽBE IN VIRMANI

NA VOLJO SO TUDI DEMO VERZIJE

Sporna delitev denarja za šport
Prekinjena razprava

KOČEVJE — Na zasedanju kočevske občinske skupščine so sprejeli tudi predlog občinskega proračuna za letošnje leto, vendar se zdalec ne brez pripomb.

Borut Hočevar je, denimo, pripomnil, da so sredstva, namenjena za subvencije stanarin, precej velika, zato je menil, da subvencij ne bi smeli razdeljevati preveč zlahka. Jože Mihelič je hotel jasn odgovor na vprašanje, koliko časa bo še trajala negotovost glede nadgradnje osnovne šole. Predsednik izvršnega sveta Alojz Petek je pojasnil, da je za nadgradnjo šole zagotovljena iz proračuna le približno tretjina potrebne denarja, da bodo tretjino skušali pridobiti na republiki in tretjino s krediti ter da bo do konca maja znano, ali jim bo to tudi uspelo. Če jim ne bo, v nadgradnjo šole preprosto ne bodo šli.

Samo Želeviski je vztrajno zahteval pojasnilo, kako in po kakšnih merilih so razdeljevali denar posameznim klubom. Ker z odgovori telesnokulturnega animatorja Cveta Arka ni bil zadovoljen in je postavil vedno nova vprašanja, je predsednik zbora krajevnih skupnosti Stane Pogorelec razpravo prekinil, češ da naj bi se nadaljevala ob kakšni drugi priložnosti. M. L.-S.

Telefoni bodo, asfalt že polagajo

Prednost telefonu — Asfalt Brunk—Sentjanž

KRMELJ, ŠENTJANŽ — Že lani je bilo v sevniškem občinskem proračunu zagotovljen milijon tolarjev za ureditev prostorov za telefonski centrali v Krmelju in Tržišču. V letošnjem proračunu pa so predvideli 6 milijonov tolarjev lastne udeležbe, da bi pridobili še denar za demografsko ogrožena območja. Poltretji milijon kot delno plačilo za avtomatsko telefonsko centralo v Krmelju so že nakazali proizvajalcu, ki zagotavlja dobavo centrale v enem letu.

To je med drugim odgovoril poslanec Stanislav Jazbecu iz Sentjanža na vprašanje, kaj je z telefonskim omrežjem v Mirinski dolini, sekretar občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora Jože Kolar. Kolar pa je poslancu Jazbecu tudi pojasnil domnevno zaustavitev posodobitve ceste Sentjanž—Brunk. Dela na tej cesti so potekala navkljub pomanjkanju denarja, dokler je to dopuščalo vreme. Te dni so cesto pripravili za asfaltiranje in pričeli polagati težko pričakovano asfaltno preprogo. Po predračunski vrednosti iz lanskega junija bi za posodobitev te ceste potrebovali 17,7 milijona tolarjev, tretjino te vsote pa so Sevničani dobili decembra lani na račun demografsko ogroženih območij. P. P.

ROJENA V BEGUNSKEM CENTRU

KOČEVJE — V begunskem centru v Kočevju, v katerem je ta čas 170 ubežnikov, med njimi največ otrok in žensk, pa se je število bivaajočih te dni povečalo za novega pribežnika, in sicer četrto deklico v družini Tudič, saj je mama Habiba rodila zdravo hčer.

Le stežka do »čistega vina«?

Krajevnim skupnostim so iz proračuna pomagali tudi za druge komunalne dejavnosti, ne le z ceste — Koliko denarja je šlo samo za ceste?

SEVNICA — Medtem ko je razmejitev med lokalnimi in nekategoriziranimi cestami (samo slednjih je v 11 krajevnih skupnostih blizu 580 km!) dokaj razvidna iz občinskih odlokov, pa po mnenju občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora ostaja odprto vprašanje vzdrževanja vaških poti.

Odgovor sekretariata na poslansko vprašanje Jožeta Roštoharja z Blance, ki je na seji sevniške občinske skupščine zahteval, naj na občini pripravijo natančne podatke o merilih za financiranje posodobitve in vzdrževanja cest v občini in o višini dodeljenih sredstev, ni celovit. Razlog je v tem, ker sekretariat ne razpolaga s podatki, kolikšna je bila lastna udeležba občanov, ker so krajevne skupnosti same sklepale pogodbe z izvajalci del. Za redno dejavnost so krajevne skupnosti dobile denar po ključu, sprejtem že pred leti, ki upošteva poleg dolžine nekategoriziranih cest tudi velikost krajevne skupnosti in število prebivalcev. Tako je lani iz občinskega proračuna največ denarja (6.350 tolarjev od kilometra) dobila

Andrej Hrovatin

Ribiški zgled

Z dobro voljo se dajo premagati težave, ki jih prinaša meja

KOČEVJE — Ribiški društvi z Broda na Kolpi in Čabra s hrvaške ter ribiška družina iz Kočevja s slovenske strani sta vedno dobro sodelovali. Tako je tudi danes, ko je Kolpa mejna reka med dvema državama. Že februarja so se namreč dogovorili o pravih gibanja v mejnem pasu vzdolž skupno okoli 50 km vodnega toka, od izvira Kolpe in Čabranke do jezua v Dolu pri Starem trgu.

Sestanka Koordinacijskega odbora Kolpa, ki združuje predstavnike omenjenih ribiških organizacij z obeh strani Kolpe in predstavnike zavoda za ribištvo iz Ljubljane, so se februarja udeležili tudi predstavniki ribiških zvez Slovenije in Hrvaške, slovenski minister za kmetijstvo in hrvaški republiški inšpektor za ribištvo. Dogovorili so se, da člani njihovih organizacij lahko v kateremkoli trenutku prebrodijo Kolpo in neovirano ribarijo na obeh straneh Kolpe, pri čemer morajo imeti s seboj le osebno izkaznico.

»Enako velja tudi za slovenske in hrvaške turiste, ki lahko kupijo dovolilnice za ribolov na Kolpi pri nas v gostišču Kovač v Osilnici, v gostišču Suštar v Fari, bifeju Samsa v Žagi, hotelu Pugled v Kočevju ali pri Milanu Lampretu v Lazih pri Dolu,« je povedal gospodar ribiške družine Kočevje, Andrej Hrovatin, ki meni, da je to velika spodbuda za razvoj turističnega ribolova na Kolpi, še posebej, ker bo že v kratkem sklenjen tudi dogovor o pogojih ribarjenja za tuje.

M. L.-S.

Predsednik tako, ostali drugače

Je spor prerasel meje krajevne skupnosti? — Kdo je sprt in zakaj?

FARA, KOČEVJE — Spor med predsednikom in člani sveta krajevne skupnosti Kostel je nedavno tega privedel do referendumu, na katerem so Kostelci potrdili zaupanje v predsednika sveta Stanislava Južniča. S tem pa težav še zdalec ni konec. Predsednik Južnič namreč trdi, da so bili v ozadju spora najvišji predstavniki občinske oblasti, ki se ne strinjajo z njegovim imenovanjem.

Predsednik izvršnega sveta Alojz Petek in župan dr. Mihael Petrovič takšne očitke zavračata. Na zadnjem zasedanju občinske skupščine je župan Južniča celo javno obtožil, da laže. Pri tem je le ponovil obtožbe, izrečene Južniču od članov sveta krajevne skupnosti Kostel, ki svojemu predsedniku očitajo, da z njim ni mogoče delati. Južnič te obtožbe ne komentira in vztraja pri svojih trditvah.

Množica zahtev, ki jih je od lanskega februarja, ko je bil izvoljen za predsednika sveta, naslavljal neposredno na občinske može, je po njegovem mnenju imela pri njih negativni odziv, ki naj bi ga podkrepilo tudi dejstvo, da ga izdatno podpirajo krščanski demokrati. Poleg zahtev, ki neposredno zadevajo življenje ljudi v Kostelski dolini (da se jim

omogoči sprejem II. TV programa, da se zaposli še en ptt delavec, da se jim zagotovi odvoz smeti vsaj dvakrat mesečno, da ne ukinejo nobene od obstoječih treh avtobusnih povezav s Kočevjem in da ponovno uvedejo polno zaposlitev poklicnega delavca krajevnega urada), Južnič navaja tudi zahteve po razjasnitvi, kaj je z zemljiščem, ki so ga pred leti dali Kompas Hertzu zato, da bi uredil kemp, in kaj z odškodnino za več 10 tisoč kubičnih metrov peska, ki so ga dali iz svojega peskokopa za gradnjo ceste Fara — Žaga — Bilpa.

NIMAJO ZA STANARINO

KOČEVJE — Iz prihodkov občinskega stanovanjskega gospodarstva so v minulem letu izločili za subvencije in nadomestila stanarin 3.042.251 tolarjev. V januarju, februarju in marcu letos so priznali 1.339 upravičencem za te namene 1.213.062 tolarjev. Do konca letošnjega leta je v načrtu, da bodo namenili za subvencije in nadomestila stanarin nekaj nad 5.600.000 tolarjev. Ti podatki kažejo, da je v kočevski občini vedno večje število stanovalcev, ki ne morejo plačevati stanarine.

RAZDELILI POMOČ KRAJEVNIM SKUPNOSTIM

KOČEVJE — Denar za delo desetih krajevnih skupnosti v kočevski občini delijo glede na število prebivalcev, površino območja KS, število vaških odborov in oddaljenost od središča občine. Na podlagi teh meril bodo krajevne skupnosti za osnovno dejavnost prejele skupaj 4.177.724 tolarjev; od tega naj bi prejela KS Kočevje — mesto 1.818.752 tolarjev. Poleg tega bodo krajevne skupnosti prejele nekaj denarja za komunalno in ostalo dejavnost na tem področju.

Stanislav Južnič

»Zahteva po odškodnini za pesek, ki se je porabil za njihovo cesto, je neutemeljena. Gre za nesramno izsiljevanje, saj o odškodnini ni bil nikoli govor. To so potrdili tudi člani sveta krajevne skupnosti Kostel,« pravi kočevski župan Petrovič in pove, da gre za lokalno cesto, in ne regionalno, kot že ves čas neutemeljeno trdi Južnič. Neargumentirano in zgolj kot sumničevanje pa izzvenjavajo tudi nekatere druge Južničeve trditve. Južnič denimo trdi, da so člani sveta krajevne skupnosti Kostel na razširjeni seji, ki so se je v drugi polovici februarja udeležili predstavniki občine, vaških odborov in člani sveta, odstopili zato, ker se je na seji izkazalo, da predsednika sveta vodilna občinska moža, župan in predsednik izvršnega sveta, ne podpirata. Iz zapisnikov sestankov sveta krajevne skupnosti pa je razvidno, da so se člani sveta za takšen korak odločili že na predhodni seji 11. februarja, ki je imela eno samo točko dnevnega reda. Sporno je tudi njegovo namigovanje, da

ODHOD V ARCEVIO

RIBNICA — Jutri popoldne bo približno 37 pevcev odpovalo s predstavniki ribniške občine in sponzorjev na 3-dnevno gostovanje v pobrateno italijansko mesto Arcevia. Člani ribniškega pevskega zbora, pevke noneta in oktet Gallus bodo ob občinskem prazniku Arcevie izvedli v tamkajšnji cerkvi Gallusov koncert, ki so ga imeli ob koncu lanskega leta v farni cerkvi v Ribnici. Potovanje v Arcevio so omogočili nekateri ribniški podjetniki, med katerimi gre omeniti Bojana Kosa, in nekatera italijanska podjetja.

IGRICA ZA OTROKE

RIBNICA — Vpis otrok v ribniški vrtec Majde Šilc se je letos pričel 21. aprila, trajal pa bo do 15. maja. Vsi otroci, ki se bodo vpisali, lahko navežejo svoj prvi stik z vrtcem že jutri, ko bodo ribniške vzgojiteljice izvedle igrice za otroke z naslovom Miškojin. Predstava bo ob 17. uri v dvorani TVD Partizan v Ribnici, vabljeni pa so vsi otroci, ki si igrice še niso ogledali.

JANEZOV JANEZ — Komedija, s tem naslovom, ki so jo člani kulturne skupine Razbor prvič uprizorili pred nedeljo pred nabito dvorano v razborski šoli (posnetek je s te predstave), bo gotovo deležna podobno toplega sprejema tudi v vseh večjih krajih sevniške občine, kjer bodo gostovali razborski ljubiteljski gledališčniki. Režiser predstave Rudi Beršnak nam je po koncu premiere dejal, da se zahvaljuje kolektivni sevniške Juranjke za dosedanja pomoč in upa na podobno razumevanje tudi pri drugih. (Foto: P. Perc)

je bila seja sveta krajevne skupnosti, ki jo je menda sklical kočevski župan 19. marca zato, da bi skušal pomiriti strasti, samo preteza, da bi mu preprečili praznovanje materinskega dne. Na seji so mu sicer prepovedali uporabo denarja krajevne skupnosti, ker pa je dovolj tehten razlog za to lahko že v očitku, da predsednik sveta uporablja denar brez vednosti in soglasja ostalih članov sveta, ni nujno, da bi bili v ozadju prepovedi uporabe denarja ravno politični interesi, kot to želi prikazati predsednik Južnič.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Nihče pozabljen

RK skrbi za begunce in socialno ogrožene

KOČEVJE — Tik pred prvomajskimi prazniki je bilo v begunskem centru v Kočevju prijavljenih 169 beguncem iz Bosne, med njimi 19 moških, 44 žensk in 106 otrok. Pri svojih je bilo nameščeno 170 beguncev, in sicer največ v Kočevju, Kočevski Reki in Rajndolu. Pri nekaterih je prijaveno tudi do 15 beguncev, družine, ki je sprejela manj kot pet svojcev, pa skorajda ni.

V prvih dneh po odprtju centra so občani preko Rdečega križa, Caritas in tudi samoiniciativno obilno obdarovali begunce. »Vsem darovalcem se toplo zahvaljujemo in rečem lahko le to, da smo veseli, da živimo v kraju, kjer je toliko ljudi, ki so pripravljeni pomagati beguncem, čeprav je kočevska občina po številu brezposelnih glede na število vseh prebivalcev kar na šestem mestu med socialno najbolj ogroženimi v Sloveniji,« je dejala podpredsednica kočevskega odbora Rdečega križa Stanka Žagar.

V tem tednu poteka akcija razdeljevanja paketov tudi domačim socialno najbolj ogroženim družinam. Gre za razdelitev hrane v vrednosti 630 tisoč lir, ki so jih v teh dneh prejeli od pobratene občine Dolina pri Trstu, nekaj pa

• **Brez primerne objekta** — Komisija za sprejem beguncev pri ribniškem občinskem štabu za civilno zaščito je v organizacijskem smislu pripravljena na sprejem beguncev, nerenen problem pa ostaja zagotovitev ustreznega prostora oziroma objekta za njihovo namestitve. V Ribnici namreč ni niti enega objekta v družbeni lasti, ki bi bil primeren za sprejem najmanj 100 beguncev, kolikor naj bi jih sprejela vsaka občina. Med objekte, ki bi bili dovolj veliki za namestitve tako velikega števila ljudi, so le bivša vojašnica v Ribnici, vojaški objekti na Ortneku in vila Ugar. Ti objekti so v lasti ministrstev za obrambo in za notranje zadeve, ki pa zaenkrat še nista dali dovoljenja za uporabo katerega od navedenih objektov. Kot begunski center bi bila najprimernejša vila Ugar.

ketov pa bo prispeval Rdeči križ Slovenije. Ker bodo že v naslednjem tednu nudili pomoč tudi beguncem, ki so nameščeni pri sorodnikih, OO RK Kočevje naproša vse občane, ki nameravajo pomagati beguncem, naj svojih paketov ne nosijo več direktno v begunski center. Prinesejo naj jih v Dom starejših občanov Kočevje, kjer je skladišče občinskega Rdečega križa, če pa želijo prispevati denar, ga lahko nakažejo na žiro račun OO RK Kočevje št. 51300-678-18033. Že v kratkem bo tudi stekla že znana akcija zbiranja pomoči v trgovinah Mercatorja-Trgoprometa Kočevje, ki se ji bo pridružila tudi kočevska Nama.

M. L.-S.

NEUCINKOVITA REPRESIVA — Čeprav so kočevski policisti stanovalce in obiskovalce Ulice heroja Marincija že večkrat opozarjali in kaznovali zaradi nepravilnega parkiranja njihovih vozil, to ni prav nič pomagalo. Parkirnih mest je, preprosto, premalo, zaradi možnosti vlomov in poškodb vozil pa si lastniki svojih vozil ne upajo pustiti na bolj oddaljenih, osamljenih in neosvetljenih parkirnih prostorih. Rešitev zato ni v represivnih ukrepih, pač pa v ureditvi dodatnih parkirnih prostorov. Takšno je tudi mnenje kočevskih policistov, saj se zaradi nepravilnega parkiranja ne pritožujejo le stanovalci — pešci, ampak negodujejo tudi stanovalci — lastniki vozil.

ČISTILNE AKCIJE — Vseslovenska akcija čiščenja okolja v Kočevju morda ni potekala tako formalno kot v nekaterih drugih krajih, kjer so bili nosilci akcij izvršni sveti in so posamezne akcije nadzorovali in usklajevali posebni štabi, kljub temu pa je bilo veliko narajenega. Tako so se, denimo, kočevski gozdarji lotili odvoza smeti na cesti pod Stojno. Kar dva dni so odvažali smeti s križišča cesti pri Rožnem studencu, z akcijo pa so potem nadaljevali v vsej dolžini ceste. Že med potekom akcije pa so se upravičeno spraševali, doklej bo gozd ob tej cesti sploh ostal brez smeti, saj so opazili, da so bile na že očiščene površine pripeljane nove smeti.

Ribniški zobotrebci

UPRAVNIK — Pogodbe o opravljanju stanovanjskih storitev je s Stanbirojem iz Ribnice kot upravnikom podpisalo že 30 zasebnih lastnikov stanovanj, v kratkem pa bo pogodbo podpisalo tudi republiško ministrstvo za obrambo za svojih 84 stanovanj, kolikor jih imajo v ribniški občini. Tudi večina ostalih večjih lastnikov stanovanj, kot denimo, skupščina občine Ribnica, Riko, SPiZ Ljubljana, ITPP in Mercator—Jelka, so se s Stanbirojem že dogovorili o opravljanju. Podjetje Inles in nekateri zasebni lastniki se s pogojem, ki jih je postavil Stanbiro, ne strinjajo. Previsoka se jim zdi tako cena kot število delavcev, ki naj bi jih v prihodnje zaposloval. Glede na to, da je gospodarska zbornica določila normative, po katerih pridejo na 500 stanovanj trije do štiri ljudje, zaposlitev štirih, od katerih bi bila le dva do dva in pol zadolžena za upravljanje, po mnenju Stanbiroja ni pretirana. Prav tako pa se jim ne zdi preveč povprečno 7 mark na stanovanje, kolikor zahtevajo za kritje svojih stroškov upravljanja.

PLAČEVANJE KOTLOVNIC — Stanovalci Prijateljevega trga 6 in 12 bi bili nedvomno zelo veseli, če bi lastniki stanovanj v Ribnici sprejeli predlog Stanbiroja, da se obe kotlovnici predata v upravljanje Komunalni. Se pred časom bi bila takšna trditve smešna, saj vsi v Ribnici vedo, da sta šestica in dvanajstka s Prijateljevega trga edina bloka v Ribnici, kjer si stanovalci kurijo sami. Ker bloka nista priključena na centralno ogrevanje, bi bilo zato logično, da tudi nimata nič skupnega z obema kotlovnica in njihovim vzdrževanjem. Kot vse kaže, pa ni tako. Na Stanbiroju niso zanikali in zato je več kot verjetno, da stanovalci obeh omenjenih blokov, kljub temu da si kurijo sami, že vrsto let, v tistem trenutku, ko plačajo stanarino, prispevajo tudi »svoji« delček za vzdrževanje kotlovnice.

Sevniški paberki

DREVORED — Kdor se pogosto ne vozi po drevoredu ob Savi, ta pač ne more vedeti (razen, seveda, če pozorno poslušata sevniški radio in bere Dolenjski list), da je drevored (do)končno postal slepa ulica. Za krajane ob Savski cesti in tiste, ki bi radi k njim z avtom, na prvi pogled to ni najboljša rešitev, ker so polavtomatske zapornice na železniškem prehodu pri TVD Partizan pogosto zaprte, malo manj pa tiste pri Jeraju. Zato je vsakršna naglica, da bi s Savske ceste ob spuščeni zapornici pritrinili na drugo stran magistralne železniške proge, v najožji center mesta (ali obratno), hudo tvegano početje. Policisti bodo tudi še budneje spremljali, kaj se dogaja po novem v drevoredu, kjer se stanovalci jezijo na mladeniče, ki s hrupnimi vozili radi pridrivajo v bližino betonskega cvetličnega korita, ki zapira drevored za cestni promet in tamkaj pihajo na dušo mladenkam. Stanovalci so pač pričakovali več miru!

ZAVAJANJE — Direktorica sevniške Kmečke zadruge, Jožica Mlakar, je na zadnji seji sevniške vlade povedala, da je bila hudo neprijetno presenečena, ko je zvedela, da je sevniška občina imela nekaj mesecev najvišjo ceno veterinarjeve ure v klavnici. Medtem ko je bila, denimo, veterinarjeva ura v sevniški klavnici 523,60 tolarjev, je bila v Brežicah 259, v Novem mestu pa le 183 tolarjev. Mlakarjeva je menila (in pri tem ni bila osamljena), da gre tudi pri zadnjem dopisu direktorja Dolenjskopoosavskega veterinarskega zavoda iz Novega mesta, Franca Colariča, za delno zavajanje, češ da je vrednost točke za izračunano pristojbino 4,73 tolarjev usklajena. Sevničani so pristali na številko 3,89 tolarjev, pri odredbah o pristojbinah pa bodo pazljivejši.

Krške novice

HUMOR PO KABLU — Nekateri Senovčani zatrjujejo, da prav radi gledajo kabelsko televizijo, ko predvaja posnetek zasedanj krške občinske skupščine. Pravijo, da so prenosni zasedanja prava humoristična oddaja. Zadeva kaže, da imajo na Senovem od splošno znanih dobrin tudi televizijo. Vendar naj se o tem preveč ne hvalijo pred Leskovčani.

PROTEST — Na Jurjevi nedelji na Zdolah so se na okrogli mizi dosti menili o tem, kakšna dežela jim je še ostala v Posavju. Branku Vodopivcu pa so v široki razpravi rojile po glavi misli in žuborele v dvorano tudi ostre besede, napeljene na krško občinsko skupščino. Dolenjevaškemu delegatu Vodopivcu leži na duši predzadnja seja občinske skupščine, in sicer njen del o skladu stavbnih zemljišč. Gre za to, ali je bila razprava o skladu končana ali pa je delegati niso končali, ampak so kar odšli na nekajminutni oddih. Predsednik skupščine Vojko Omerzu ne bo imel mirnih trenutkov v nadaljnjem predsednikovanju, saj lahko pričakuje Vodopivčeve komentarje na obravnavano temo ob vsaki manjši pooblastitvi. Bojda se je ljudstvo hudovalo na omenjeno temo tudi že v preteklosti. O koristi take hude jeze kronisti nimajo kaj dosti povedati, kot da bi je ne bilo.

ONEMOGOČENO — V pregledu vojnega dogajanja lani v Posavju so nekateri pred časom prišli tudi do senovskega primera. Nekdo je ugotovil, zakaj armada ni napadla tega kraja: če bi se vojaški oklepniki napotili ob Brezianec proti Senovcem, bi tako ali tako obstali na poti, ker bi se jim na slabi cesti strgale gonice.

Novo v Brežicah

SLABA REKLAMA — Med posavskimi inšpektorji je udomačeno pričanje, da ni dobro obešati na veliki zvon, če na primer zaplenijo kakšno robo slabe kakovosti. Če bi se o takem škartu govorilo, bi o tem izvedeli tudi turisti in potem ne bi prišli v Posavje. Bi rekli: »Ne, tja pa ne gremo, tam imajo slabo hrano!« Če jim že inšpektorji s slučajnimi vzorci odkrijejo zanič robo, je gotovo še veliko slabega, a inšpektorji tega ne najdejo. Torej je rešitev povsem jasna. Nič povedati, če bi bilo kaj zanič. Krčela salmonel kje v kakem kurjem bedru ali podobni reči se s prostim očesom tako ali tako ne bi videlo.

TEMA — V Cerkljah ob Krki so ceeste popolnoma v temi, to pa zato, ker imajo javno razsvetljavo. Javna razsvetljava namreč ne deluje. Take razmere vladajo v vasi vse od taktar, ko je iz letalske baze odšla zvezna armada. Ob njenem odhodu se je primerilo, da je javna razsvetljava »crnila«. Cerkljanci se zaradi teme zdaj počutijo, kot da živijo v mrtvašnici. Nihče jih ne opazi. Še mesec jim ne gre na roko, saj jim zelo močno sveti le na kakih trideset dni. Cerkljanci so prepričani, da bi prej pregovorili luno, naj bo vseh trideset dni polna, kot pa od električarjev in drugih pristojnih služb izposlovali popravilo cerkljanske javne razsvetljave.

VERJETNO RES — Domačini iz Pirošice in okoliških vasi so hodili mledovat na pošto, naj jim tamkajšnji strokovnjaki vendarle napeljejo telefon. Tolikokrat so odpirali vrata pri šefih na pošti, da jim je receptorica, nič hudega želeč, prebrisano rekla, da ni imeli telefona, če bi ga sami napeljevali v tistem času, ki so ga zabili s pogajanjmi pri poštinih uslužbencih. Domačini iz Pirošice in okoliških vasi so vse bolj prepričani, da so to edine zanesljivo veljavne besede, ki so jih doslej slišali od poštinih ljudi.

PETROL

»PETROL« TRGOVINA LJUBLJANA
TOE BREŽICE
Tovarniška 2

OBJAVLJAMO JAVNO LICITACIJO RABLJE-
NIH OSNOVNIH SREDSTEV DNE 14. 5. 1992

Zap. št.	Naziv blaga	ln. št.	Izkljic. cena
1.	miza klubska	00550	200,00
2.	omara garderobna	00552	500,00
3.	omara garderobna	00553	500,00
4.	omara garderobna	00554	500,00
5.	omara garderobna	00555	500,00
6.	naprava za pometanje	65408	7.000,00
7.	police za kasete v prod.	55802	600,00
8.	police za cigarete v gar.	55803	300,00
9.	termoakumulacijska peč	43357	4.000,00
10.	termoakumulacijska peč	43358	4.000,00
11.	zaboj za smeti	43769	5.000,00

Licitacija bo 14. 5. 1992 ob 10. uri na upravi TOE Brežice, Tovarniška 2.
Ogled je možen eno uro pred pričetkom. 10-odstotno kavcijo plačate ob ogledu oziroma pred pričetkom licitacije.
Prometni davek plača kupec.
Licitacija bo po sistemu videno — kupljeno.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Podjetna vlada sliši podjetne

Nekateri pogledi posavskih podjetnikov — Tujina ni pripravljena seči globlje v žep zaradi naših podražitev — Kaj lahko stori krški klub podjetnikov?

KRŠKO, BREŽICE — Obrti in podjetništvo že nekaj časa priznavajo pomembno mesto v reševanju gospodarskih težav. Poslovni svet v Posavju ima vtis, da Slovenija še ni izkoristila vseh podjetniških možnosti in da z gospodarjenjem in miselnostjo zaostaja za Evropo.

Vsaj za čas, dokler bo trg na območju nekdanje Jugoslavije zaprt za Slovenijo, podjetniki iz Posavja poročajo prodajo na zahodno tržišče. Toda razmere so za vsakršen izvoz nespodbudne, kajti tolar je precejšen, ugotavlja Branko Kos, direktor podjetja INO Brežice. Podobno meni Boris Resman, obrtnik in podjetnik iz Krškega. Na izvoz, pri katerem mora po njegovem mnenju Slovenija kljub nestvarnemu tečaju vztrajati, močno vplivajo podražitve v naši državi. »Če

se pri nas povečajo osnovni stroški, kot je na primer podražitev energije, jih moraš plačati, vendar podražitve ne moreš vračunati v ceno izvoznega izdelka. Tuji kupci pač ne priznajo take višje cene izdelka, ki jim ga ponudi slovenski trg,« opozarja Resman.

Toda Slovenija mora gledati, da bo znova prodajala tudi na t.i. jugoslovanskem trgu. K temu jo mora napotiti dejstvo, da so mnoge slovenske firme zašle v težave, potem ko so izgubile omenjeno tržišče, na katerem se je po Kosovem mnenju dalo doseči dobro ceno. Ravnanje pa se mora tudi po mnenju poslovnežev, ki so se v praksi dokopali do spoznanja, da »je pač potrebno imeti trg, da imaš kam prodati«, kot končni namen podjetništva pojasnjuje Resman.

Škarje in platno glede prihodnosti slovenskega podjetništva ima v rokah

slovenska vlada. Ta bi po oceni direktorja Kosa naredila prav, če bi rešila »tisti del gospodarstva, ki lahko preživi na evropskem trgu«, in če bi tudi v specifične panoge, kot so elektrogospodarstvo, železnica in pošta, uvedla konkurenco. S tem se glede na povedano strinja tudi Boris Resman. Kot solastnik mešane firme Leonard Metal Art—Works tudi zagovarja tako vladno politiko, ki bo pritegnila

• **Ko gre za odnos do dobrih podjetniških zamisli, so verjetno vsaj tako kot vlada pomembne obrtniške organizacije. Mednje sodijo klubi podjetnikov. Krškega vodi Emil Vehovar, podjetnik z Rake. Podjetniške zamisli obravnava kot blago s kratkim rokom trajanja, saj pravi: »Pri podjetništvu je potrebno hitro delati. Programe je potrebno naglo uresničiti.« Toda slovenska družba misli še vedno počasi, nepodjetniško. Po njegovem še obstajajo sistemske ovire. »In tako bo,« je prepričan Vehovar, »dokler se bomo bali bogatega človeka.«**

v Slovenijo tuj kapital. Hkrati bi vladi svetlovali tole: »Če ima dober podjetnik dobro zamisel, naj mu vladna politika pomaga, da jo bo lahko uresničil.«

M. LUZAR

ZA PRVI MAJ S KAPELSKO GODBO

Naša razmeroma majhna vas Zg. Obrež v krajevni skupnosti Artiče pri Brežicah že desetletja na 1. maj gosti več kot 140 let staro gasilsko godbo iz Kapel. Letos je bilo to srečanje še prav pristoje. Godbeniki imajo v svojih vrstah veliko mladih fantov in deklet, tako da bodo s svojo glasbeno tradicijo še naprej nadaljevali. Čeprav naša občinska vlada godbenikom ni povabila v Brežice, kot je bila navada do sedaj, pa so se godbeniki med svojimi ljudmi vseeno imeli lepo.

M. G.

Prepletanje pouka in življenja

Interesne dejavnosti

KOSTANJEVICA — Ko je krška Občinska zveza prijateljev mladine povabila mentorje in še nekatere druge poklicane ljudi v krški Opus na pogovor o interesnih dejavnostih na šolah, so se pogovarjali tudi o dogajanju v Kostanjevici. Nekaj je povedala tamkajšnja učiteljica Martina Strajnar, ki je razmišljala, kakšen je lahko učinek interesnih dejavnosti.

O sednjih zatrjujejo, da pomenijo šolo bodočnosti. Mentorji se trudijo vsak po svojih močeh, da bi to prihodnjo šolo otroci imeli kar najraje in da bi jim koristila. Martina Strajnar iz Kostanjevice to počne s športom. Tako vodi gimnastiko, o kateri ima sama najlepše mnenje, ki ga skuša vcepiti tudi obiskovalkam tega usmerjenega razbivanja. »Gimnastika šolarkam pomaga k pravilni drži telesa, vzdržuje splošnogibljivost in tako seže njena korist dlje od tega, da s programom gimnastike zadostimo potrebni in želji po interesni dejavnosti,« meni Strajnarjeva. Kot učiteljica telovadbe na kostanjeviški osnovni šoli zagovarja tudi igre z žogo, zato so med njenimi učenci in učenkami

Martina Strajnar

prijubljene igre odbojka, košarka in rokomet.

Šolske interesne dejavnosti in siceršnje življenje v kraju se lahko tudi prepletajo.

L. M.

Menjave v Vidmovem upravnem odboru

Tone Mohorič, predstavnik Ljubljanske banke Ljubljana, skliče sejo

KRŠKO — Na sestanku 29. aprila v Ljubljani, ki so se ga udeležili Aleksandra Libenšek, predsednica sindikata Pergam v krškem podjetju Videm, Jože Klemenčič, direktor firme Videm d'Arcy International Ljubljana, Roman Setnikar, pravnik Ljubljanske banke d.d. Ljubljana in Dušan Rebolj, predsednik sindikalne konfederacije Pergam, so na novo imenovali upravni odbor družbe Videm Krško, d.o.o.

V njem so mag. Tone Mohorič, Rado Barovič - oba je predlagala Ljubljanska banka Ljubljana kot upnik, dr. Dejan Avsec, ki ga predlagala Ljubljanska banka Posavska banka Krško kot upnik, Maks Kocbek, ki ustreza upniku HAGO Celovec, ter Milan Šetinc. Tega so imenovali v upravni odbor na predlog sindikata Pergam. V novem odboru ni imen dr. Marko Kos, Anton Lavtar in Franc Pipan.

Na sestanku so pooblastili mag. Toneta Mohoriča, naj kar se da hitro skliče sejo novega upravnega odbora, na kateri bodo člani izmed sebe izvolili predsednika.

DOPUST V NEREZINAH

KRŠKO — Pričakujejo, da se bo kmalu začela turistična sezona v slovenskem turističnem naselju v Nerezinah. Videm Krško ponuja v maju letovanje v Nerezinah po nizki ceni. Če bo zanimanje za dopust v Nerezinah veliko, bodo imeli prednost bolni in socialno ogroženi delavci Vidma.

NEVIDNE STRANI VIDNE UMETNOSTI

Tako je naslov razstavi, ki je potekala v galeriji Posavskega muzeja v Brežicah. Predstavljene so bile likovne tehnike v besedi in na filmu, ki traja dolgih pet ur. Nevidne strani zato, ker je učencem mnogokrat prikrito nastajanje določenih likovnih del. Tudi naši učenci nižje stopnje so si jo z zanimanjem ogledali. Četrty, peti in šesti razredi so jo obiskali že v torek, sedmi in osmi pa zadnji dan, to je v petek. Zanimiva so odkritja, kako stara je že likovna umetnost in umetnine v najrazličnejših tehnikah. Na razstavi so na preprost način razložili nastanek fresk, slik, grafik in kiparskih del. Bilo je zelo zanimivo.

MOJCA VOGRINC
in ANITA FILIPIČ
8. r., OŠ Globoko

OBČINSKO PRVENSTVO V KOŠARKI

Mlajši pionirji in pionirke smo imeli občinsko prvenstvo v košarki. Tega prvenstva so se udeležile štiri osnovne šole: Brežice, Bizelsko, Pišce in Artiče. Fantje in dekleta naše šole smo premagali vse šole, čeprav fantje z malo tesnejšim rezultatom. Dobili smo dve košarkarski žogi, dve skupni pohvali in pohvali za najboljšega igralca in igralko. Tako smo pobrali vse nagrade in zadovoljni odšli domov. Upamo, da se bomo naslednjič spet tako dobro odrezali.

JELKA LEVAR
Novin. krožek Vrabčki
OŠ Artiče

Več za stranke kot za inšpekcijo

Brežiški izvršni svet je namenil posebno sejo inšpekcijskim službam — Manjka denarja — Ciril Kolešnik: Tudi proti vladi, če je treba

BREŽICE, KRŠKO — Inšpektor bi moral biti neodvisen, strokoven in pošten. Temu primerno bi moral biti upoštevan, kar pomeni, da bi moral imeti primerno plačo, je menil Miroslav Mikeln, načelnik Medobčinskega inšpektorata Krško. Na posebni seji brežiškega izvršnega sveta, namenjeni problematiki delovanja inšpekcijskih služb v Posavju, je predstavil organiziranost, težave in načrte inšpekcijske službe.

Medobčinski inšpektorat za Posavje financira brežiška občina z dobrimi 33 odst., krška z nekaj več kot 40 in sevniška z dobrimi 26 odst. denarja, ki da v skupnem seštevku inšpekcijski »proračun«. Posavski inšpektorji imajo v teh razmerah občutek, da kot služba prejmejo premalo sredstev iz omenjenih naslovov. Tako je načelnik Mikeln nedavno povedal delegatom krške občinske skupščine, ki so potem sprejeli poročilo inšpektorata, da »se inšpekcija vsako leto bori s pomanjkanjem denarja«. Podobno, čeprav z drugimi besedami, je osvetlil dejavnost na omenjeni brežiški vladni tematski seji, ko je številne udeležence obvestil, da so inšpekcijske

službe slabo opremljene, ker ni denarja. Ob taki vsiljeni skromnosti se ljudi v inšpektoratu polašča tudi vznemirljiv občutek, da nekatere občine dajo iz proračunov več za stranke kot za inšpekcijo.

Tema zase naj bi bila (ne)odvisnost inšpektorjev in o njej sta pripravljena reči kaj tehtnega tako načelnik posavskega inšpektorata kot predsednik brežiške vlade Ciril Kolešnik.

M. LUZAR

SOBOTA V ZNAMENJU NOGOMETA

BREŽICE — To soboto bosta na stadionu v Brežicah reprezentančni tekmi selekcij pionirjev in kadetov. Ob 15. uri se bosta pomerili pionirski in ob 16.30 kadetski reprezentanci MNZ Celja in Murske Sobotice. Tega dne ob 11. uri bodo brežiški športni delavci organizirali v dijaškem domu v Brežicah okroglo mizo na temo šport in nogomet v naši občini. K sodelovanju so povabili predstavnike Nogometne zveze Slovenije, predstavnika olimpijskega komiteja, ministra za šport in druge vidnejše ljudi s tega področja. Nogometno soboto v Brežicah organizira NK Svoboda Brežice pod pokroviteljstvom Jerneja Zorka iz Župeče vasi in brežiškega občinskega izvršnega sveta.

Že brez lestve visoko na lestvici

Občinska gasilska zveza Brežice pregledala dosežke in težave — Organiziranost ustreza — Zelja po dodatni opremi — Spomin na Jerneja Molana in vojno

BREŽICE — Zaman bi bili načrti brežiških gasilcev o skupnem delu, če bi enotna gasilska organizacija v občini razpadla. V tem primeru bi zdajšnji skupni cilji nekako odpadli in posamezno društvo bi se vsako po svoje tolko z rednimi in izrednimi gasilskimi težavami.

Zato v Občinski gasilski zvezi Brežice priporočajo, naj gasilstvo ostane organizirano po sedanjem načinu, čeprav bo državna uprava ukinita sedanje občine in povezala državljane po novem.

Z dosedanjim skupnim delom, ki je torej po mnenju gasilcev zastavljeno ustrešno, so se člani gasilskih društev brežiške občine očitno povzpeli v slovenski kakovostni vrh, saj jih hvali tudi tajnik Gasilske zveze Slovenije Stane Urbančič. Taka dobra uvrstitev bi jim utegnila koristiti, ko bodo še kje javno povedali, tako kot so na nedavni letni skupščini, kaj še potrebujejo, da gasilstvo ne bo šlo navzdol. Manjka pa jim je še nekaj klasične opreme in nekaj novih orodnih vozil, pri čemer gre tudi za pričakovano

zamenjavo 20 let starega kombija dečenskih gasilcev z novim vozilom, ki naj bi ga še letos v društveno garažo pripeljala družbena in državljanska solidarnost. V nekaterih društvih manjka posebna oprema, kamor gasilci štejejo tudi zaščitna sredstva, opremo za ukrepanje ob različju nevarnih snovi in vse potrebnejši avtomobil z lestvijo.

K dobremu mnenju republiške zveze je bržda nekaj prispevalo tudi to, da so brežiški gasilci lani pomagali odpravljati vojne težave. Štab operativne je bil pri tem zelo aktiven. Gasilci so sodelovali pri selitvi različnih sredstev, dovažali so vodo Teritorialni obrambi in v višinske vasi in dežurali. Delovna poročila govore tudi o akcijah gasilcev ob poplavi.

S takim gasilstvom v občini, ki so ga na letni konferenci predstavili poveljnik OGZ Ivan Leskovec kot uvodni poročevalec in za njim raz-

• **Letne koference OGZ Brežice** so se udeležili poleg številnih predstavnikov gasilskih društev iz občine tudi tajnik GZS, predsednika brežiške vlade in skupščine Ciril Kolešnik in Teodor Oršanič, predstavnik gasilstva iz krške, sevniške in samoborske občine, predstavnik policije in predstavnik zavarovalnice. Udeleženci so na začetku z minuto molka počastili spomin na Jerneja Molana, tukajšnjega gasilca, ki je umrl v lanski vojni za Slovenijo.

pravljalci, je verjetno zadovoljna tudi oblast. Tako kot gasilci sami pa kliče k varčnosti. Kajti moramo se navaditi na skromnost, kot je priporočil Ciril Kolešnik. L. M.

kultura in izobra- ževanje

15. Dolenjski knjižni sejem

Otvoritev v ponedeljek
ob 19. uri —Gost večera
pisatelj Boris Pahor

NOVO MESTO — Slovenska knjižna produkcija je kljub razmeram, ki kulturi in predvsem knjigi niso prijazno naklonjene, še vedno velika in to bo videti tudi prihodnji teden na že 15. Dolenjskem knjižnem sejmu v Krkini galeriji v Ločni. Na prodajni razstavi, ki jo pripravljajo novomeška knjigarna Mladinske knjige, bo prav gotovo tisoč novit, izšlih po lanskem maju, predstavile pa se bodo družbene in zasedne založbe ter samozaložniki. Poleg knjig, ki bodo naprodaj in si jih bodo kupci lahko nabavili pod ugodnejšimi pogoji, kot so v redni prodaji v knjigarni, bodo na ogled še knjige, s katerimi se bo predstavila Mohorjeva družba ob svoji 140-letnici, in še nekaj razstav, ki jih bo pripravila Študijska knjižnica Mirana Jarca.

15. Dolenjski knjižni sejem bo potekal od ponedeljka, 11., do vključno petka, 15. maja, in to s prireditvami, ki smo jih najavili že v prejšnji številki. Tokrat naj le ponovimo, da bo gost na ponedeljkovi slovesni otvoritvi, ki se bo začela ob 19. uri, slovenski pisatelj Boris Pahor iz Trsta, letošnji Prešernov nagajenec za življenjsko delo. Ugodnega gosta in njegov pisateljski opus bo obiskovalcem predstavil prof. Janez Mežan, direktor Študijske knjižnice Mirana Jarca. Na otvoritveni slovesnosti bo nastopil tudi mešani pevski zbor Krka pod vodstvom prof. Jožice Bračič. V sredo, 13. maja, pa bodo uredniki in recitatorji predstavili prvo letošnjo številko revije Rast.

I. Z.

Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj, Župančičeva 1, Črnomelj,

objavlja naslednja delovna mesta

1. direktorja Zavoda
2. bibliotekarja v Ljudski knjižnici
3. učitelja angleškega jezika

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

Pod 1:
visoka izobrazba pedagoško-andragoške smeri,
strokovni izpit,
dve leti delovnih izkušenj,
mandat traja 4 leta.

Pod 2:
visoka izobrazba bibliotekarske ali jezikoslovne smeri,
strokovni izpit,

Pod 3:
profesor angleškega jezika,
strokovni izpit.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

Magister, ki živi od slikarstva

Dane Rupčić, v Novem mestu udomljeni Karlovčan, se je v celoti posvetil slikarstvu kot svojemu notranjemu klicu, poklic pa je opustil

NOVO MESTO — Zaradi vojne na Hrvaškem je dobila Slovenija prenekatero novega naseljenca iz te naše južne sosedice. Čez Kolpo je prišel k nam tudi 42-letni Dane Rupčić, magister ekonomije in slikar iz Karlovca, ter se udomil v Novem mestu pri sorodniku v stanovanjskem bloku v Kristanovi ulici. Pri nas je že skoraj osem mesecev.

Novo okolje je Rupčiću kmalu priraslo k srcu, spoznal je, da mu gre do stvari dobro na roko in da bo tu lahko še marsikaj uredil. Zato se je odločil, da bo ostal v Sloveniji in je že zaprosil za slovensko državljanstvo. Ženi, ki je s hčerko še vedno v Karlovcu, kjer čuva stanovanje, da ga ne bi izropali ali zasedli nepoklicani, pa je naročil, naj se takoj začne učiti slovenščine, saj upa, da bosta s hčerko lahko že to poletje prišli k njemu.

Rupčić živi v Novem mestu samo od svojega slikarstva. Pa ne zato, ker

Jutri v Krškem:

»Zapri oči!«

Predstavitel avtorske
kasete skladateljice in
pevke Stanke Macur

KRŠKO — Jutri, v petek, 8. maja, ob 20. uri bo v veliki dvorani Kulturnega doma Krško kulturno-umetniški večer Zapri oči. S svojo prvo avtorsko kaseto, na kateri je posnetih dvanajst skladb, se bo kot skladateljica in pevka predstavila Stanka Macur iz Brestanice. Kot gostje na večeru bodo sodelovali: Bolero — pesni klub iz Ljubljane, igralec Aleš Valič iz ljubljanske Drame, pianistka prof. Karolina Vegej-Stopar iz Glasbene šole Krško in Ženski oktet iz Brestanice, ki deluje pod umetniškim vodstvom Stanke Macur. Prireditel bo za abonma in izven.

Stanka Macur, sicer glasbena pedagoginja, je že dolgo navzoča v kulturnem življenju krške občine in Posavja. Nepogrešljiva je zlasti v Literarnem klubu Bena Zupančiča, saj nastopa tako rekoč na vseh prireditvah, ki jih pripravlja ta klub. Na literarnih večerih poje lastne skladbe na besedila članov kluba in drugih pesnikov. Med drugim je uglasbila več pesmi Ane Rostohar in Marjance Kočvar in jih v pevski obliki predstavila na promocijskih večerih njenih pesniških zbirk, izdanih v Krškem. Pri uglasbitvah ji strokovno pomaga Janko Avsenak, ki jo tudi glasbeno spremlja na nastopih. Prav tako je Avsenak avtor aranžmaja vseh pesmi, ki jih je Stanka Macur pela za kaseto.

Filipčičev Odsev 1991 na ogled še v Brežicah

Razstavo bodo odprli danes v Posavskem muzeju

BREŽICE — Akademski slikar Dušan Filipčič iz Župeleca pri Brežicah se z razstavo Odsev 1991, ki je bila letos marca na ogled v Dolenjski galeriji v Novem mestu, predstavlja še v galeriji Posavskega muzeja v Brežicah. Razstavo

ZKO mora misliti tudi na jutri

Prihodnost kulturnega amaterizma je še v bolj zavzetem ustvarjanju in izobraževanju, predvsem pa v uvajanju mladih v razne oblike kulturnega življenja

Slovenija še nima nacionalnega kulturnega programa in ne zakona o kulturnih dejavnostih, zato jih dr. Andrej Capuder kot minister za kulturo kar naprej posluša. A ker teh temeljnih dokumentov ni, se mnogi, ki delajo v kulturi, počutijo kot mornar brez kompasa na razburkanem odprtem morju. Med tiste, ki jim negotovost naredi največ sivih las, sodi tudi ZKO z vsvo svojo razvejeno dejavnostjo.

Tako prepričana sama sebi in obenem tako odvisna od oblasti ta organizacija namreč še ni bila, kakor je zdaj. Nikogar zunaj nje ne zanima niti njena organiziranost niti njena dejavnost, na splošno se ve nekaj le o tem, da so v ZKO povezana društva in posamezniki, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s kulturo bodisi kot ustvarjalci ali poudarjalci. Vsebinsko dejavnost, težnja h kakovosti in podobne reči pa seveda tistih, ki delijo denar iz proračunov, ne zanimajo. Zanje je znesek, ki ga nakažejo ZKO-ju, strošek in nič več.

ZKO Slovenije, ki jo vodi pisatelj in dramatik Franček Rudolf, je prepričana, da bi za ljubiteljsko kulturo veliko pomnilo že to, če bi Slovenija dobila nov zakon o društvih. Amaterizem bi dobil trdnjšo pravno osnovo za življe-

nje in delovanje, financiranje pa bi postalo zakonska obveznost in ne bi bilo odvisno od večje ali manjše naklonjenosti ljudi, ki bdijo nad proračuni.

V Sloveniji se gradijo in dograjujejo nova razmerja, k čemur se čuti poklicano prispevati nekaj svojega tudi ZKO. Na to pa se mora ZKO Slovenije, kot je na nedavni 17. konferenci poudaril

predsednik Franček Rudolf, aktivno pripraviti. Ni vseeno, kakšen položaj bo imela ta organizacija, ki povezuje več kot 4.000 kulturnih društev, v prihodnosti, zato mora svoj interes odločno izraziti že v pripravih na spremembe, ne šele potem, ko se nekaj že sprejme.

Prihodnost ZKO, torej ljubiteljskega kulturnega delovanja na vsem slovenskem ozemlju, je predvsem v izobraževanju in uvajanju mladih v kulturno življenje ter seveda v ustvarjanju. Ker naj bi se nacionalni kulturni program začel graditi že pri vsakem posamezniku, mora ta namreč že v svoji mladosti dobiti možnost, da dobi stik s kulturnim življenjem, ki ga potem ohranja vse življenje.

I. ZORAN

Pozornost novim in prezrtim skladbam

Na 7. Slovenskih glasbenih dnevih v Ljubljani

Ta teden (od 5. do 8. maja) potekajo v Ljubljani že sedmi Slovenski glasbeni dnevi. Tradicionalna manifestacija je tokrat posvečena naši operni glasbi, in to tako koncertni kot simpozijski del. Programski odbor se je odločil uvrstiti v spored nove slovenske skladbe in obuditi k življenju tiste, ki so bile do zdaj po krivici prezrte ali redko izvajane. Med drugim je že bila koncertno izvedena Tomčeva opera Krst pri Savici, altaskofonist John Edward Kelly in pianist Bojan Goršek, rojak iz sevniške občine, pa sta prvič predstavila nove skladbe nekaterih slovenskih skladateljev. Danes, 7. maja, bo Simfonični orkester RTV Slovenija pod taktirko Antona Nanuta in z violinistko Moniko Skalar prvič na Slovenskem javno izvedel Koncert za violino in orkester, delo Božidarja Kosa, novomeškega rojaka, ki že več desetletij živi v tujini. Osrednja tema na simpoziju, ki se bo končal jutri, je posvečena operi v 19. stoletju, vendar s poudarkom na sodobni operni ustvarjalnosti. Zanimivo je, da sta se kar dva tuja strokovnjaka odločila obravnavati Kogojevo opero Črne maske.

JAVNA DRAŽBA GRAFIKE

LJUBLJANA — Slovenska nacionalna avkcijska hiša Ars aeterna je pripravila v torek, 5. maja, že tretjo avkcijsko slovenske grafike. Na javni dražbi je bilo nad osemdeset grafičnih listov in nekaj risb mnogih uglednih avtorjev, cene pa so se gibale med 200 in 1200 DEM. Na dražbi so bila tudi dela Božidarja Jakca, Marijana Tršarja in Branka Suhyja.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ — V petek, 8. maja, bo ob 20. uri v kulturnem domu v Črnomlju gostovalo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice. Predstavili se bodo s komedijo Georgesa Feydeauja: Poskrbi za Amelijo v režiji Borisa Kobala. Vabljeni!

PLEVNIKOV KONCERT

ČRNOMELJ — V soboto, 9. maja, ob 19. uri bo v tukajšnjem kulturnem domu nastopil mladi klarinetist Miha Plevnik iz Črnomlja, gojenec prvega letnika Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani, in sicer v razredu prof. Igorja Karlina. Ob klavirski spremljavi prof. Maje Kliner bo izvajal dela domačih in tujih skladateljev.

ŠESTO SREČANJE

ŠOLSkih ZBOROV

SEMIČ — Jutri, v petek, 8. maja, ob 19. uri bo v tukajšnjem kulturnem domu 6. srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov Bele krajine. Nastopili bodo zbori, ki delujejo na OŠ Loka in OŠ Mirana Jarca v Črnomlju, na OŠ Dragatuš, Semič in Vinica ter na črnomljski glasbeni šoli, skupaj pa devet zborov.

I. Z.

Trebanjski grad ni zapisan propadu

Porušeni stolp naj bi obnovili do konca letošnjega leta, potem pa se lotili še ostalega — »Najprej je potrebno urediti vprašanje lastništva«, pravi trebanjski župan

TREBNJE — Bralci do zdaj o trebanjskem gradu niso mogli kaj veliko prebrati v časopisih, ker o njem tudi ni bilo veliko napisanega, v zadnjem času le v zvezi z enim od njegovih stolpov, ki se je vdal zobu časa in se začel rušiti. Pikre so bile sprožene na več strani, največ puščic je letelo proti občinski oblasti in spomeniškovarstveni službi, češ da nista storili dovolj za zavarovanje gradu kot pomembnega kulturnozgodovinskega spomenika pred propadanjem. Trebanjski grad ima zanimivo zgodovino, eden od njegovih lastnikov je bil tudi Friderik Baraga, in sicer od 1812. do 1824., vendar je poznejši misijonar in škof v njem preživel le najzgodnejša leta.

Kot je novinarjem nedavno na predstavitvi Režunove knjige Naši kraji, monografije občine Trebnje, pojasnjeval zadeve glede zaščite trebanjskega gradu, posegov vanj in revitalizacije župan Ciril Pungartnik, gre za stvari in postopke, ki so vse prej kot preprosti. Občini je seveda veliko od tega, da se ta grad ne le ohrani, ampak da dobi tudi funkcijo, skladno s potrebami, porajajo se tudi že zanimive opcije, ne more pa nihče narediti nič konkretnega, dokler ne bo urejeno lastništvo. Glede lastništva gradu je namreč še veliko nerazčiš-

čenega in upajo, da bo lahko kmalu stekel postopek s potomko enega od zadnjih solastnikov tega objekta.

Sicer pa Trebanjci že do zdaj niso čakali križemrok, kaj se bo izcimilo samo od sebe, in so storili, kar so mogli. Župan Pungartnik je povedal, da so analize stanja že nared in te kažejo, da bi trebanjski grad v prihodnosti lahko bil ena najpomembnejših postojank na turistični transverzali, ki bi povezovala Trebnje z Malo vasjo, Baragovim rojstnim krajem, in drugimi kraji, znanimi po kulturni dediščini, kot so gradovi, arheološka najdišča, cerkve ipd. Po županovem mnenju bi mogli s takšnimi povezavami krajev in označevanjem

poti ustvariti podlage tudi za verski turizem.

Seveda so obeti, da se tudi glede obnove in urejanja trebanjskega gradu kaj premakne. Že skoraj je pričakovati podpis pogodbe z Urbanističnim inštitutom iz Ljubljane o raziskavi gradu, do konca letošnjega leta naj bi obnovili porušeni grajski stolp, iz gradu pa naj bi se izselili stanovalci. Župan Pungartnik je omenil, da je v glavnem tudi že razčiščeno, čemu naj bi služil grad v prihodnosti. Večji del prostorov naj bi zasedla Galerija Samorastkov, nekaj prostorov bi bilo za najrazličnejše slovesnosti, del pa bi bil namenjen škofu in misijonarju Baragi. Bolj kot trebanjski grad bo Baragovemu spominu in prezentaciji njegovega celotnega dela posvečena rojstna hiša tega pomembnega moža v Mali vasi.

I. Z.

24. Mladinski kulturni teden

Glasbene prireditve za
šolarje iz vse Slovenije

LJUBLJANA — Glasbena mladina Slovenije pripravlja, ministrstvo za kulturo pa bo omogočilo izvedbo že štiriindvajsetega Mladinskega kulturnega tedna, ki bo potekal v Ljubljani od 11. do 15. maja. Na različnih krajih se bodo vrstile zanimive glasbene prireditve, namenjene mladim iz Ljubljane in drugih krajev Slovenije. Med drugim bodo lahko prisluhnili indijski glasbi ter spoznali instrumente iz Afrike in Južne Amerike, obiskali koncert Celjskega godalnega orkestra, poslušali brazilsko glasbo v izvedbi violončelistov zagrebške glasbene akademije ter se seznanili s sozvočjem violine, kitare in harmonike v triu, ki ga sestavljajo Tomaž Lorenz, Igor Saje in Erno Sebastian. Srednješolskem proročajo obisk prireditve, na katerem se bodo predstavili ansambli Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani: deklinski in mešani pevski zbor ter jazz orkester. Učencem nižjih razredov osnovnih šol pa je namenjena predstava Živalski karneval v izvedbi otroškega plesnega gledališča Mali harlekin iz Celja. Vse prireditve bodo komentirane.

KONCERT ZAMEJCEV V FRANČIŠKANSKI CERKVI

NOVO MESTO — V soboto, 9. maja, ob 20. uri bo v novomeški frančiškanski cerkvi koncert mešanega pevskega zbora Milana Pertota iz Barkovej pri Trstu z dirigentko Aleksandro Pertot. Nastopila bosta tudi organist Štefan Bembi in godalni orkester šole Glasbene matice iz Trsta. Gostitelji zamejskih glasbenikov s Tržaškega bo KUD Krka.

GLASBENI VEČER V AVLI OŠ GRM

NOVO MESTO — Danes, v četrtek, 7. maja, ob 19. uri bo v avli OŠ Grm glasbeni večer. Nastopil bo mlajši mladinski pevski zbor Glasbene šole Marjana Kozine pod vodstvom Cvetke Hribar. Predstavili se bodo tudi instrumentalisti, učenci glasbene šole: pianisti Matej Zupančič, Matevž Šuštaršič in Mateja Bobnar ter harmonikar Oliver Dragičević. Zbor bodo spremljali: Tanja Hadl (klavir), Bojan Arh (kitara), Tomaž Zorko (kontrabas) in Alojz Gradišek (bobni).

I. ZORAN

Dane Rupčić

to rešilo, »pripoveduje Dane Rupčić. Nedavno je imel samostojno razstavo v Šmarjeških Toplicah, prvo v Sloveniji, sicer pa osmo zapovrstjo. Največ je razstavljal v Karlovcu, Dugi Resi in Zagrebu. V Šmarjeških Toplicah je razstavil 20 slik z novomeško oz. dolensko motiviko, nastalih pač med njegovim bivanjem v Novem mestu. Vse slike so bile naprodaj. Razmišlja, da bi razstavo prepeljal še v Dolenjske Toplice in drugam, rad bi namreč razstavljal tudi v Novem mestu. Tu zdaj še išče poti do vrat razstavišča, kakor tudi do slikarjev, ki tu živijo in delajo. Rad bi bil s tistimi, ki »slikarsko v srcu mislijo«.

da potrebujem zase in družino.« Rupčić se povsem zaveda svojega slikarskega poslanstva, zato ne slika samo zato, ker ga v to prisiljuje življenje, temveč predvsem in najprej iz notranje potrebe, kot izpovedovalec. S sliko, pa naj bo na njej takšen ali drugačen motiv, namreč upodobi tudi nekaj tistega sveta, ki ga ima v sebi. Lahko bi rekli, da ga upesnjuje z barvami in v barve. In z vsako novo sliko je bolj v svetu, ki se mu pravi slikarstvo.

»Za slikanje potrebujem mir, zbravnost in navdih. Tega v Karlovcu nisem imel, zato sem se odselil. V Novem mestu lahko slikam. Dolenjska me je navdihnila, od koderkoli sem jo do zdaj gledal. Veliko sem že naredil, a bi še več, ko bi imel boljše možnosti. V bloku, kjer živim, nimam dobrih razmer, pravega in dovolj velikega ateljeja. Upam, da se bo sčasoma tudi

FOTO: M. LUZAR

Beg kot odrešitev in mora

V Slovenijo se zlivajo reke beguncev iz nesrečne, požgane in okrvavljene Bosne in Hercegovine; mnogi bi radi naprej na Zahod, a naletijo na zaprte meje - ostane jim slovensko go-stoljubje in pomoč

Dobova, 22. aprila 1992 dopoldne. Železniška postaja. S pisanimi potovalkami, vrečkami, v raztegnjenih trenirkah Bennetton in v opletajočih dimijah se po krajšem postanku odpravljajo z vlakom naprej. Starci, ženske in otroci so. Bežijo. Od tam, kjer so jim horde polvojakov razdejale ognjišča in hleve, od tam, kjer je do večerjajši najboljši sosed danes pripravljen sosedu zaradi vere in politike brez pomisleka prerezati vrat, od tam, kjer ob cerkveni polvojak za kratek čas zažigajo trupla političnih nasprotnikov, od tam, kjer se otroci rojevajo v gozdu, od tam, kjer se otroci ponoči zbuja jo v

blodnjah, od tam, kjer devetletna deklica joče, ker so ji vojaki »ubili dom«. Čas in pot vrnitve sta jim neznana. Vsakdo od njih ve samo to, da mora bežati, da si reši glavo. Tako je, ker veliki ljubijo človeštvo, a jim ni mar za človeka, posebej ne za begunca, ki je v strateških študijah tako namenjen za odstrel.

Majcena Dajana je na dobovski železniški postaji naposled zaspala, potem ko je dolgo časa hlipala. Pot od Modriče preko Zagreba do Dobove je bila dolga in poleg tega mama Sanela Mujkanović Dajane na poti ni previjala in kopala redno kot

doma. Deklici je 39 dni. Je ena najmlajših med begunkami in begunci na negotovi poti iz Bosne v Zahodno Evropo. Se en otrok je star približno toliko kot Dajana. Mama ga peštuje v drugem kotu dobovske železniške postaje.

Nekje v Ljubljani, kamor dobivajo statistične podatke iz begunskih zbirnih centrov in z železniških postaj, skozi katere potujejo begunci v zbirne centre, obdelujejo ravno ta čas številke in dileme o beguncih. Za Slovenijo sta še kako pomembna statistika o tem, koliko je beguncev, in preračunavanje, koliko stane na dan hrana in nastanitev za eno osebo. Koliko časa bo še lahko sprejemala begunce? »V nekaterih centrih so razmere že skrb vzbujajoče in nimamo več možnosti, da bi vanje sprejemali nove ljudi.« Tako je nedavno dejal slovenski notranji minister Igor Bavčar. Kaj lahko stori Slovenija?

Zapreti meje?

Po omenjenih preračunavanjih nastaja slovenska begunska politika, ki naj bi dala ustrezen odgovor. Morda nastaja več politik hkrati, kajti povsem mogoče je, da si posamezni vplivni ljudje v vladnih in nevladnih ustanovah vsak po svoje zamisljajo reševanje problemov begunstva. Vprašanje je, koliko je Slovenija tako politiko sploh zasnovala. Smiselno postaja posebno po skupni ljubljanski seji slovenske skupščinske komisije za mednarodne odnose in socialistov iz evropskega parlamenta. Slovenska stran gostom ni znala odgovoriti na vprašanje, ali se je Slovenija sploh že obrnila po pomoč za begunce na Evropsko skupnost.

Bolj se ve, da sosedo Slovenije zapirajo svoje meje brezdomcem, ki iz krajev nekdanje Jugoslavije bežijo skozi Slovenijo v zahodno Evropo. Tako ostaja veliko pribežnikov Sloveniji, ki pa nima na pretek hrane in vsega drugega, kar begunci potrebujejo za življenje. Bi prispelo več paketov mednarodne pomoči, če bi se Slovenija načrtno lotila celotne zadeve? Kot je svoj čas tujino vztrajno obveščala, da je »dežela na sončni strani Alp«, bi lahko sedaj živahno sporočala, da ima begunce in da jih sama ne more nahraniti in obleči. Enako odločno, kot je iskala priznanje svoje državnosti, naj bi svet prepričevala, da mora za begunce iz BiH skrbeti mednarodna skupnost ali pa bolj kot doslej tudi BiH sama.

Morda je slovenska begunska politika modra in odločna na ta način. Vsekakor ubira tudi drugačna pota. Slovenija se skuša česa naučiti tudi od evropskih držav. Tako mnogi v Sloveniji po evropsko mislijo, da bi se beguncev rešili, če bi zaprli meje Slovenije, da avtobusi in tovornjaki z ubežniki in Bosne in Hrvaške sploh ne bi mogli prispeti na slovensko ozemlje. Čudno je, da tako misli tudi glavni tajnik Rdečega križa, ki je vendarle človekoljubna organizacija. Je lahko tudi človekoljubje blago, in to hitro pokvarljivo?

Morda isti čas, ko se Slovenija ukvarja s takimi vprašanji, hodi 22. aprila dopoldne ob dobovski železniški postaji zunaj ob tiri starejši možki, ki je tudi begunec. Morda upa na čudež. Ne bo se zgodil, saj se v Dobovi to dopoldne ne dogaja nič nenavadnega. Uradni predstavniki brežiške občine delijo hrano beguncem, čakajočim na transport za Maribor. In ker ne bo čudeža, bo njegova žena, potem ko so ji pred dvanajstimi leti odpovedale noge, tega dne in v bodoče še naprej povsem odvisna od pomoči drugih in še naprej se bosta morala kot brezdomca potikati po svetu. Z drobceno Dajano in z ohromelo žensko, ki sta tako neboljani, ima vrvenje beguncev na dobovski železniški postaji pridihi nečesa srhljivega, nečesa, kar je daleč od statistike.

Dobovskim beguncem so podrobnosti o slovenski in evropski begunski politiki tedaj še neznane. Mož ohromele ženske namreč brez pomisleka zaprosi: »Napišite to: hvala ljudem dobre volje! Nimam dovolj besed, da bi se zahvalil ljudem v Hrvaški in Sloveniji za to, da ste nas sprejeli. Hvala, ker ste poskrbeli za nas. Sram nas je in nesrečni smo, ker smo prišli na to, da morate drugi skrbeti za nas. A tu se ne da ničesar spreminiti. Saj smo imeli doma vse za življenje, pa so nam pobrali. Mi smo ob vse. Begunci smo. Ljudje brez izhoda. Ne vemo, ne kod ne kam. Ni besed, da bi se vam zahvalil, ko ste nas v takih težavah sprejeli tako toplo človeško.«

Po evropsko misleči svet očitno ne misli kdove koliko pomagati tem »ljudem brez izhoda« na golgoti begunstva. Sicer to sploh ni čudno, kajti svet se je odločil, da človek toliko velja, kot plača. Ljudje, kakršni so se znašli v Dobovi in kakršnih mrgoli severozahodno od Bosne in Hrvaške, ne morejo veliko plačati. »Ljudje brez izhoda« so bržkone otroci revnejših staršev in so zdajni jugodinar dali

za vozovnico do svobode, ki za pot od Bosne do Bavarke stane med brati prek 200 mark. Zato balkanski begunec malo velja v očeh Evropejca. Včasih, ko carinik zavrne skupino muslimanov brez delovnih ali turističnih vizumov, ne velja dejansko nič.

Zbirni centri polni

Ne samo Evropa hrepenenja, tudi uradništvo na ozemlju nekdanje Jugoslavije se obnaša čudno. Sloveniji najbližji sosed iz pokopane federacije vsaj občasno ne marajo beguncev iz BiH, oziroma jih po nekaj dnevih bivanja v zbirnih taboriščih uradno napotijo v Slovenijo, in sicer z izgovorom, da je v Sloveniji vse poskrbljeno zanje.

Toda Slovenija še zdaleč ne more poskrbeti za prek 30 tisoč beguncev. Razlogi so različni, a so praktične narave in zato zaskrbiljujoči. Če notranje ministrstvo in Rdeči križ ugotavljata, da so slovenski begunski zbirni centri v glavnem polni, bo zdravnik verjetno dvignil preplah, da begunci utegnejo zboleti. Razumljivo. Male Dajane niso umili in pošteno preoblekli že kakih 48 ur. Šeštevke beguncev vseh starosti in ur njihove neudeležbe pri dejanjih osnovne higijene verjetno lahko pove, koliko v posameznem begunskem centru še manjka do kakšnega množičnejšega obolenja.

Čas, v katerem mala Dajana pogreša mirno naročje in suho plenico in v katerem je mož hrome ženske prisiljen pozabiti na svoj ponos in živeti od miloščine, spada v čudno dobo. Misleči dvonožec vsak dan odkrije kaj pošastno novega, s čimer je bližje ogovorom o svojem nastanku. Istočasno si izumlja metodo, ki mu ob trmasti vztrajnosti lahko zagotovi lasten konec, in to na najbolj primitiven način, s stradanjem. Casopisno svetovanje, kako živeti ob prazni skledi, je zato ponekod doseglo aktualnost ameriškega nasveta za hujšanje. Večernji list, ki ga je 18. februarja letos nekdo pozabil na mizi v zagrebški mestni kavarni, se je z uokvirjenim zapisom pogljobljeno lotil »podhranjenosti otrok«. Nekoliko pozneje so sarajevske Večernje novine državljani zaupale preprosto zvijačo, s katero ukani prazen želodec: ko nimas kaj jesti, močno stisni trebušne mišice in šteje do deset, in to nekajkrat ponovi!

Ampak ljudje, kako naj to čudno zvijačo razume lačna dvomesečna Dajana?

MARTIN LUZAR

na kraju samem

En dan s knjigo na kolesih

Kako je, ko gredo knjige na izlet k svojim prijateljem po dolenskih krajih, kjer ni nobenih knjižnic, želja po branju pa morda še več kot tam, kjer jih je dovolj

Knjiga ima tudi kolesa. O tem se lahko prepričate na Ulici komandanta Staneta v Novem mestu, v bližini študijske knjižnice, kjer je vsak dan parkiran Tamov avtobus brez oken in s knjigo, narisano ob strani. To je bibliobus, ena od enot novomeške študijske knjižnice. Ima dva zaposlena in dvajset tisoč knjig. Sedem tisoč, kolikor jih je približno moč naenkrat spraviti v vozilo, jih domala vsak delovni dan odpeljeta na sprehod.

S knjižničarko Mojco Andoljšek, ki vodi bibliobusno dejavnost, in šoferjem ter knjižnim manipulantom Miro Zrabcem se na veliki četrtki odpeljemo na teren. To je kaj nenavaden avtobus. Šoferjski sedež je obkrožen z izposojevalnim pultom, v njem pa so zaboji s kartotekami in še marsikaj drugega, zadaj pa se raztezajo police po vsej dolžini in vse do stropa vozila. Polne so knjig, in ko se po teh ovinkastih dolenskih cestah vozilo nagiba sem in tja, se s strahom oziram v polmračni zadnji konec in pričakujem, da bodo knjige zdaj zdaj pričele frčati naokoli. Nič takega se ne zgodi.

Mojca opazi moje pomenljive poglede in me pomiri: »Avtobus je narejen in opremljen v mariborskem Tamu prav za te namene, zato ni bojazni, da bi kaj padlo s polic. Seveda je na razdrapanih dolenskih cestah vse mogoče. Tudi to, da s police treščijo kak meter knjig.« Mimo Žabjaka, kjer se med zakrpanimi romskimi bivališči igrajo gruč otrok, se peljemo skozi lepo urejene »civilne« vasi bližje Mirni Peči. Toda od romskega naselja se ne razlikujejo samo po urejenosti, temveč tudi po nenavadnem mrtvilu. Med hišami skorajda ni videti žive duše.

Dnevna soba dobi obiskovalce

»Kaj so se res vsi lotili velikonočnega hišnega

pospravljanja, da ni nikogar na spregled?« ugibam sam zase in že me nekoliko skrbi, da bo s tega knjižnega izleta nastala prava polomija, če ne bo ljudi. Poleg tega se nebo, ko se bližamo Mirni Peči, grozeče temni in prve kaplje že rosijo po vetrobranski šipi. Tudi to ne obeta nič dobrega. Nepričakovano obraza svojih spremljevalcev pa ne delita te zaskrbljenosti. Očitno dobro poznata tukašnje razmere. In res, komaj pripeljem v Mirno Peč in pred obratom Beti parkiramo, že vznikajo izza voglov skoraj kot gobe v dežju majhne in malo večje postave. Tisti brez dežnika jo s knjigami pod pazduho hitro spešijo v suho pribežališče, a tudi tisti z dežnikom niso čisto brezbržni, kajti hočejo biti med prvimi, izbirati med najboljšim. Kmalu se na trati pred avtobusom nabere cel šopek raznobarvnih odprtih dežnikov.

Prvo vznemirjeno brskanje po policah in hlastanje za novim branjem se počasi poleže. Gostje se drug za drugim potapljajo v izbrane knjige, listajo po njih in poskušajo še zadnjič preveriti, ali so zares izbrali pravo. Daleč je namreč do naslednjega obiska bibliobusa, cel mesec. Bog ne daj, da bi branja vmes zmanjkalo! Tako se knjižnica na kolesih počasi spreminja v začasno dnevno sobo kraja. Otroci posedajo po zofah, čepijo ali klečijo na tleh, požirajo najbolj zanimive odlomke in slike in jih komentirajo. Večina med njimi je osnovnošolcev, le nekaj srednješolcev, odraslega pa opazim le enega. To je Martina Kramar, učiteljica iz Mirne Peči. Povedala mi je, da hodi v bibliobus že vse od začetka in bi ga zelo pogrešala, če ga ne bi bilo.

»Knjižno gradivo dokaj dobro sledi novostim na knjižnem trgu, imam pa tudi srečo, da mi knjižničarka pripravi primerno branje. Težje je priti do knjig, ki so zelo brane, saj je primerkov premalo,

da bi jih dobili vsi, ki bi to želeli. Strokovne knjige, pa tudi nekatere druge, zlasti bolj iskane novosti, prej naročim in tako kljub odmaknjenosti od Novega mesta knjižnice ne pogrešam. Bibliobus mi zadostuje,« pravi Martina Kramar.

Aprilski naliv pojenjuje, skozi raztrgane oblake zopet sili sonce in pred izposojevalnim pultom nastaja gneča. Nekateri držijo v rokah kar precej težak tovor, tudi po deset, petnajst knjig. Pravi knjižni molji torej. Miro žigosa knjižne listke, opominja tiste redke izposojevalce, ki so doma še pozabili knjige od prejšnjega obiska, in avtobus se pričinja počasi prazniti. Mojca se neprestano giblje sem ter tja, svetuje, poišče bralcu željeno knjigo, priskoči na pomoč Miru, ko gre najbolj na tesno, vmes pa že ureja vrnjene knjige.

Kot se je bil napolnil, tako je po dobri uri avtobus spet izprazen. Zdjaj je čas za urejanje knjižnih kartončkov v kartoteki izposojevalcev in za postavljanje knjig nazaj na police. Le kak zamudnik še zmoti praznino, ki je nastala. »Zdjaj pride na vrsto Beti,« pravi Mojca. In res, tik pred odhodom se iz tovarniškega poslopja pojavi še nekaj izposojevalk, nato pa je obisk v Mirni Peči končan. Miro požene motor, mirnopaška knjižnica je za en mesec zaprla vrata.

Naslednja postaja je Globodol. Iz Mirne Peči se vzpenjamo skozi gozdat grič in se na drugi strani spustimo na podolgovato globodolsko polje. Ob cesti v Gornjem Globdolu stoji zbiralnica mleka. To je središče vasi, primerno tudi za postajališče bibliobusa. Dogajanje iz Mirne Peči se ponovi. Kmalu je prostor spet poln v knjige zatopljene mladine. Z vseh koncev so prišli z vrečkami polnimi knjig. Čez nekaj časa se s polnimi vrečkami razgube med hišami.

Do bralcev v vsakem vremenu

Trenutek vaške tišine izkoristimo za razgovor. Mojca pove, da sta v štirih letih, kolikor sta z Miro skupaj na avtobusu, zaradi vremenskih razmer opustila le nekaj voženj. Nato pa mi razkrije drugo plat poklica: »Poleti, julija in avgusta, ne vozimo, zato pa je zima toliko bolj nevshečna. Svoj čas je puščala streha, ki smo jo nekako zakrpali. Najhujša sta vlaga in mraz. Vrata moramo na postajališču imeti skoraj ves čas, tudi v najhujšem mrazu, odprta, saj so na stisnjen zrak, tega pa hitro zmanjka. Za ogrevanje uporabljamo takrat posebna

agregata, za razsvetljavo pa akumulator. Podobne težave imajo tudi drugod v Sloveniji, kjer so še štirje bibliobusi. Enkrat smo se tisti, ki delamo na njih, že zbrali in imamo kar nekaj predlogov za izboljšave. Na to bo treba misliti, ko bomo nabavljali novega, saj je ta že precej dotrajan.«

Iz Globodola se premaknemo na zadnjo postajo, vas Jablan pri Mirni Peči. Tudi tu se začetni vrvež kmalu umiri. Spet je čas za pospravljanje, statistiko in razgovor. Na prvo postajališče je prišlo 45 obiskovalcev, izposodili pa so si 190 knjig, na drugo 19, vsi, ki so vpisani, izposodili pa so si 50 knjig; na tretjem si je 11 obiskovalcev izposodilo 55 knjig. Ko smo že pri številkah, povejmo še, da iz bibliobusa letno izposodijo 22.632 knjig in 535 kaset, in to v 521 urah, kolikor stojijo na 48 postajališčih v novomeški občini. Izposoja iz leto v leto narašča. Vseh obiskov so imeli lani 5630, največ seveda mladine, pa tudi precej odraslih, predvsem v osmih delovnih organizacijah, saj so tri proge od petnajstih, kolikor jih vozijo mesečno, namenjene samo delovnim organizacijam. Izposoja je brezplačna.

Mojca je na bibliobusu štiri leta, prej je bila učiteljica, a se je morala zaradi okvare glasilk prekvalificirati; Miro je bil prej šofer tovornjaka in je zaradi težav z zdravjem že pred enajstimi leti predsedal na bibliobus. »Delo je zelo pestro in ga

nikoli ne bi zamenjala za pisarniško,« pravi Mojca, vendarle prizna, da je bolj naporno, kot pa si človek ponavadi delo v knjižnici predstavlja, predvsem zaradi vremenskih razmer, ki so v zastarelem bibliobusu lahko zelo občutne, pa tudi zaradi tega, ker je knjižni fond razkropljen na štirih mestih.

Ob sončnem zahodu se vračamo proti mestu. Mojca in Miro se pogovarjata, kako bosta še noč in jutri zjutraj pripravila bibliobus za novo pot, jaz pa se pogreznem v razmišljanje. Koliko je Slovenec mar za knjige? Vse več, bi človek sklepal po rastoči izposoji na progah edinega dolenskega bibliobusa. Vendar bi bila taka sodba kaj preuranjena, saj imajo prste vmes še gospodarska kriza in nebo rastoče cene novih knjig. Počasi, a vztrajno si krog bralcev naše knjižnice le pridobivajo, čeprav so do mednarodnih standardov še daleč. Tudi v tujini je knjiga sorazmerno draga, je pa tamkajšnjemu bralcu dostopnejša, predvsem zaradi bolj razvejene in bogato založene knjižnične mreže. Tam si lahko vsakdo zlahka izposodi vsako knjigo v najbližji knjižnici. Tudi v novomeški občini je to sedaj omogočeno celo v najoddaljenejših krajih. Obiskuje jih knjižnica na kolesih s posadko, ki se ne ustraši slabe poti in grdega vremena. A bi človek enim in drugim le privoščil večji, sodobnejši in udobnejši bibliobus.

TONE JAKŠE

FOTO: T. JAKŠE

Stankine pesmi iz »črnega fonda«

Nekdaj so pesmi peli, verzi so se porajali ob petju in ob zvokih instrumentov, šele kasneje je pesem izgubila glasbo in se je beseda osamosvojila. Povezava pa ni pozabljena, še vedno so ustvarjalci, ki si ne predstavljajo, da bi kaj napisali, ne da bi to tudi zapeli, brez glasbe so jim besede prazne, oropane dodatnega pomena, ki ga lahko sicer povsem vsakdanjim besedam vdahne glasba.

Za Stanko Macur, učiteljico glasbene vzgoje na brestaniški osnovni šoli, voditeljico treh tamkajšnjih zborov, članico literarnega kluba Beno Zupančič, kulturno animatorko in še kaj bi lahko našli, je že tako. Povezana je z govorico glasbe, melodija ji govori z jezikom, ki ga zlahka razumejo vsi, to je očističen jezik, ki ni obremenjen s spranimi pomeni besed, ki je lahko vedno znova nov in si utira ravne poti do srca in duše drugih ljudi. Te dni je izdala svojo prvo glasbeno kaseto Zapri oči, s katero ljudem ponuja tisto, kar je po njenem premisleku najboljšega naredila v svojem dosedanjem ukvarjanju s popularno glasbo. Mnogi Stanko poznajo, spremljajo jo na njenih nastopih in dolgo so jo nagovarjali, naj izda svoje pesmi na kaseti ali plošči. Zdaj se je za ta korak odločila, kaseto je tu, toda z njo so tu tudi veliki stroški. Izdati kaseto v

lastni režiji ni mačji kašelj tako v ustvarjalnem kot tudi ne v denarnem pogledu.

— **Petje je vaša druga govornica. Od kdaj pravzaprav že poje?**

»Pojem od malega, že v osnovni šoli pa se je začela moja javna pevska pot. Zaradi dobrega glasu so me vključili v mariborski mladinski zbor, ki je bil tistikrat izredno uspešen in je veliko nastopal po svetu. Od tam so me usmerili na glasbeno šolo, na oddelek za solo petje. Po končani osemletki me je pot vodila na srednjo glasbeno šolo v Mariboru. V četrtem letniku sem zanosila in sledila je poroka ter selitev iz Maribora, najprej na Senovo k moževim staršem, nato pa v Brestanico. Zaposlila sem se v brestaniški osnovni šoli. Na šoli sem ustanovila tri pevske zore, ki še danes pojejo, sama pa sem v javnosti za nekaj časa prenehala peti.«

— **Odhod iz Maribora v novo okolje je povezan z začetki vašega drugačnega ukvarjanja z glasbo, začeli ste pisati lastne pesmi. Kaj vas je spodbudilo k pisanju in skladanju?**

»Pesmi sem začela pisati iz hude osamljenosti, porodila pa jih je huda nostalgija po Mariboru in po mladostnih prijateljih. Počutila sem se zelo osamljena v novem okolju. Stara komaj 18 let, z otrokom in daleč od okolja, ki sem ga bila vajena, sem se počutila, kot da bom umrla od žalosti. Ena od mojih mariborskih prijateljic, s katero sva si dopisovali in sem ji potožila o svojem mračnem počutju, mi je svetovala, naj začnem pisati, kar občutim, in da bo z napisanimi besedami vse lažje. In res sem začela pisati v »črni fond«, kot pravim beležki, kjer so zapisane moje prve izpovedne pesmi. To je bil moj dnevnik; kar sem občutila, sem zapisala v to beležko, hkrati pa je nastala tudi melodija. Še danes, ko ni več tistih temnih občutij, se zgodijo, da kaj napišem, besedilo pa se mi rojeva hkrati z melodijo.«

— **To so bili začetki, skriti pred očmi drugih. Kdaj pa so vaše pesmi prišle na dan?**

»Počasi sem se vključila v novo okolje, med drugim sem postala tudi članica literarnega kluba

Beno Zupančič v Krškem. Na literarnih večerih sem odpela kakšno svojo pesem in tako so pesmi, ki sem jih dotlej skrivala samo zase, prišle na dan. Novi prijatelji so me prizadevno spodbujali, mislim celo, da so me pretirano hvallili, saj se meni same lastne pesmi niso zdele tako dobre. Potem ko so člani literarnega kluba začeli izdajati svoje pesniške zbirke, sem se lotila pisanja glasbe tudi na njihova besedila. Iz zbirke sem izbrala posamezne pesmi, ki so mi bile všeč, in jih uglasila. Na ukaz namreč tega ne morem delati, tisto, kar mi je všeč, pa mi kar gladko steče. Ko sem začela pisati glasbo na tuja besedila, sem skoraj povsem nehala pisati svoje pesmi. Po pravici povedano, sram me je bilo lastnih pesmi, ko sem jih primerjala s tehtnimi pesniškimi besedili.«

— **Niste ostali le pri tem, lotili ste se tudi drugih zvrsti.**

»Da. Napisala sem več priložnostnih otroških pesmi za šolski zbor in soliste. Veliko jih je nastalo, a precej sem jih pozabila, ker si jih nisem zapisala. Zanimivo pa je, da se mnogi nekdanji šolarji, zdaj že očetje, še spominjajo posameznih mojih pesmi, ki so jih nekaj peli. Nekaj teh izgubljenih pesmi zdaj rešujem pozabe in jih Jani Avsenak znova notno zapisuje in aranžira. Na šoli in zunaj nje imam precej dela, pripravljam razne prireditve, vodim tri zore in ženski oktet, nekaj malega tudi plešem. Vse to me toliko zaseda, da nimam več časa zase in zato manj novega napišem.«

— **Kdaj ste začeli razmišljati, da bi izdali svoje pesmi? Samo v knjižni obliki najbrž ne bi bilo primerno, saj je glasba njihov nepogrešljiv del?**

»Povedati moram, da so me k temu spodbujali predvsem drugi, sama nisem razmišljala ne o knjižni izdaji ne o snemanju. Vedno so mi govorili: 'Daj posnemi svoje pesmi!' Meni pa se nekako ni zdelo vredno. Kaj bom jaz, saj nisem dovolj dobra! Nazadnje je lani prišlo do tega, da je snemalec, ki je snemal ploščo Abrams, pri kateri sem sodelovala, kar sam določil, kdaj bodo začeli snemati še mojo. Naj omenim, da sem do takrat že imela nekaj izkušenej s snemanjem. Z mariborskim pevskim zborom smo posneli ploščo, nekaj sem snemala tudi, ko sem pela v narodnozabavnem ansamblu Jožeta Škoberneta, za ploščo Abrams sem posnela vokal, vendar za vse to ne bi mogla reči, da čutim kot svoje. House-rap ni moja glasba, narodnozabavna tudi ne. In ko sem premišljala, zakaj ne bi res posnela tisto, kar čutim, da je mojega, sem se odločila za snemanje lastne kasete.«

— **Kaj bomo lahko slišali na nji?**

»Izbrala sem dvanajst pesmi; razen dveh besedil, pesmi Marjanje Kočevarje in Aste Malavašičeve, so vse moje. Izbrala sem nekaj starejših in nekaj novejših, tako da je to neke vrste pregled mojega tovrstnega ustvarjanja. Težko se je bilo odločiti, ker imam ogromno pesmi, tako lastnih kot tistih na besedila drugih. Odločala sem se tako: nekaj pesmi za uho, nekaj za ljudi, nekaj pa takih, ki so mi posebej ljube, in ne računam, da bodo všeč tudi drugim. Aranžiraje je naredil Janko Avsenak,

FOTO: M. MARKELJ

knjaki veliki stroški so to. Bila sem kar šokirana. Za snemanje sem še dolžna, seveda v nemških markah. Ne vem, kako bom poravnala vse račune za snemanje in za izdelavo kasete, plakata, ovitka in vsega drugega. Računam na mnove podpornike.«

— **Zastoj ste prepevali na različnih prireditvah, marsikaj storili za druge, zdaj pa vidite, da v svetu popularne glasbe ni sentimentalnosti, da se zaračuna prav vse. Vas je to prizadelo?**

»Zelo, vendar jaz ne znam ljudem zameriti. Vem, da danes niso več pravi časi, jaz sem s snemanjem zamudila. Pred nekaj leti bi zlahka zbrala denar od podpornikov, zdaj pa ne gre več, ker je denarja povsod premalo. Sram me je prositi za podporo. Za šolo sem že velikokrat 'fehtala', zase pa prvič; zdelo se mi kar poniževalno, da sploh ne govorim, koliko energije je šlo in še gre, ker sem sama svoj manager.«

— **Na splošno se misli, da je izdajanje glasbenih kaset profitni posel, da se s tem dobro zasluži. Vi ne računate na dobiček?**

»Jaz sem v drugem položaju. Moja kaseto v bistvu ni zabavnoglasbena zadeva, lažje jo primerjam s pesniško zbirko. Zgolj dobra prodaja mi ne bo prinesla zadoščenja; lepo bi sicer bilo, če bi šla kaseto dobro v prodajo, saj bom lahko plačala račune za nazaj, a bolj kot to si želim, da bi moja glasba prišla do ljudi, da bi jo sprejeli in ob njej doživljali nekaj več kot ob popevkih. Denar sam po sebi me odbija, a ga potrebujem, zato imam denar le toliko rada, kolikor ga potrebujem. Prodajo vodim sama. Kaseto se lahko naroči pri meni in nekaterih mojih znancih, denimo v Novem mestu pri Marjanci Kočevar, na voljo pa bodo tudi v nekaterih trgovinah. Ljubitelji mojih pesmi bodo kaseto najverjetneje kupili, ker vedo, kaj bodo kupili, upam pa, da bodo po nji posegli tudi drugi, ki doslej še niso slišali zame in moje glasbe še ne poznajo.«

MILAN MARKELJ

usode

Z vztrajnostjo premagana bolezen

Sreča, upanje in strah se prepletajo med seboj v mislih staršev, ko priveka na svet njihov otrok. Sreča ob novem življenju, upanje, da bi bilo z njim vse v redu, in kanček strahu, ka pa če... Takšna čustva so tistega oktobrskega dne leta 1988 prevevala tista Jožica Savor iz Kanizarice pri Črnomlju, ko je v novomeški porodnišnici rodila svojo tretjo hčerko Ano. Toda strah je kaj hitro preplaval vsa ostala čustva, ko so takoj po porodu ugotovili, da z dihanjem dekletca ni vse v redu.

Ano so dali v inkubator in jo odpeljali na Klinični center v Ljubljano, kjer so ugotovili, da ima oteklino v grlu. Zato so ji naredili odprtino v vratu, v katero so ji dali kanilo, torej cevko, skozi katero je dihala. Po enem mesecu so ji kanilo odstranili. Prepričana sem bila, da je moja deklica ozdravela. A zopet je prišlo do težav pri dihanju, gotovo tudi zaradi tumorja v dihalni poti, ki so ga odkrili šele pozneje v Nemčiji. Tako so ji po treh dneh morali znova vstaviti kanilo. Dneve in noči sem bdela nad njo in pazila, da je bilo z dihanjem vse v redu, da se ji cevka za dihanje ni zamašila ali kam zataknila in odpadla,« se dogodkov izpred dobrih treh let spominja Anina mama Jožica. Čeprav je bil to napor, za katerega Jožica še danes natančno ne ve, kako ga je zmogla, se nikakor ni mogla sprijazniti, da bi hčerka ostala v bolnišnici, dokler bi imela kanilo. »Koliko časa bi to trajalo, ne vem. Gotovo pa vsaj toliko časa, da bi bila Ana stara nekaj let in bi si lahko sama pomagala. Vedela sem, da bi se odtujili med seboj, pa četudi bi se še tako trudili, da bi imeli z Ano čim bolj pogoste stike. Ker pa so rekli, da pride operacija, po kateri ne bi več uporabljala cevke za dihanje, v pošteve šele v puberteti, sem se odločila, da do takrat vse breme prevzamem nase in družino. Ano smo torej pripeljali domov v Kanizarico,« pripoveduje Jožica.

Takrat je bilo deklici pet mesecev in prvič je bila doma skupaj s takrat 7-letno sestrico Aleksandro in leto dni mlajšo Katjo. S tem, ko je vzela iz bolnišnice, si je Jožica nakopala veliko odgovornosti in dela, na kar takrat, ko je vztrajala, da Ana ne bo več v bolnici, še pomislila ni. Ob njej je bila - v strahu, da ne bi bilo kar koli narobe s kanilo - tako rekoč 24 ur na dan, za trenutek je zadrževala le, ko je spala tudi Ana. Prijatelji so naredili kupolo iz pleksi stekla, pod katero je deklica spala, na Kliničnem centru pa so ji posodili vlažilec zraka. Tako so minevali dnevi, tedni, meseci in četudi je kazalo, da se je družina navadila na življenje, v katerem je bilo vse podrejeno Ani, je Jožica najprej premevala v mislih, nato pa sta začela z možem Zdravkom skupaj iskati rešitev, da hčerka ne bi čakala na operacijo do pubertete. Tako bi se tudi nesrečne kanile lahko znebila precej let prej.

Sreča je hotela, da so Šavorjevi naleteli na prijateljstvo sestro Stanko Čepuran iz Koelna, ki je z zvrhano mero vztrajnosti in potrpežljivosti po Nemčiji iskala možnost za Anino ozdravitev. Našla jo je na Otroški kliniki mesta Koeln, kamor je Ana že avgusta 1990 prvič odpotovala na pregled. Upanje, ki so ga takrat dali zdravniki, je bilo za Šavorjeve neprecenljive vrednosti. Kar 90 odst.

možnosti je bilo, da bi operacija uspela še pri dvehletni deklici. »Lanskega januarja je operacija na Otroški kliniki v Koelnu zares uspela, za kar imata največ zaslug dr. Brusis, ki je operacijo vodil, ter vodja bolnice dr. Holzki. Ker smo v začetku nameurali vse stroške poravnati sami - pozneje nam jih je naše zdravstveno varstvo sicer povrnilo - se je celotna ekipa, ki je Ano operirala, odpovedala honorarjem. Seveda pa zahvala za dobroto, vljudnost in pozornost ne gre le tamkajšnjemu zdravstvenemu osebju, ampak tudi družini Čepuran, ki naju je z Ano sprejela medse ne le ob enomesečnem bivanju v Nemčiji ob operaciji, temveč še vseh nadaljnjih osem mesecev, ko sva z deklico hodili na enotedenske preglede. Brez pomoči Čepuranovih zagotovo Ana danes ne bila tako zdrava, kot je, zato se bomo vse življenje počutili njihov dolžnik,« pravi hvaležna Jožica.

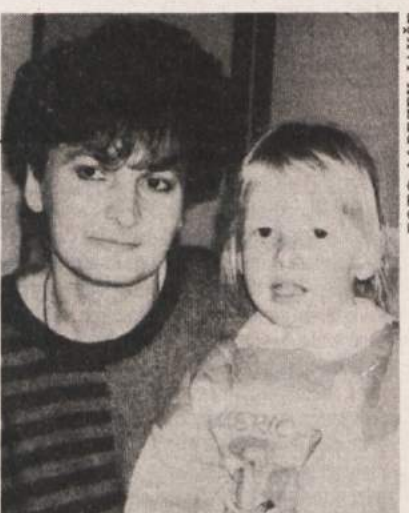

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Anino zdravljenje je sedaj končano. »V grlu ima sicer še vedno luknjico, ki ji jo bodo morali zašiti. Imamo napotnico za operacijo, res pa je, da se tega posega kar nekoliko bojim. A ne zato, ker ne bi zapupala nemškimi strokovnjakom, ampak preprosto zato, ker sem v teh letih toliko prestala, da težko verjamem, da je deklica pozdravljena. In v primeru, da bi slučajno prišlo še do česar koli, bi v luknjico v grlu še vedno lahko dihala,« pravi Savorjeva. In danes, ko z gotovostjo lahko reče, da je Ana zdrava, je Jožica hvaležna svoji trmi in vztrajnosti, da jo je vzela iz ljubljanskega Kliničnega centra. Seveda pa je hvaležna tudi vsem drugim, ki so jim pomagali prebroditi kalvarijo. Čeprav je prav vse težko naštet, pa sta bili posebno požitrovalni dr. Ivanka Štefanič in dr. Liljana Špec iz Črnomajškega zdravstvenega doma. Ob vseh teh spominih in hvaležnosti pa se življenje pri Šavorjevih počasi normalizira. Ob Anini živahnosti in njeni veliki volji do življenja in otroštva, kakršnega imajo njeni vrstniki, pozabljajo na vse hudo, kar so morali pretrpeti v zadnjih letih. Vedo pa, da se je splašalo.

M. BEZEK-JAKŠE

Ijudje in živali

Le komu je bila Pufi napoti?

Sveže zeleni majski gozd, poln dišeče podrašč, je zvalil upokojenko Tinco Skubic iz Gorenjih Kamenc v svoje okrilje. Bilo je lani. Zazelela si je šopek dehtečih šmarnic. Od svoje domačije v bregu nad potokom Bezgavcem se je po kamniti poti spustila do potoka in se onstran potopila v gozd, ki se razprostira med potokom in železnico. Ti kraji so ji dobro poznani, saj je na Kemencah zrasla. Rodila se je pri Murgljeh, kjer je bilo pri hiši trinajst otrok. Oče je bil železničar, njegova skromna plača pa seveda ni zadostovala za tako številno družino, zato je moral vsakdo poprijeti, kakor je vedel in mogel, da je kaj dodal za svoje in družinsko dobro. Prvi zaslužek je ponujal prav gozd okoli Hudega, Zabajak so mu rekli že takrat, ko deponije in novih naseljencev, ki so prišli z njo, še ni bilo, pa tisti v Kujarjih pod Trško goro. Gob je bil včasih toliko, da so jih s koši nosili domov, jih rezali in sušili ter prodajali »raufenkirarci« v Žabjo vas.

Ali je premišljevala o tistih časih, ko je tukaj nabirala gobe, ali o večerih brez televizije in radia, a nič manj bogatih, polnih drugačnih vrednot, ko se je številna družina ob večerih zbirala okoli matere k molitvi, potem pa k petju narodnih pesmi, sedaj Tinca ne ve več. Dobro pa se spominja, da so jo iz premišljevanja zbudili slabotni, do srca segajoči klci iz bližnjega grmovja. Prava mati ob takih klcih takoj ve, koliko je ura, in Tinca je bila mati, saj je svoj čas spravila pokonci dve hčerki, zato se ji je korak kar sam usmeril za piskajočim klicem. Tam je uzrla na tleh ležeče srmino dete, vse obnemoglo. Le glavico je še dvignilo in jo gledalo z velikimi, žalostnimi očmi.

»Saj bo prišla mamica, saj bo,« je Tinca tolažila tiste obupane oči in se previdno odpravila naprej, boječ se, da ne bi porušila nek drugi, njej neznani red. A ji je po nekaj deset korakih noga obstala in spreletelo jo je. Mamica se k srnici ne bo nikoli več vrnila! V jarku, obletavano od muh, je ležalo, kar je odvrnil krivolovec: glava in noge. Zdaj se je

Tinca odločila. Vrnila se je k mladiču, ga previdno dvignila v naročje, in ga odnesla domov.

»Nekaj dni je trajalo, da smo jo spravili pokonci, tako izčrpana je že bila. Sprva smo napravili cucek iz cunjice in ga namakali v mleko, da je dobila nekaj kapljic, nato smo nabavili otroško stekleničko z dudo in kmalu se je nanjo navadila. Moči so se ji pričele vračati in noge so jo že ne samo nosile, ampak je v veselje vseh pričela živahno poskakovati. Vnučka Nina ji je dala ime Pufi. Navezala se je na nas in ostala nam je zvesta, vesela in razigrana, vse do konca,« pripoveduje Tinca, strmeč skozi okno.

Tinca je bila svoj čas šivilja. Izučila se je pri mojstrici Mikoličevi na Florjanovem trgu v Novem mestu, nekaj let po vojni pa je kupila hišico na robu vasi in pričela na svoje. Tukaj sta z možem Alojzom ustvarila družino. Dve hčerki imata in obe sta že poročeni. Alojz je pred leti umrl. Tinca se je upokojila, a včasih še sede za šivalni stroj. Zadnji mesec se za njim dostikrat potopi v žalostno premišljevanje. Le komu je bila Pufi, ta prijazna in živahna srnica, napoti, da jo je ubil?

FOTO: T. JAKŠE

In potem pripoveduje o čudovitem sožitju, ki ga je ustvarila srnica Pufi s človeško okolico, v kateri je zrasla. Ko se je toliko okrepla, da je se je lahko podala na krajše izlete, je bila njena radovednost nenasitna. Ni se bala ne avtomobilov ne traktorjev, a je vedno ostajala v dostojni razdalji. Prav tako se ni bala ljudi, vendar se je dala prav militi in hraniti le Tinci in njeni vnukinji Nini in nikomur drugemu. Zato pa se je dobro razumela z domačimi mački, s katerimi se je igrala in jih lizala. Ko je že zrasla, je popila vsak dan liter mleka in pojedla kakšno jabolko, malo kruha ali kako drugo dobroto. Spala je v bližini hiše, a z glavo vedno obrnjeno proti domu. S Tinco sta se odpravili tudi na daljše izlete v gozd. Tinca je mislila, da se bo Pufi odtujila, se pridružila drugim srnam, a se to ni zgodilo. Tudi takrat ne, ko sta v gozdu srečali dve drugi srni. Obstali sta in ju gledali, Pufi pa je stekla k njima. »Le pojdi, le pojdi!« jo je spodbujala Tinca in se potihoma umaknila. A ko je prišla domov, je tam že stala Pufi in jo čakala. Prihitela je kar po bližnjici, preko potoka. Kadar si je želela družbe ali posladek, je Pufi prišla k oknu, za katerim ima Tinca šivalni stroj, ter s parklji in smrkom trkala in jo klicala. Tudi mačke so se spravile na okensko polico in cel zbor je družno klical gospodinj, naj končno pride in se jim skupaj. Mačke in srna so ponavadi tudi jedle skupaj. Ko je padel prvi sneg, jo je kar raznašalo od razposajenosti. Grebla je vanj in poskakovala kot kak otrok.

Pufi je do zime zrasla v pravo lepoticco. Bila je večja od srn, ki so ji včasih prišle v goste. Tudi ko si je dobila ženina, ga je pripeljala pokazat na domači vrt. Tinca je mislila, da se bo Pufi tedaj odločila za gozd, a se je prav tako redno vračala domov. Konec marca pa je nenadoma izginila. Tinca in Nina od tedaj zama pogledujeta skozi okno. Solze na Tincinem licu povedo, da je že izgubila vsako upanje. Sluti, da je Pufi postala žrtev zle roke. Verjetno celo take, ki je vedela, koga mori, in ji ni bilo mar niti to, da je pričakovala mladička. Izguba je mrzlo dregnila v Tinčino srce: »Nikoli se ne bom mogla na nikogar več tako navezati,« pravi, a še vedno s kančkom upanja pogleduje skozi okno.

TONE JAKŠE

NAGRADA V LJUBLJANO IN DOLENJO VAS

Žreb je izmed reševalcev 16. nagradne križanke izbral JANEZA PANCETA iz Ljubljane in FRANCA VIDERVOLA iz Dolenje vasi-Rakitnice. Pancetu je pripadla denarna nagrada 1.000 tolarjev, Vidervol pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitam. Dobitnika denarne nagrade prosimo, da nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da mu bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 18. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 18!

REŠITEV 16. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 16. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ZABOJ, TRS, IN MEMORIAM, ANT, DARIO, NETILNOST, JOSIP, LOK, V, OST, SIRENA, IDENTITETA, DRVA, JA, OSTRV, MAG, RANČ, TOMI, AMEBA, GENERAL, RANTA, OKARINA.

prgišče misli

Človeštvo si še ni izmislilo bolj učinkovitejših družbe, vsaj ko gre za ekonomsko preobrazbo, kot je kapitalizem.

E. ČIMIČ

Da bi se lahko živelo, je treba umirati.

T. KERMAUNER

Drugačnost je brezpogojni element civilizacije. Vsako zatiranje različnosti, izenačevanje, uniformiranje je v bistvu eden temeljnih grehov zoper človeštvo in zoper prihodnost človeštva.

M. KMECL

nagradna križanka

18

KEM SIMBOL ZA FOSFOR	ČLAN ODBORA	VELIKA BASOVSKA LUTNJA	LEVI PRITOK REKE PAD	KNOCKOUT	AVTOR J. UDIR	LUAK	KOORDINATA NEBESNEGA TELESA	AZJSKA OLJUNICA	OVITJE
					VRVZZANKO LANENO BLAGO				
PRIVRŽE- NOST DE GAULLOVI POLITIKI				NAZNANILO STARA PLOSKOVNA MERA					
BOLEČINA						KONEC IGRE PRI SAHU			
GR. MIT. SLAVEN LOVEC						PREME- TENKA			DOLENJSKI LIST
ZRAK (LAT.)									
DOLENJSKI LIST	NIZOZEMSKI ANTILSKI OTOK	ŽILA DOVODNICA ELAN		SOKRATOV TOŽILEC PTIČ PEVEC				VODILNA MISEL	NAČIN KONJSKEGA TEKA
OTOČJE V ATLANTSKEM OCEANU				POZIV ZNANI ZOLAJEV ROMAN			KRAJ PRI LJUBLJANI		ZDRAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA
ORANJE			ORIENT. PRAŠEK ZA LASE		DIŠEČE MAZILO				POUDAREK
ANGL. UTEŽNA MERA			NEMŠKA INDUSTR. DRUŽBA	NEKONJLI ALBANSKI PREDSNIK (RAMIZI)			MELJAVA		TARAS KERMAUNER
				VILKONOVAK					
BOJVALEČ					NAJDALJŠA REKA PIRE- NEJSKEGA POLOTOKA				
KDOR IZDA ASIGNACIJO						RUDAR			

praktični KRIŽANKA

Nega rok

Nič novega ni, da za urejen videz ne zadostuje negovan obraz, urejena pričeska, postavi primerna obleka, ampak morajo biti negovani in urejeni vsi deli telesa, posebej pa vidni, torej tudi roke. Na to preredi pozabljamo, prav roke pa so poleg vratu največje izdjalke starosti. Imeti vselej lepe roke sicer ni lahko, saj je treba z njimi kar krepko zgrabiti za delo. Zaradi tega je priporočljiva uporaba rokavic, roke pa je seveda potrebno redno negovati s kakovostno kremo. Za to nam ne bi smelo biti žal časa in denarja. Sicer pa madeže, ki ostanejo na rokah od pripravljane zelenjave in sadja, z lahkoto odpravimo, če si roke natremo z oljem ali mastjo, nato pa temeljito umijemo z milom. Rjave prste očisti vinska kislina, nad umazano za nohti pa se lahko spravimo z zobotrebem, ovitim v vato in namočenim v limonin sok. Na koncu ne smemo pozabiti na kremo!

Spomladansko čiščenje

Ko se lotimo temeljitega spomladanskega čiščenja, ne smemo pozabiti sneti slik s sten in jih očistiti, prav tako tudi okrasnih predmetov s polic. Očistimo prostore za vrati, za vratnimi okviri, pod mizami, predalniki in velikimi kosi pohištva, ki smo jih vse leto zanemarjali ali pozabili nanje. Zloščimo pohištvo. Očistimo svetilke in senčnike, ne pozabimo pa tudi na žice, stikala, vtičnice, ne pozabimo pa tudi na vtičnice. S peno očistimo preproge in oblaznjeno pohištvo, zavese pa operemo ali odnesemo v čistilnico. Očistimo notranjost kuhinjskih elementov. Ob spomladanskem čiščenju pa je tudi priložnost, da odvržemo stvari, ki jih ne uporabljamo. S tem si bomo olajšali nadaljnja pospravljanja.

Zelenjavna enolončnica z govedino

Za štiri osebe potrebujemo pol kilograma govedine, ki jo oplaknemo v tekoči hladni vodi, jo popivnemo do suhega in razrežemo na kocke. V loncu segrejemo 2 žlici margarine in na njej med nenehnim mešanjem rahlo zapečemo meso, ki ga začnimo s soljo in poprom. Ko rahlo porjavi, ga zalijemo z litrom goveje juhe iz kocke in kuhamo 30 do 40 minut. Posebej očistimo (ali vzamemo zamrznjeno) kilogram zelenjave (grah, korenček, cvetača), olupimo in operemo tudi 30 dag krompirja. Zelenjavo stresemo k mesu, jo osolimo in popopravimo, zavremo in pustimo kuhati okrog 30 minut. Na koncu jed potresemo z 2 žlicama sesekljanih mešanih zelišč.

Zvesta stara pelargonija

Verjetno je ni bolj priljubljene balkonske rastline kot je pelargonija petatum ali bršljanika. Rastline niso zelo zahtevne, vendar nas to ne sme preslepiti, kajti nekaj pozornosti vendarle potrebujejo. Vedeti moramo, da ne prenašajo preveč dušičnih gnojil. To povzroča prebujno rast, zato pa manj cvetijo in so manj odporne proti glivičnim boleznim. Ne prija jim pretirano gnojenje, ki kaj hitro povzroči koreninsko gnilobo. Najbolje se počutijo v srednje težki, a propustni zemlji. Po listih jih ne polivajmo, občasno pa jih zaščitimo z ditanom ali orthocidom. Pelargonije so večletne rastline, vendar z leti preveč olesenijo in bujnost cvetja se zmanjšuje.

Le kaj ropota?

Izpušna cev nam lahko povzroči hude skrbi, če pri manevriranju na slabših terenih poškodujemo obeske, s katerimi je pritrjena na dno vozila, tako da cev spremeni lego in ob določenih vrtilnih prične vibrirati in drgniti ob karoserijo. Tak zvok se v kabini očaja približno tako kot glas zobozdravniškega svetra v glavi, in nepoznavalce prestraši, saj mislijo, da gre za veliko hujšo okvaro, kot pa v resnici je. Če imamo kanal, lahko napako odpravimo sami, sicer vozilo zaupamo strokovnjaku. Tudi manjšo luknjico v cevi lahko zadelamo sami s posebno pasto, ki se na vročini strdi, večjih popravil na izpušni cevi pa amaterjem ne priporočamo.

zdravje

Olivno olje, dober dan!

Pred štiridesetimi leti je ameriški strokovnjak za zdravo prehrano Ancel Keys začel pionirske raziskave, ki so mu pokazale, da ima prebivalstvo sredozemskih dežel v povprečju bolj zdravo srce kot celinsko prebivalstvo. Še najbolj prepričljivo je bilo to dejstvo na Kreti. Ko je iskal razloge za ta pojav, je našel na povezavo med načinom prehrane in količino krvnih maščob. Ugotovil je, da Krečani uživajo izredno malo maščob živalskega izvora in tudi razmeroma malo mesa, v obilju pa imajo v svoji vsakdanji prehrani olivnega olja. Z njim pečejo, kuhajo, pripravljajo solate in druge jedi, nekateri kmetje ga celo uživajo zjutraj na tešče cel kozarec kot prvo okrepčilo. Olivno olje se mu je pokazalo kot tisti poglaviti dejavnik, ki odloča, da je med kmečkimi prebivalstvom krete razmeroma zelo malo srčnih kapi, povprečna življenjska doba pa najvišja v tem delu sveta.

Keysove raziskave so danes klasika, vendar so strokovnjaki za prehrano na njegovo hvaljenje olivnega olja dolgo gledali z dobršno mero dvoma. Zdaj že manj. Pred kratkim so namreč strokovnjaki s Harvarda priobčili članek, ki daje Keysu prav, četudi je to za sedanjí prehrabeni evangelij pravo svetoskrunstvo. Priporočajo namreč, naj bi ljudje zaužili do 40 odst. potrebnih dnevnih kalorij z maščobami, predvsem z olivnim oljem. Sodobna prehrabna teorija postavlja ta odstotek precej nižje in že nekaj let pospešeno propagira uživanje kar

najmanj kakršnihkoli že maščob. Za zdravo življenje bi moral človek z maščobami užiti manj kot 30 odst. potrebnih kalorij, zlati standard pa je 15 odst. V povprečju pa v razvitem delu sveta, pri nas pa tudi, ljudje zaužijejo več kot 40 odst. kalorij z maščobami.

Toda ugotovitve harvardskih strokovnjakov so znanstveno dobro podprte. Prehrana, bogata z olivnim olje in še nekaterimi njemu podobnimi mononenasičenimi maščobami učinkuje na tako imenovani dobri holesterol v krvi, za katerega je dokazano, da varuje pred srčnimi in žilnimi boleznimi, ker preprečuje nalaganje maščobnih oblog na stene žil in tvorjenje maščobnih zamaškov v žilah. Vsakdanja prehrana, v kateri je na sploh malo maščob, povzroči znižanje slabega, vendar tudi dobrega holesterola, kar na koncu ne prispeva bistveno k čistejšemu ožilju. Uživanje olivnega olja pa zagotavlja zadostno količino dobrega holesterola in nizko stopnjo slabega, kar ohranja čisto ožilje in zagotavlja dobro delovanje srčno-žilnega sistema.

To pa še ni vse, kar se danes dobrega ve o olivnem olju. To živilo je zelo bogato tudi z vitaminom E, za katerega ugotavljajo, da ima verjetno pomembno vlogo pri preprečevanju nastanka raka. Vse skupaj ne pomeni, da morate zdaj piti surovo olivno olje, kot so včasih delali preprosti kretske kmetje, poskusiti z njim v kuhinji pa morda ne bi bilo slabo.

MIM

Če še ne veste: proti gripi in prehladu

pomaga tudi **Fortalgin+ C**

Fortalgin+ C

vsebuje 2 sestavini: acetilsalicilno kislino in vitamin C. Medtem ko acetilsalicilna kislina lajša bolečine in znižuje zvišano telesno temperaturo, vitamin C zvečuje odpornost organizma in tako blaži znake prehlada in skrajša trajanje bolezni.

Fortalgin+ C

je v obliki šumečih tablet. Tableto raztopimo v kozarcu vode, zato se hitreje resorbira in manj draži želodčno sluznico kot acetilsalicilna kislina v trdi obliki. Stranski učinki so možni le pri pretirani in dolgotrajni uporabi, kar nasplošno velja za vsa zdravila. Previdneje je treba zdravila uporabljati pri otrocih do 14. leta starosti. Otrokom, mlajšim od enega leta, in nosečnicam ni namenjen.

Fortalgin+ C

je naprodaj v vseh lekarnah brez recepta — v kompletu po deset šumečih tablet.

Na osnovi Statuta sklada za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva občine Sevnica in Pravičnika o dodeljevanju posojil iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja obrtnišva in podjetništva v občini Sevnica razpisujeta Izvršni svet Skupščine občine Sevnica in Obrtna zbornica Sevnica

NATEČAJ

ZA DODELITEV POSOJIL ZA RAZVOJ OBRTNISHTVA IN PODJETNISHTVA V OBČINI SEVNICA

- Na podlagi 12. člena Pravilnika o dodeljevanju posojil iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja obrtnišva in podjetništva v občini Sevnica je Izvršni svet na svoji redni seji dne 29. 4. 1992 sprejel sklep o razpisu natečaja za dodelitev posojil za razvoj obrtnišva in podjetništva v občini Sevnica.
- Za dodelitev po tem natečaju je v občinskem proračunu zagotovljenih 20.000.000 SLT.
- Posojila se prednostno dodeljujejo prosilcem za dejavnosti, ki so v občini deficitarne, dopolnjujejo proizvodne programe ostalega gospodarstva, so izvozno usmerjeni, nadomeščajo uvoz, uvajajo sodoben tehnološki postopek, ki bodo čimprej dale ustrezne ekonomske učinke in zagotavljajo nova produktivna delovna mesta.
- Za posojilo lahko zaprosijo naslednji prosilci:
 - samostojni obrtniki
 - podjetja v zasebni in mešani lasti
 - občani, ki so pri pristojnem občinskem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oziroma na pristojnem sodišču prigrasitev za vpis v sodni register in priložili vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja.

Sedež obratovalnice oziroma podjetja ter poslovnega prostora mora biti na območju občine Sevnica.

- Rok vračanja kredita je do 3 leta z enoletnim moratorijem glavnice, s tem da se obrestil plačujejo mesečno. Po izteku moratorija se obroki plačujejo polletno. Za kratkoročna posojila je doba vračila do 6 mesecev. V primeru uvedbe revalorizacije se ta prilagodi določeni obrestni meri.
- Višina obrestne mere je 60% obrestne mere za dolgoročne kredite LB Posavske banke, d.d., Krško.
- Prošnje se vložijo pri Sekretariatu za gospodarstvo in finance SO Sevnica, Glavni trg 19a, Sevnica, do 25. 5. 1992. Nepopolnih vlog ne bomo obravnavali.
- Prošnja za posojilo mora poleg drugega vsebovati še ime, priimek oziroma oznako imena — firme in naslov obratovalnice oziroma podjetja, opis in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprošenega posojila.
- Prošnji mora prosilec priložiti še naslednjo dokumentacijo:
 - poslovni načrt;
 - potrdilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic oziroma sklep o vpisu v sodni register ali potrdilo, da je občan pri pristojnem občinskem organu vložil zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oziroma na pristojnem sodišču prigrasitev za vpis v sodni register ter priložil vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja;
 - potrdilo o plačilu vseh zapadlih davkov in prispevkov;
 - dokazila glede na namen posojila:
 - pri nakupu poslovnih prostorov: kupoprodajno pogodbo, overjeno na sodišču
 - pri gradnji oziroma adaptaciji poslovnih prostorov: gradbeno dovoljenje oziroma prigrasitev del in predračun, zemljiškoknjižni izpisek, izjavo lastnika oziroma upravitelja poslovnih prostorov, da dovoli nameravana dela, in najemno pogodbo, ki mora biti sklenjena najmanj za dobo vračanja posojila;
 - pri nakupu opreme in nadomestnih delov za generalno popravilo: predračun ali račun in kupoprodajno pogodbo, pri nakupu generalno obnovljene opreme pa še pismeno garancijo izvajalca popravila, s katero zagotavlja življenjsko dobo opreme;
 - pri nakupu opreme za prenos dosežkov raziskovalnih del v proizvodnjo: račun ali predračun in potrdilo pristojnega organa o verifikaciji investicije;
 - če odgovorna oseba podjetja še ni v delovnem razmerju v tem podjetju: pismeno izjavo ustanoviteljev, da bo odgovorna oseba sklenila delovno razmerje v tem podjetju najkasneje v roku 6 mesecev od porabe posojila;
 - dokazilo o kreditni sposobnosti prosilca, ki se praviloma pridobi pri občinski upravi za družbene prihodke oziroma pri banki.
- Izvršni svet Skupščine občine Sevnica in Sklad za razvoj drobnega gospodarstva bosta sprejela sklep o dodelitvi posojil do 5. 6. 1992. Sklep bo vsem prosilcem posredovan v 3 dneh.
- Informacije in navodila za oddajo vlog dobijo prosilci pri Sekretariatu za gospodarstvo in finance občine Sevnica, Glavni trg 19a, Sevnica, telefon 81-114, ter pri Obrtni zbornici Sevnica, Pod Vrtačo 17, Sevnica, telefon 82-191, kjer lahko dobijo tudi pravilnik sklada.

PREDSEDNIK IS
Skupščine občine Sevnica:
Marjan Kurmič, oec., l.r.

PREDSEDNIK
Skupščine sklada:
Matko Kurmič, l.r.

preteklost v gosteh

KNJIŽNA POLICA

Dvojezična »Kresna noč«

Milka Hartman iz Libuč, majhni vasi v Podjuni, kjer je bila rojena leta 1902, je bila dolga desetletja potujoča učiteljica gospodinjstva in petja po koroških trgih in vaseh. Vseskozi pa je pisala pesmi, ki jih je prvič izdala leta 1934, po vojni pa so izšle še tri obsežnejše zbirke njenih verzov. Tako kot v glasbi, igranju kitare, je tudi v pisanju pesmi samouk. Njene pesmi ne le da se ukvarjajo s tradicionalnimi temami, temveč so tudi v lite v zelo tradicionalno obliko.

Ko govorimo o slovenski pesnici iz avstrijske Koroške, moramo povedati, da je Milka Hartman doma iz krajev, ki so se najdlje upirali, in se še vedno, valu germanizacije. Kot zavedna Slovenka je med drugo svetovno vojno cela tri leta prebila v nemških koncentracijskih taboriščih. Zavest narodne pripadnosti in nenehni pritisk na slovenski živelj onkray Karavank sta močno zaznamovala njeno pesništvo. Ta nesrečni, boleči položaj, v katerem se slovenstvo le še s težavo ohranja, pa vendarle tudi pri Hartmanovi ni prevladujoč, vsaj v njenih najboljših pesmih ne.

Pred kratkim je Mohorjeva založba v Celovcu v sodelovanju z Ljubljano in Dunajem izdala dvojezično zbirko Milke Hartman z naslovom *Midsummer night – Kresna noč*. Zbirka obsega sedemindeset pesmi iz pesniških dosedanjih zbirk in iz antologij, v katerih je Hartmanova pogosto zastopana. Izbor je opravil in pesmi prevedel v angleščino Tom Priestly, ki je knjigi napisal tudi spremno besedo. Knjiga, ki predstavlja to zanimivo lirsko pesnico angleško beročemu bralstvu, je izšla v počastitev 90-letnice rojstva Milke Hartman.

V pričujoči zbirki predstavljeni izbor kaže, kako zelo domače se počuti pesnica v izročilu svojega naroda in da najlaže dosega lirčno kvaliteto prav v pesmih, ki jih oblikuje po vzoru tega izročila. Njen pesniški svet je vsakdanji svet koroškega Slovenca. To je njen dom, njen vrt, vas, polja, podeželja, ki vse to obkroža.

I. ZORAN

Zeleni kres

Slovenski učitelj na vasi, ta nesrečni slovenski literarni junak, je dobil ob mnogokterih še eno literarno upodobitev; Jože Sevljak, ki se je doslej javnosti že predstavil kot pesnik, si ga je izbral za osrednji lik svojega proznega prvenca. *Zeleni kres*, kot je naslov Sevljakovi knjigi, je izšel pri založbi Kmečki glas, založbi, ki skrbi, da se na slovenskem knjiž-

nem trgu uveljavlja tudi literatura, ki je izraziteje usmerjena k zgodbi in berljivosti. Sevljakov roman, recimo mu raje kar sodobna povest, je natanko tako ukrojen.

Avtor je napisal berljivo zgodbo o fantu, ki pride za učitelja v dolensko vas in poseže v njen vsakdanji utrip. Kot je skoraj že sveta naloga vsakega učitelja, poskrbi za ljubiteljsko gledališko dejavnost, in ker je mlad in postaven fant, zbudi tudi nekaj razburjenja v odnosih med prebivalci kraja. Hkrati ko se vanj nekoliko zagleda vaška lepota, kar zbudi ljubosumje med fanti, ki se prav tako potegujejo za njeno naklonjenost, in se z novo učno močjo spolno poteši ena od njegovih kolegic, junak zgodbe doživlja še počasni polom svoje velike ljubezni. Nerazcvetela ljubezenska romanca z vaško lepoticco se tragično prekine, učiteljeva velika ljubezen kot žrtev spletka odleti drugemu v naročje in novodobni Kačur z bolečino v srcu spoznava, da je zeleni kres mladosti zgorel...

Pripoved je avtor zgradil iz svojih osebnih izkušenj, vendar ne gre za avtobiografsko izpoved in tudi ne za natančno odsliskavo okolja in časa njegovih mladostnih doživetij, bolj gre za zapis življenjskega občutja generacije, ki ji je pripadal.

M. MARKELJ

TELEGRAMI

— Celjska in goriška Mohorjeva družba sta knjigo pesmi PESEM O NEIZČR-PANEM SONČU Karola Wojtile, bolj poznane kot papež Janez Pavel II.

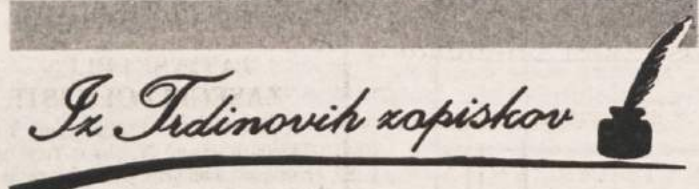
— Mira Mihevc je izdala monografijo POGUMNA ZVEŠTA ČETA, v kateri piše o zaščitni enoti vodstva NOB.

— Pri založbi Nova revija so izdali esej Mircea Eliadeja KOZMOS IN ZGODOVINA.

— Niko Grafenauer je pri Založbi Obzorja izdal knjigo esejev o slovenski poeziji TRETJA BESEDA.

Prav monumentalna baročna poslikava slavnostne dvorane brežiškega gradu uvršča Posavski muzej Brežice med najznamenitejše muzeje na Slovenskem. V začetku 18. stoletja je lastnik gradu Brežice Ignac Attems zaupal poslikavo dvorane verjetno slikarju Francu Karlu Rembu, ki je prenesel sem italijanske vzore. Na obeh vzdolžnih in dveh čelnih stenah je slikar upodobil krajinske prizore, obe slednji sta hkrati opremljeni z lesnim ornamentalno poslikanim stopniščem. Konkavni prehod iz stene v strop nosi prizore iz grško-rimske mitologije, na še ne tipično iluzionističnem stropu so uprizorjeni trije figuralni sklopi, ki prispevajo znanost, umetnost in odlike plemiškega rodu Attemsov (Pripravila: umetnostna zgodovinarica Jožica Vrtačnik-Lorber)

Lepo skrbje za konje — Mnogi Dolenjci konje lepo snažijo. Vele, da je prah konju kožo in meso, da neosnažen kmalu shujša. Tudi pravijo, gorje si ga gospodarjarju, čigar konj se snaži z bičem mesto s češljem.

Dolenjska frivolnost — Komaj umre komu žena, že se še tistidan vsi znanci pogovarjajo, katero bo vdovec vzela. Mož, ki mu je baba postavila rožičke, se rad norčuje iz sebe in če zanosi z drugim, ne jezi se dolgo, marveč govori, da bo bodoči otrok moral imeti dve imeni, njegovo in tekmečovo. Orogovljen dedec včasih tudi pesem skuje na svojo sramoto, v kateri daje ženi vsa imena razen človeškega.

Gospodične popivajo — Med mestnimi gospodičnami ni malo takih, ki popivajo zvečer brez staršev z vojniki po krčmah, ker imajo razen teh vojakov še druge civilne ljubčke, n. pr. dijake, nižje uradnike itd. Take gospodične se ne brigajo dosti za roditelje in njih voljo. Kaj rade se ujeze in ravsajajo in preklinjajo kakor pijani vozniki, pa saj so dostikrat res pijane.

Po več ljubih — Sedanje pravilo v ljubezni med frdomtarijo, mestnimi hčerami in sploh bolj to malo gospodo, da ima vsaki in vsaka po več ljubih in da navadno vzame osebo, s katero ni bilo pred nič zaveze.

Žilavi pa so — Dolenjci so za čudo žilavi. Vkljub pijačam, jeznotosti itd. mnogi doživijo visoko starost. Stari Kukmak n. pr. 115 let, Andre okrog 90, Poglajen še več in še vedno je čvrst, vse zobe in dečka storil v sivi starosti. Vzrok tej čudni prikazni je razen drugih gotovo pomikanje globokih čutov in škodnih strasti, n. pr. žalosti, obupnosti.

Sončni žarki lijejo skoz odprtine v stropu in rišejo v temačnih prostorih svetle črte, ki počasi potujejo po obrvanih reliefih. Prepoznavam Ozirisa v podobi mumije z zelenim obrazom, s faraonovo krono na glavi in s kraljevimi insignijami v rokah. Hora s sokoljo glavo, Anubisa, Izido, Sekmet z levjo glavo, Amon — Ra ... Celopostavne upodobitve bogov, med njimi faraona Set I in njegov sin Ramzes II, graditelja templja. Povsem enakovredna sta bogovom. Sama živa boga na zemlji se med njimi gibljeta povsem enakopravno in darujeta darove za dobrobit svojega ljudstva in seveda tudi zase.

Sedem niš — v njih so bili nekoč nameščeni kipi sedmih bogov — so danes prazne in mrtve. Dvorana prednikov, v njej na steni vklesana imena 76 faraonov, vladarjev Egipta. Dragocena »knjiga«, ki je pomagala egiptologom pri časovnem razvrščanju posameznih dinastij in njihovih vladarjev. V dolgih vrstah so nanizana imena nekdanjih mogočnikov. Strmim v kartuše in skušam razbrati posamezne znake. Kakšna domišljavost!

Ogledujem figuralne reliefe, skušam razumeti zgodbe, ki jih pripovedujejo, občudujem znanje in talent neznanih umetnikov in se v velikih, praznih prostorih počutim vedno bolj izgubljen. Tempelj je prevelik, da bi ga lahko v kratkem času, ki ga imam na voljo, dojela in sprejela, razumela in povezala arhitekturo z idejo, ki je rodila ogromno stavbo. Potikam se iz dvorane v dvorano, prsti polzijo po hieroglifih in skušajo ujeti skrito življenje kamna. Toda ta molči, reliefi dovolijo le občudovanje svoje zunanje lepote, tempelj kljub sončnim cestam deluje hladno in tuje. Mogoče zato, ker Nil ne poplavlja več in rodnost zemlje ni odvisna le od njega, mogoče so misteriji zapustili preveč posvečenih skrivnosti, ki spre-govorijo le izbrancem in posvečencem.

Marija Pezdirc:

V DEŽELI TISOČLETNE KULTURE

Zunaj sijoče sonce, ob tempeljskem arealu stojnice, ovesene z živobarvnimi in z bleščicami obšitimi oblaci, polne pisanega nakita, razglednic, prospektov, marmornih kipcev. Široki, bleščeči beli nasmehi prodajalcev in barantanje kupcev. Avtobusi, avtomobili, kolesa in osličji, v črno zavite žene. V njihova ogrinjala se je ujel veter ter jih napihnil v balone. Pred vaško kavarno nekaj moških v umazanih galabijah spokojno kadi vodne pipe in skozi priprte oči spremlja dogajanje okoli sebe.

Na gričih okoli templja nanizane hiše domačinov, grajene iz blata in trstike, med njimi pesek »po katerem se podijo otroci in psi. Električni drogovi kvarijo podobo. Malo odmaknjeno stojita dve veliki zidani hiši, zgrajeni v kolonialnem stilu. Lepe, bogato okrašene fasade, široko vhodno stopnišče, nad njim balkon. Vrata široko odprta, okna prazna in mrtva. Pred njima valovi zeleno polje mladega žita, za njima se v vetru zibljejo palmov krošnje. Le kdo jih je postavil in kaj je neki počel v Abidosu? Raziskoval, kupoval, prodajal ali le zvesto služil njegovemu veličanstvu ang. kralju?

Tempelj pod mestom

Tudi Izidin tempelj v Essni je bil tako kot svetišče v Abidosu in vsa druga staroegipčanska svetišča dolga stoletja pozabljen in zasut, nad njim je zrastle stanovanjska četrt islamskega mesta. Šele arheološka izkopavanja, zaradi katerih so žrtvovali male hiše

domačinov, so ga znova odkrila in predstavila svetu. Toda tempelj je ostal globoko pod talnim nivojem, skrit v pravokotni jami sredi novega mesta. Še celo njegova streha je nižje od ulice, polne pisanih stojnic in zgornjih trgovcev.

Iz ptičje perspektive je svetišče majhno in kar neugledno, navpične stene ga skrivajo pred soncem, ki osvetljuje zgodnje jutro. Strme stopnice se spuščajo v globino in z vsako postaja tempelj večji, njegovi stebri višji in reliefi bolj jasni. Ko naposled le stojimo pred glavno fasado, se tudi tu pojavi občutek monumentalnosti in okamenele večnosti, tako značilen za vsa domovanja bogov.

Njegove stene in stebri so bogato okrašeni z reliefi in hieroglifi. Vrstijo se prizori, na katerih faraoni darujejo bogovom. Toda eden od faraonov ima brado. Bradati faraon? Nemogoče! Izvem, da je bil tempelj pozno zgrajen, takrat, ko je Egipt že izgubil svojo samostojnost in je bil le ena od številnih, čeprav najpomembnejša rimska provinca. Rimski imperatorji, ki so za Egipčane tako kot njihovi faraoni posebej ljubljeni bogove, so bili toliko taktični, da so se uklonili verovanju ljudstva in se dali upodobiti v stari egipčanski maniri. Na stenah Izidinega templja v Essni darujejo stari egipčanski bogovom v opravi faraonov in z njihovimi kraljevskimi insignijami; upodobljeni so v profilu, hieroglifi pa razlagajo njihova dejanja. Tako so umetniki lahko uporabili stare šablone, svečeniki so bili pomirjeni, ljudstvo zadovoljno in v Rim se je stekala egipčanska pšenica, ki je hranila množice,

Oddelek za družbeni razvoj občine Črnomelj objavlja na podlagi Pravilnika o normativih in standardih ter postopku za uveljavljanje pravice do socialnega stanovanja v najem (Ur. l. RS, št. 18/92) in Pravilnika o merilih za dodeljevanje socialnih stanovanj v najem (Ur. l. RS, št. 18/92)

RAZPIS ZA PRIDOBITEV SOCIALNIH STANOVANJ, ZGRAJENIH S SREDSTVI SOLIDARNOSTI

I. SPLOŠNI RAZPISNI POGOJI: (7. in 8. člen Pravilnika)

Splošni pogoji za dodelitev socialnih stanovanj so:

- da občan in osebe, ki z njimi živijo (zakonec, otroci, posvojenci, starši), niso imetniki stanovanjske pravice ali pa je imetnik stanovanjske pravice na neprimernem stanovanju;
- da ima občan stalno prebivališče na območju občine Črnomelj in da je državljan Republike Slovenije;
- da občan oz. njegova družina doslej še ni ustrezno rešila stanovanjskega problema;
- da občan ne more rešiti svojega stanovanjskega problema s pomočjo svojih bližnjih sorodnikov (zakonec, otroci, starši, ki so lastniki večje stanovanjske hiše ali več vseljivih stanovanj);
- da občan oz. kateri izmed članov njegove družine ali gospodinjstva ni lastnik počitniške hiše;
- da občan ali za delo sposoben član družine ni neupravičeno nezaposlen.

II. VLOGE UPRAVIČENCEV, KI IZPOLNJUJEJO SPLOŠNE POGOJE POD TČ. 1 TEGA RAZPISA, BODO TOČKOVANE Z USTREZNIŠTEVILOM TOČK PO NASLEDNJIH OSNOVAH: (3. člen Pravilnika)

- stanovanjske razmere,
- število ožjih družinskih članov, ki živijo s prosilcem,
- socialne razmere,
- zdravstveno stanje.

III. NAČIN ZBIRANJA VLOG:

Vloga se vložijo na obrazcu, ki je upravičencu na voljo v Knjigarni Črnomelj. Vlogi je potrebno priložiti naslednja dokazila:

- potrdilo o državljanstvu;
- potrdilo o stalnem bivališču in številu družinskih članov;
- podatke o denarnih prejemkih, kakor tudi izjavo o premoženjskem stanju, skladno s predpisi s področja socialnega varstva;
- najemno oziroma podnajemno pogodbo;
- drugo dokumentacijo, s katero se izkazujejo grotne in socialno zdravstvene razmere.

Vloge lahko upravičenci oddajo na vložišče SO Črnomelj do vključno 5. 6. 1992.

V primeru nepopolne vloge upravičenca je ta dolžan na ustrezen način vlogo dopolniti, v nasprotnem primeru se vloga ne obravnava.

IV. PREDNOSTNA LISTA

Upravičenci za pridobitev socialnega stanovanja bodo uvrščeni na prednostno listo, katere predlog bo objavljen na oglasni deski SO Črnomelj in vročen vsem prosilcem.

V. DODELJEVANJE STANOVANJ:

Stanovanja bodo dodeljevana v najem upravičencem s sklopom UO, ko bodo razpoložljiva in po ugotovitvi, če udeleženec razpisa še izpolnjuje merila za upravičenost do delitve stanovanja v najem.

Načelnik ODR:
JOŽE STRMEC

željne kruha in iger... Verska toleranca, modra politika ali diplo-macija?

V Essni srečujemo upodobitve in kartuše Marka Avrelija, Hadrijana, Septima Severa, vladarjev, ki jih tako dobro poznamo iz evropske zgodovine. Le stežka dojemam veličino rimske države, njeno geografsko razsežnost, politično spretnost in moč njenih cesarjev. Kako velika je razdalja med Rimom in Essno, kako velika razlika med rimsko Junono in egipčansko Izido, a cesar je lahko združil ta dva popolnoma različna svetova in jima vladal.

Stebriščna dvorana templja je mračna, v njej odmeva vrabčje čivkanje. Svetli ptičji glasovi, podesteterjeni v velikem akustičnem prostoru, vlivajo veselje in optimizem, odpirajo temačne stene in prinašajo sonce. Eden od kapitelov je okrašen z vinsko trto. Debeli grozdi in mesnati trtni listi se bohottijo v svetlišču prastare boginje.

Tik zraven templja temelji koptskega svetišča. Majhna enoladijska cerkva s polkrožno apsidno. Kako skromna in mlada je v primerjavi z velikim svetiščem! Tudi Bog, ki so ga častili v njej, je tisočletja mlajši od Izide. Rodil se je le dobrih dvesto let prej, kot so prastari boginji postavili še eno svetišče. Ko so Kopti postavili njemu posvečeno na cerkev, so bili stari, bogovom enaki egipčanski faraoni že zdavnaj pozabljeni, novi vladarji sveta pa so preganjali njegove učence in častilce.

Visoko nad ostanki starih svetišč se pod jasno modro nebo dviguje vitek minaret. Njegova konica, ki sega proti soncu, označuje mošejo. Ni je še zasul pesek, v njej še vedno odmevajo molitve vernikov, ki se priklanjajo proti Mekki in mujezin iz visokega minareta še vedno vsak dan razglaša, da je »Alah velik in Mohamed je njegov prerok.«

Na majhnem prostoru tri svetišča, posvečena trem različnim bogovom.

V sedmih kolih oddali le točko

Novomeški nogometaši ugnali Alpino s 5:1 in še naprej trdno držijo prvo mesto — Uspešen tudi Avtobum na Jesenicah — V nedeljo v Piran

Prvenstvo v drugi državni nogometni ligi se je z nedeljskim 20. kolom prevesilo v zaključni del. Prej ko slej ostaja najuspešnejša ekipa spomladanskega dela ligaških obračunov novomeški Studio D, ki je tudi najbližje toliko zelenemu cilju: naslovu prvakov in vstopu v 1. državno ligo. Radijci so v nedeljo igrali doma z Alpino Žiri in, čeprav oslabiljeni, brez Glihe in V. Primca, zanesljivo zmagali kar s 5:1.

Polne tribune stadiona v Portovaldu so že običajni spomladanskih tekem novomeške enajsterice, v nedeljo se jih je navzlic ne atraktivnemu nasprotniku znova zbralo okoli 1.500. Zanesljivo jim ni bilo žal, videli so šest zadetkov ter privlačno in učinkovito igro domače vrste, ki je zamudila priložnost, da zmaga s še višjim rezultatom. Osrednji figuri tekme sta bila Bajram Sen, novinec v novomeški ekipi, ki je naposled pokazal, koliko zna in velja, ter seveda Sandi Bracovič, ki je prispeval kar tri zadetke; po enega sta dala še Andrej Primc in Gordan Mohor iz enajstmetrovke. Uspešni pa so bili v nedeljskem kolu tudi Kočevci, s 4:1 so zmagali na Jesenicah in tako povečali svoje možnosti, da prvenstvo končajo med prvimi petimi ekipami, peto mesto namreč še neposredno vodi v novo ustanovljeno enotno II. državno ligo.

Za razliko od prejšnjih kol v tokratnem ni bilo nobenega presenečenja, krajski Triglav je igralcem Branika iz Šmarje doma nasul kar osem zadetkov in tako z Ilirijo, ki je svojo tekmo s Piranom odigrala

šele včeraj, ostal edini resni zasledovalec Novomeščanov. Slednji so z boro trinajstih točk od štirinajstih možnih v doslej odigranih sedmih spomladanskih kolih zaenkrat razred zase, imajo tudi vsaj na videz ogromno prednost štirih točk pred drugouvrščenim Triglavom in bržkone Ilirijo, toda en sam spodrsljaj lahko vse dosedanje rezultate v hipu izniči. Do konca je namreč še šest kol, radije čakata med ostalimi še tekmi s Triglavom v Kranju in z Ilirijo doma. In kaj prinaša nedelja?

Studio D potuje v Piran k ekipi, ki se krčevito bori za peto mesto. Novomeščani bodo nastopili kompletni, Gliha in V. Primc sta odslužila kazni, vrsta Nedeljka Gugolja bo tako zaigrala še na sedmo spomladansko zmago, če seveda sodnik znova ne bo dvanajsti igralec njihovih nalog.

Boji na Kolpi

Skok dvakrat prvi

OSILNICA — Na mejni reki Kolpi so od 1. do 3. maja potekali tri dni srduiti boji med najboljšimi slovenskimi in hrvaškimi veslači v kajakah in kanujih. Posebnost letošnjega tekmovanja je bila, da je bilo vse tri dni zelo lepo vreme, Kolpa pa primerne visoka, da je bila tekmovalna proga za slalom precej težja kot običajno.

Prva dva dni so tekmovali za prvenstvo Hrvaške, zadnji dan pa za pokal »Kolpa 92«. Rezultati: 1. dan, spust za prvenstvo Hrvaške: C-2: 1. Lilek-Drakšič; K-1: 1. Medved, 2. Poljan, 3. Kovačič (vsi SLO); C-1: 1. Crnković (Končar) itd., 3xK-1: 1. Durevič-Rogić-Glucks (Slavija ZG) itd.; 3xK-1: 1. Crnković-Petrič-Peček (Končar ZG) itd. 2. dan, slalom za prvenstvo Hrvaške: K-1: 1. Skok (Rašica SLO) itd. K-1 ženske: 1. Meta Skok (Rašica SLO), C-1: 1. Herceg (Slavija ZG), 2. Vidmar (Rašica SLO) itd., C-2 Jakoš-Rubido (Slavija ZG) itd.; 3xK-1: 1. Slavija ZG, 2. Ljubljana 1, 3. Rašica II itd. 3xK-1: 1. Slavija ZG itd. 3. dan, Pokal »Kolpa 92«: K-1: 1. Skok, 2. Stricelj, 3. Malnar (vsi Rašica SLO) itd. C-1: 1. Herceg (Slavija ZG), 2. Vidmar (Rašica), 3. Sedlar (Slavija ZG) itd.

Vsi najboljši so prejeli kolajne. Danko Herceg kot najboljši tekmovalac vseh treh dni pa še pokal. Predsednik organizacijskega odbora in najbolj zaslužen za uspešno izvedeno tekmovanje je bil dr. Stanko Nikolič, glavni pokrovitelj tekmovanja je bil Melanim iz Kočevja.

DRŽAVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

SEVNICA — Šahovski klub Milan Majcen Sevnica bo organiziral pod pokroviteljstvom Skupščine občine Sevnica v nedeljo, 10. maja, posamično prvenstvo Slovenije za dečke in deklice, rojene 1980 in pozneje. Šahovsko tekmovanje, ki se bo začelo ob 9.45, bo v jedilnici Lise Sevnica. Prijave za tekmovanje sprejemajo pisno na naslov: Ludvik Cvirn, SK Milan Majcen, Liska Sevnica, 68290 Sevnica. Udeležbo šahistov lahko najavijo tudi po telefonu na številko (0608) 81-511, int. 287 Cvirn, in sicer ob delavnih dneh dopoldne ter po faksu na številko (0608) 81-513. Poimenske pisne prijave bodo sprejemali tudi na dan prvenstva v igralnem prostoru od 8.30 do 9.45.

M. L.-S.

1. DRŽAVNO PRVENSTVO V ŠAHU ZA DEČKE IN DEKLICE

SEVNICA — Šahovska zveza Slovenije ceni sevniški šahovski klub Milan Majcen kot dobrega organizatorja šahovskih tekmovanj, zato je Sevnicanom na svojo pobudo zaupala tudi organizacijo 1. državnega prvenstva Slovenije v šahu za dečke in deklice do 12 let. Otvoritev prvenstva bo v nedeljo, 10. maja, ob 9.45 v jedilnici Lise, pokrovitelj pa je sevniška občinska skupščina.

Razburljiv prvomajski kros

Sedem tisoč gledalcev na motokrosu v Dol. Toplicah — Vstopnico pokrili pokrovitelji — Dolenjci povprečni

DOLENJSKE TOPLICE — Motoklub Mel iz Novega mesta je ob pokroviteljstvu ministrstva za notranje zadeve, izvršnega sveta občine Novo mesto, Zavarovalnice Triglav in drugih za 1. maj na lepo urejeni motokros tekmovalni stezi pri Sušicah pripravil državno prvenstvo Slovenije, ki se ga je udeležilo več kot 50 tekmovalcev iz vseh slovenskih klubov. Dirka je ob lepem vremenu pritegnila precejšnje število gledalcev, med katerimi je bil tudi slovenski notranji minister Igor Bavčar, ki je skupaj s predsednikom novomeškega izvršnega sveta Boštjanom Kovačičem tudi odprl dirko.

Tekmovalci so se pomerili v razredu 80, 125 in 250 ccm. V obeh voznjakh so imeli največ uspeha motokrosisti iz Stajerske. V najnižjem razredu je zmagal Sašo Kragelj iz Orehove vasi pred Jelenom iz Kamnika in Roganom iz Sotine. V razredu do 125 ccm je bil zanesljivo najboljši Boštjan Kampuš iz Radenec, ki je zmagal v obeh voznjakh. Najbolj izenačena voznja

je bila prav gotovo v najtežjem razredu do 250 ccm, kjer so tekmovalci pokazali izredno vojnjo, njihov pogum pa je prišel še posebej do izraza na največji skakalnici, kjer so »leteli« do 40 in več metrov daleč. Jani Sitar in Janez Juhant sta se potegovala za zmago, uspešnejši je bil Sitar z zmago v drugi voznji.

Predstavniki dolenjskih klubov so sicer ostali brez pokalov in medalj, vendar so z borbenimi vojnjami pokazali, da lahko že kmalu računajo tudi na vidnejša mesta. Uvrstitve Dolenjcev — 80 ccm: 6. Borut Košča (Scentvid pri Stični), 10. Ludvik Mežnar (Mel), 12. Simon Bakšič (Mel), 15. Janez Jordan (Mel), 17. Sandro Windiš (Mel); kategorija 125 ccm: 8. Jure Murn (AMD Novo mesto), 11. Danijel Špingler (Mel), 13. Zvone Kovačič (Mel), 19. Mitja Uhernik (Mel); kategorija 250 ccm: 5. Sašo Simčič (Mel), 7. Robert Andolšek (AMD Novo mesto). Naslednja dirka bo to nedeljo v Prilipah pri Brežicah. J. PAVLIN

sprotnikov. Naloga bo še kako težka, toda mirno nadaljevanje prvenstva bi zagotavljali le obe točki, kajti bržkone bo Triglav doma zanesljivo opravil z Brdi, pa tudi Ilirija bo v Šmarju zaigrala na zmago. Težko priborjene prednosti štirih točk pred finišem prvenstva nikakor ne gre zapraviti. Nelahko delo pa čaka tudi Kočevce, v goste jim prihaja enajsterica Slavije SET, ki ji vse bolj gori pod nogami. Boj za prvo mesto je zanje bržkone izgubljen, poraz v Kočevju pa bi pod vprašaj postavil celo uvrstitev med prvo peterico. Nogometna pomlad postaja torej vse bolj vroča, upati

● V 20. kolu II. SNL so bili doseženi naslednji rezultati: Brda—Bilje 3:0, Vodice—Svoboda 0:0, Slavija SET—Tabor Jadran 0:0, Jesenice—Avtobum 1:4, Triglav—Šmarje 8:1 in Studio D—Alpina 5:1. LESTVICA: 1. Studio D 31 točk, 2. Triglav 27, 3. Slavija SET 26, 4. Ilirija (tekma manj) 25, 5. Avtobum 25, 6. Tabor Jadran 23, 7. Svoboda 23 itd. V nedeljo igrajo: Finali Piran—Studio D, Šmarje—Ilirija, Triglav—Brda, Avtobum—Slavija SET, Tabor Jadran—Vodice, Svoboda—Bilje in Alpina—Jesenice.

je le, da jo bodo krojili izključno nogometaši. B. B.

TERAŽ NAJPRED NA VRHU

BOŠTANJ — Lepo, sončno vreme je organizatorjem 1. boštanjkega teka 2. maja — TVD Partizanu Boštanj slo na roke. Tudi zato se je na 14 km dolgo, slikovito progo od Boštanja, po dolini Grahovičev, v senci gozdov do Novega in Starrega Dobja, Jablanice, Brezovice in Vrha odpravilo kar 128 tekačev pretežno iz Slovenije. Za prijetno razpoloženo pred pričetkom teka je pred gostilno Lipar v Boštanju poskrbel Ocvirkov ansambel, pa mladiški pevski zbor pod vodstvom Romane Pernovšek.

Zmagovalci: moški do 20 let — Tone Vencelj (Pekarna Grosuplje) 54.19; moški

do 30 let — 1. Franc Teraž (Petrol Mojstrana) 47.18, 2. Mitja Šentjanc (AS Boštanj) 50.45; moški do 40 let — Brane Krajnc (TS Gorenje Velenje) 50.26; moški do 50 let — Jože Rogelj (Ljubljana) 51.48; moški nad 50 let — 1. Edo Gregorič (Kranj) 57.28, 2. Ivan Bartolj (Sevnica) 57.40; ženske do 25 let — 1. Milsana Rožnič (Rudar Trbovlje) 65.44; ženske do 40 let Veronika Bohinjc (AK Koper) 58.28; ženske nad 40 let — Heda Kotar (Trbovlje) 63.15.

JESENICE — AVTOBUM 1:4 (1:1)

KOČEVJE — Nogometaši Avtobuma so bili sicer favoriti na tekmi na Jesenicah, toda z odlično igro so se predstavili šele v drugem polčasu, in sicer po vodstvu domačih nogometašev 1:0. Z napadalno igro v kateri je blesel Stanislav Komočar, štrikratni strelac in najboljši posameznik srečanja, so Kočevci navdušili. Na tekmi je bilo še veliko priložnosti za večji rezultat, saj so številne natančne akcije gostov navdušile tudi številno občinstvo na stadionu. S to zmago je ekipa blizu cilja, in sicer uvrstitve v B nogometno ligo. Za to pa je potrebno doseči zmago v naslednjem kolu, ki bo v Kočevju, kjer gostuje trenutno drugouvrščen ekipa ljubljanske Slavije. Kočevci bodo na tem srečanju nekoliko oslabiljeni, saj zaradi dveh rumenih kartonov ne bo igral Rajšel.

POTREBNO JE ZMAGATI

RIBNICA — Tudi v zadnji tekmi republiške rokometne lige so igralci Inlesa Rika izgubili, tokrat po pričakovanju na težkem igrišču v Velenju. Ribničani so dobro igrali do rezultatov 13:12, nakar so močno popustili in srečanje krepko izgubili. S tem porazom pa so s svojim predzadnjim mestom in za njih tekmovanja še ni konec. Za obstanek v super ligi pa bodo igrali še kvalifikacijsko tekmo proti drugouvrščen ekipi prve republiške lige, in kot kaže, bo to ekipa Dobove. V tem kolu pa so poražene tudi igralke kočevske Opreme, ki v končnici igrajo slabše, kot je bilo pričakovati, vendar zanje še ni konec športne sezone, kajti v soboto se prične tekmovanje za pokal Slovenije in dekleta imajo velike možnosti, da se uvrstijo v finale.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 7. V.

SLOVENIJA 1

9.45 — 12.10 in 14.15 — 1.40 TELE-TEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 PROGRAM ZA OTROKE
PEDENJŽEP
STARE JAPONSKÉ PRAVLJICE
10.50 ŠOLSKA TV, ponovitev
12.00 POROČILA
14.00 NAPOVEDNIK
14.45 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
TATIČ SLAŠČIC
ŽIV ŽAV
18.30 ŽE VESTE..., svetovalno izobraževalna oddaja
19.05 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
20.30 TVARIETE
21.35 TEDNIK
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 POSLOVNA BORZA
23.00 MALI KONCERT
23.15 NAPOVEDNIK
23.20 SOVA
23.20 DRAGI JOHN, amer. naniz., 2/22
23.45 TERORISTI, zadnji del angl. nadalj., 8/12
1.30 VIDEO STRANI

PETEK, 8. V.

SLOVENIJA 1

9.30 — 12.10 in 14.40 — 2.00 TELE-TEKST
9.45 VIDEO STRANI
9.55 PROGRAM ZA OTROKE
ČIRA ČARA
JELENČEK
10.50 ZNANOST IN RESNICA, ponovitev
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
15.05 NAPOVEDNIK
15.10 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
16.20 GOSPODARSKA ODDAJA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 FORUM
20.30 BERTINIJEVI, nemška nadalj., 10/10
21.20 OČI KRITIKE
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:
22.40 PRI HUXTABLOVIH, 41. epizoda amer. naniz.
23.10 IGRE S PRAVICO, angl. nadalj., 1/7
0.00 NEVARNA RAZMERJA, franc. amer. film (ČB)
1.50 VIDEO STRANI

SOBOTA, 9. V.

SLOVENIJA 1

8.05 — 2.10 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR
8.30 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 48. lekcija
8.50 RADOVEDNI TAČEK
9.15 KLUB KLOBUK
11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 POROČILA
12.05 TOK, TOK, ponovitev
14.00 INTERVJU, ponovitev
14.50 VIDEO STRANI
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 TEDNIK, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 NE JOČI, PETER, slov. film (ČB)
18.55 EP VIDEO STRANI
19.00 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
20.30 POHOD LJUBLJANA 92, reportaža
21.00 PESEM EVROVIZIJE 92, prenos
0.20 SOVA:
0.20 MURPHY BROWN, 23. epizoda amer. naniz.
0.50 IGRE S PRAVICO, angl. nadalj., 2/7
1.40 NOČNE URE, 8. epizoda amer. varieteskega programa
2.00 VIDEO STRANI

NEDELJA, 10. V.

SLOVENIJA 1

8.455 — 13.20 in 14.10 — 0.20 TELE-TEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 PROGRAM ZA OTROKE, ponovitev:
ŽIV ŽAV
TATIČ SLAŠČIC
10.25 NAŠA PESEM

11.05 KRONIKA, kanadska poljudnoznan. serija, 3/26, ponovitev
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.10 LJUDJE IN ZEMLJA
12.40 BOŠ VIDEI, KAJ DELA DOLENJCI, ponovitev
14.25 HEROIN, V ŽIVLJENJU, ponovitev franc. filma
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 JUNAK MED BARABAMI, angl.-avstral. nadalj., 1/4
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OREL JE PRISTAL, angl. film
18.40 MERNIK
18.55 RISANKA
19.13 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 ZRCALO TEDNA
20.30 ZDRAVO
21.30 EPP
21.35 FESTIVALI DALJNEGA VZHODA, avstralska dok. serija, 6/6
22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 NAPOVEDNIK
22.55 SOVA:
AMERIŠKE VIDEO SMEŠNICE, 4. epizoda
IGRE S PRAVICO, angl. nadalj., 3/7
0.10 VIDEO STRANI

PONEDELJEK, 11. V.

SLOVENIJA 1

8.55 — 12.10 in 15.50 — 1.15 TELE-TEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 PROGRAM ZA OTROKE
10.10 BERTINIJEVI, ponovitev nemške nadalj., 9/10
10.55 TV MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
16.15 NAPOVEDNIK
16.20 DOBRODOŠLI, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.45 DIVJI SVET ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 4/9
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ŽARIŠČE
20.30 POLITIK NOVEGA KOVA, angl. naniz., 6/14
21.00 DOSJE
21.40 IGRA IN RESNIČNOST, drama HTV
22.50 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.15 NAPOVEDNIK
23.25 SOVA:
IGRE S PRAVICO, angl. nadalj., 4/7
ZVEZDNE STEZE, 19. epizoda amer. naniz.
1.05 VIDEO STRANI

Dolenjska banka d.d. Novo mesto

AudioTEKS — najkrajša pot do informacij

v sodobnem svetu je hitra in kakovostna informacija postala eden izmed najpomembnejših dejavnikov za pravočasno in uspešno odločanje.

V Ljubljanski banki Dolenjski banki d.d. vam med prvimi v Sloveniji nudimo možnost sodobnega in enostavnega posredovanja finančnih informacij preko home — banking sistema AudioTEKS.

KAJ JE AudioTEKS?

Home — banking sistem AudioTEKS je avtomatski bančni informacijski servis, ki komitentom banke posreduje informacije preko telefonskega ali telefaks omrežja. Za uporabo sistema je potrebna relativno preprosta in cenena oprema, zato so storitve sistema dostopne vsem komitentom banke.

KATERE INFORMACIJE NUDI AUDIOTEKS?

Sistem AudioTEKS nudi preko telefonskega omrežja naslednje informacije:

- stanje vašega tekočega, žiro ali deviznega računa
- menjalniške tečaje tujih valut
- obrestne mere
- borzno ponudbo in povpraševanje
- razna sporočila.

Storitve sistema AudioTEKS bomo uvajali postopoma. Začeli smo s stanji vašega žiro in tekočega računa.

KAKO SI ZAGOTOVITE STORITVE SISTEMA AudioTEKS?

Za uporabo storitev sistema AudioTEKS izpolnete zahtevek za izstavitev osebne šifre, ki ga predate v vaši matični enoti banke. Osebno šifro boste prejeli v zaprti ovojnici skupaj z navodili za uporabo sistema. Na okenca vam bodo na voljo tudi žepni tonski oddajniki z navodili za uporabo.

Vabimo vas, da se za vse podrobnejše informacije zglasite v katerikoli enoti Ljubljanske banke Dolenjske banke d. d. Novo mesto.

ljubljanska banka

Nočemo pod Dolenjske Toplice

Ob reorganizaciji občin

V Poročevalcu R Slovenije smo na strani 61 po predlogu nove samouprave uvrščeni v bodočo občino Dolenjske Toplice. Krajani se s tako določeno uvrstitvijo v novo oblikovano občino ne strinjamo. Za svoje negodovanje najvjamemo sledeče razloge:

Dokler smo sodili pod KS Dolenjske Toplice, naš kraj ni napredoval. Sele po osamosvojitvi, ko smo, čeprav z majhnim številom prebivalstva in dokaj neustrezno strokovno strukturo prebivalstva, osnovali svojo KS, smo si z velikim trudom in združenimi sredstvi lastnim trudom in odrekani ustvarili sodoben družbeni standard. Napeljali smo vodovod, telefon v naseljih Uršna sela in Laze, elektriko v oddaljeno naselje Travnji Dol, posodobili kar nekaj lokalnih cest ter z lastnim trudom posodobili preko 3—5 km lokalne ceste I. reda, organizirali smo družinsko varstvo otrok, že pred ekološko obratnim urejanjem odvoza smeti preko Komunale Novo mesto smo imeli urejen odvoz smeti itd. Imamo dobro organizirano socialno varstvo starejših in ogroženih krajanov in smo vsestransko delavni.

In čemu ta hvalospev, se bo marsikdo vprašal. Le v dokaz, da ne čakamo le v kotu, da nam bo padla kakšna drobtinica, kakor je bilo običaj v času, ko smo sodili pod Dol. Toplice. Res je, da je naš kraj po figuraciji na terenu, ki bi glede na zemljevid sodil pod Dol. Toplice, res pa je tudi, da katastrofne občine ne mejijo le na področje Dol. Toplic, pač pa so tu mejne tudi k.o. Vinja vas, in sicer sodijo pod Stopiče, pa še bi se našla kakšna k.o., ki sodi drugam kot v novoosnovano občino Dol. Toplice, kamor nikakor nečemo iti.

V načrtu imamo zgraditve mriške veže, razširitev pokopališča in še nekaj nalog za družbeni standard. To lahko mirno odpišemo, če bomo občeplili v novoosnovani občini Dol. Toplice. So pa poleg tega še dosti konkretni razlogi. Krajani smo pretežno zaposleni v Novem mestu, naši otroci se šolajo v šolah v smeri Bircna vas — Novo mesto, z Dol. Toplicami pa nimamo niti ene prometne zveze razen preko Novega mesta. Že to je dovolj velik razlog, da odklanjamo tako razporeditev po republiških merilih. O tem bi bil potreben pogovor pri nas predstavnikov občine Novo mesto in pristojnim osebam iz republike.

Poleg naštetega hodijo naši krajani po zdravstvene storitve v Novo mesto, kar je dodaten razlog. Predlagamo, da nas razporedijo v občino Novo mesto, pa čeprav ostanemo manjša enota v okviru možnih pristojnosti, saj smo se v dolgoletni praksi dobro sprijeli v upravne zadeve vodenja okolja.

Predsednik sveta KS Uršna sela: MATIJA ZAMIDA
Pridružujejo se družbenopolitične organizacije, društva in zasebni obrtniki

DESETLETNICA DRUŠTVA INVALIDOV

NOVO MESTO — Društvo invalidov Novo mesto pripravlja praznovanje 10-letnice delovanja društva in srečanje invalidov Dolenjske, ki bo 6. junija v Novem mestu. Ob tej priložnosti pripravljamo razstavo ročnih del invalidov, zato prosimo vse člane, da popostrijo razstavo s svojimi ročnimi deli. Izdelke sprejemamo v društveni pisarni do 25. maja. Istočasno vabimo člane in njihove sorojce, da se prijavijo na prireditve 10-letnice do 25. maja v društveni pisarni.
Predsedstvo DI
Novo mesto

VABILO ZA PROSLAVO NA BAZI 20

Na Bazi 20 bo v soboto, 23. maja, ob 11. uri proslava 50-letnice ustanovitve zaščitne enote vojno-političnega vodstva NOB Slovenije. Prisotni bodo tudi predstavniki ustanov, ki so podelile domicil tej zaščitni enoti, predsedstvo R Slovenije, občina Kočevje ter občina Ljubljana-Mostepolje. Po proslavi bo tovariški srečanje, na katero so vabljivi vsi pripadniki enote, njihovi svojci in simpatizerji NOB.
odbor

»Pravosodje pomaga barabam«

Koristi od inflacije

Poleti 1984 je tudi Dolenjski list poročal o spolnem nasilju, ki ga je S. J. iz Novega mesta zagrešil nad M. G., takrat komaj 6-letno sosedovo deklico. Za to gnusno dejanje je bil obsojen na 4 leta in 11 mesecev zapora, v zaporu pa je bil okoli tri leta in pol. Se ko je bil zločinec v zaporu, spomladi 1987, sva oče in mati otroka vložila odškodninsko tožbo. Po sodbi okrožnega sodišča sva se obe stranki pritožili na višje sodišče in to je sredi decembra 1988 zvišalo znesek, ki naj bi ga S. J. plačal kot odškodnino svoji žrtvi in njenim staršem, skupaj 2.976.250 takratnih dinarjev, in sicer: 2.200.000 din otroku, po 300.000 din njenim staršem ter 176.250 dinarjev sodnih stroškov. To bi moral S. J. plačati v 15 dneh, se pravi do konca leta 1988, a do danes ni plačal niti ficka.

Kljub temu da sem imel odvetnika, iz vsega ni bilo nič. Takrat, ko je višje sodišče izreklo sodbo, je 2,8 milijona takratnih dinarjev, kolikor bi moral plačati hčerki in nama z ženo, zneslo tri in pol moje plače. Že to vse skupaj ni nič. Moj odvetnik je skoraj leto dni vsot stvar odlašal, na moje večkratne pritožbe pa mi je na koncu rekel, da S. J. ni moč kaj vzeti, češ da ni lastnik nobene nepremičnine in da ima stalno posojilo do višine tretjine svojih dohodkov.

Seveda sem jaz moral sproti poravnati odvetnikove stroške. Končno sem imel tega dovolj in v začetku tega leta sem šel k odvetniku po papirje in v svojo zadevo izročil strokovnjaku, da bi opravil izvršbo. Izkazalo pa se je, da bi z vsemi obrestmi vred vsi skupaj, se pravi hčerka, žena in jaz, dobili 6.218 tolarjev. Od tega bi morali plačati še 1.200 tolarjev takse, tako da bi ostalo 4.018 tolarjev, poleg tega pa bi bilo treba plačati še stroške izvedenja.

Ni mi za denar, boli pa me, da celo pravosodni sistem pomaga barabam in zločincem, da se lahko okoriščajo tudi z inflacijo.
L. G.
Novo mesto

Dobili bomo vlado Dr. Drnovška

Nekaj misli ob izvolitvi dr. Janeza Drnovška za mandatarja nove vlade

V svojevrstni parlamentarni konklavi — tako lahko imenujemo že tretje maratonsko zasedanje slovenskega parlamenta z glasovanjem o konstruktivni nezaupnici slovenski vladi — smo 22. aprila dobili novega mandatarja slovenske vlade, dr. Janeza Drnovška.

Brž ko je bil izvoljen novi mandatar slovenske vlade, je po Sloveniji završalo. Nekateri so smatrali izvolitev novega mandatarja po stari navadi za zgodovinski dogodek, drugi spet za usoden premik v levo, tretji, da gre za nedopustno vmešavanje parlamenta v voljo

in pravico volilcev itd., in strahilo se je spostile... Večina Slovencev se pa gotovo strinja z oceno, da je šlo pri izvolitvi novega mandatarja za čisto legitimen postopek konstruktivne nezaupnice prejšnji vladi s ciljem, da se v slovensko družbo prilije nekaj sveže krvi in predvsem zvrhano mero nove volje in znanja za spopad s težavami, ki pretresajo našo mlado državo.

Nameni novega mandatarja so taki, da jih mora vsak Slovenec podpreti. Vprašanje pa je, ali je sedanja družbena realnost v novi državi na sočni strani Alp resnično taka, da bo omogočila realizacijo takih nekoliko poenostavljenih pričakovanj. Nadalje se moramo vprašati tudi, ali je sploh možna »neideološkost« vlade v sedanji fazi.

Gospodarska kriza je največji in najtežje obvladljiv problem. Kaže se predvsem na treh ravneh: na tehnološko-komercialni ravni, na institucionalni in finančni.

Čeprav je gospodarski vidik daleč najpomembnejši, tudi politični vidik naše družbene stvarnosti ne zaostaja dosti. Slovenija je pod prejšnjo vlado dosegla sicer ogromno: osamosvojitve in priznanje, še vedno pa so ostali nereseni mnogi politični problemi. Tu velja omeniti vrsto čeri in pasti, skozi katere se bo morala prebijati tudi nova vlada. V prvi vrsti je omeniti parlament. Čeprav je Drnovšek (nekoliko naivno) pričakoval, da bo dosegel globalno soglasje vseh strank glede svojega programa, tega kljub naporu in ugledu ni dosegel. Opozicija ostaja in le s težavo bo pridobival prepotrebni družbeni konsenz. Ravno tu bo prav zanimivo opazovati spopad opozicije s stranko, ki ima sedaj svojega mandatarja, ki pa je bila proti prejšnji vladi Lojzeta Peterleta najbolj opozicijska.

Blokade pri temeljnih družbenih opredelitvah (lastninske npr.) se bodo verjetno nadaljevale, še toliko bolj, ker ima sedanja opozicija nekako nenapisano moralno opravilo za svoje ravnanje v obnašanju prejšnje opozicije (zlasti LS). Novi mandatar bo moral upoštevati tudi nestabilnost svoje z njim novonastale parlamentarne koalicije, ki je očitno veliko bolj nehomogena, kot pa je bil nekdanji Demos. O tem dovolj zgornjo pričajo odstopi pomembnih članov posameznih strank, ki so stopile v novo, ideološko še bolj neprofilirano koalicijo.

Nadalje je treba omeniti obnašanje novih, čedalje pomembnejših nosilcev politične moči in vpliva — sindikatov. Očitno je, da so bili najmasovnejši sindikat Svobodni sindikati prejšnji vladi razpoznavno nenaklonjeni. Nova vlada je (vsaj deklarirano) leva oz. levsredinska. Po tej plati bi se ne smeli interesi nove vlade in samostojnih sindikatov preveč razhajati. Gotovo pa je, da so tu še drugi sindikati in da je gospodarska situacija tako zelo resna, da tudi nova vlada ne bo imela pohlevnih zaveznikov v sindikalnih gibanjih.

Nadaljnji pomembni preizkusni kamen za novo vlado bo t.i. ideološki karakter vladanja. Naj si novi mandatar še tako prizadeva prikazati svojo vlado kot neideološko, ni tako. Z novo vlado gre gotovo za zasuk v levo, vendar je treba spet poudariti, da ne gre za tolikšen zasuk, da bi to sprožilo že omenjene nevarne družbene prekucije. Najtisti kamen in torišče spopadanja interesov bo ponovno postopek lastninsčenja, ki ga prejšnja vlada zaradi silovitih odporov prav v sedanji mandatarski stranki ni in ni mogla izpeljati.

Po vsem povedanem je jasno, da stopa Drnovšek s svojo vlado na zelo zahtevno slovensko politično sceno. Postopek gospodarske revitalizacije in postopek prehajanja Slovenije v sodobno demokratično družbo je sila zahteven. Morda mu bosta pri tem v veliko pomoč mladostna zagnanost stranke, ki ji načeluje, in državniška modrost, ki si jo je pridobil v verjetno najbolj politično zapleteni državi, v nekdanji Jugoslaviji.
ALFONZ ŠTERBENC

Zelena ura je bila črna ura

Javno protestiram proti taki televizijski oddaji o jedrski energiji — Nizki udarci Černosenku

Prava sramota je, da se je pred šesto obletnico črnobilske jedrske nesreče objavila televizijska oddaja, kakršna je bila te dni Zelena ura na drugem sporedu RTV Ljubljana. Nenavado je, da v času, ko smo že osvojili prve urice demokracije, Slovence navdušujejo za jedrsko energijo le eminentni predstavniki lobija. Očitno se tisti milijon dolarjev, namenjen za propagando, že troši za lobijeve potrebe.

Direktor Jedrske elektrarne Krško inž. Stane Rožman si je v svojem znanem slogu dovolil še izredno nizkotno opazko glede na bolezen ruskega jedrskega fizika Černosenka. Slednji je javno nastopil v Cankarjevem domu in več ur zbrano odgovarjal na vprašanja udeležencev. Zagovorniki jedrske energije so se tedaj potuhnili. Tudi v tej oddaji prisotni mag. Gregorič je bil pred razpravo Černosenka tako zmeden, da je podpisano ob pol devetih zvečer pozdravil z dober dan. Sicer pa so takrat že delajo, kako se bodo zadeve lotili: na televiziji, izza steklenega ekrana, kjer jim tudi s telefonom ne prideš blizu.

Še nekaj o fiziku Černosenku, ki umira preobseven z jedrsko energijo.

Zakaj v teh uricah življenja, ki mu še preostajajo, ne bi govoril resnice? New York Times je zapisal, da se je ta član ukrajinske Akademije znanosti tri mesece trudil reševati posledice eksplozije, sedaj pa se trudi preostalo življenje izkoristiti za prikaz resnice o jedrski energiji. Černosenko ni nič manj kritičen do zahodnih reaktorjev. »Absolutno varnega jedrskega reaktorja ni!« trdi podobno, kot smo lahko prebrali v nekaterih naslovih v nemških revijah. Ko smo bili naslednji dan v ožji družbi, sem mu zastavil vprašanje o francoskih nuklearkah in reševanju jerskih odpadkov. »To je posebno žalostno poglavje.

V tej deželi je jedrski lobi še posebno močan. Eden vodilnih v francoskem jedrskem programu, ki mi je čez dan javno nasprotoval, se mi je zvečer na ramenih zjokoval, češ s kakšnimi tveganji delajo. To je resnično nevarno!« je odgovarjal Černosenko.

ALFRED ŽELEZNIK

V Krškem »Černobil« ni možen

Ob obletnici katastrofe v Černobilu je med ljudmi spet več dvomov o jedrski varnosti, zato bo koristno širšo javnost seznaniti z razlikami v tehnologiji

V Sobotni prilogi Dela (18. aprila) je pod naslovom »Laži jedrske mafije« izšel intervju z ukrajinskim jedrskim fizikom Černosenkom. Vemo, da se je zgodila v Černobilu najhujša reaktorška nesreča, ki je po pravici uvrščena na vrh mednarodne lestvice nesreč. Razumemo osebno prizadetost in ogorčenost jedrskega fizika Černosenka in njegovo zaskrbljenost za jedrsko varnost v domovini in drugod po svetu. Kot jedrski fizik in strokovnjak, za kakršnega se razglašal v svojih nastopih v Cankarjevem domu, na TV in v omejenem članku, pa si ne bi smel privoščiti nestrokovnih ocen. V svojem intervjuju v Delu je namreč izrekel tudi mnenje o jedrski elektrarni Krško, ki kaže, da tega tipa elektrarn oz. reaktorjev ne pozna ali pa namenoma potvarja dejstva, da bi napravil večji vtis na javnost.

Na vprašanje »Kako ocenjujete varnost jedrske elektrarne v Krškem?« je odgovoril: »Ne glede na dejstvo, da je reaktor v Krškem drugačnega tipa — in sicer PWR, to je s sistemom vodnega ohlajanja, medtem ko pri RBMK 1000 uporabljajo grafit — je ravno tako nevaren kot črnobilski. Nobenega jamstva nimate, da ne more priti do podobne nesreče.«

Odgovor fizika Černosenka ni točen. Prav dejstvo, da je reaktor v Krškem že po zasnovi popolnoma drugačnega tipa in izdelan po drugačni tehnologiji, je jamstvo, da ne more priti do podobne nesreče! Da bi lahko to spoznali tudi ljudje, ki niso strokovnjaki za jedrsko tehnologijo, bomo pojasnili nekatere značilnosti zasnove in tehnologije obeh tipov reaktorjev (zlasti lastnosti, ki vplivajo na jedrsko varnost). Obema tipoma je skupno, da sta fisiska reaktorja, ki torej delujeta na osnovi cepitve jeder urana 235 v gorivu z nevtroni, ki nastajajo med samo cepitvijo urana. Temu procesu pravimo tudi verižna reakcija. Vsak fisiski reaktor potrebuje v sredici za svoje delovanje gorivo — cepiljiv material (običajno je to uran 235) in moderator. Moderator je snov, ki upočasnjuje nevtrone, nastale ob cepitvi, da lahko cepijo nova jedra urana. Brez moderatorja verižna reakcija v reaktorju ne more potekati.

Primerjajmo zasnovi in tehnologiji reaktorjev v Krškem (NEK) in v Černobilu:

V sredici reaktorja NEK je gorivo obogačeni uran, moderator pa navadna voda, ki istočasno hladi gorivo. Sredica je razmeroma majhna — kompaktna in nameščena v jekleni tlačni posodi. Taka sredica zagotavlja vgrajeno varnostno lastnost reaktorja: če temperatura sredice naraste, se moč reaktorja zmanjša. Če voda med nezgodno uide iz reaktorja, reaktor ugasne, ker verižna reakcija ne more potekati brez moderatorja. Zato reaktor NEK ne more eksplodirati.

V Černobilu je v sredici gorivo naravn ali nizko obogačeni uran, moderator pa grafit (čisti ogljik). Gorivo ni spravljeno v tlačni posodi, temveč v približno 1700 vrelnih cevah, v katerih vre hladilna voda, nastala para pa poganja parno turbino. Grafit je v blokih, ki obdajajo vrelnice, tako da je sredica zelo velika. Ta sredica nima vgrajene varnosti: če temperatura naraste, se moč reaktorja povečuje. Povečana moč še zviša temperaturo, ta spet moč, tako da proces sam sebe pospešuje. Če se hladilna voda v vrelnih cevah popolnoma upari ali pa če iz njih uide, moč reaktorja zelo hitro naraste.

Grafit moderatorja (čisti ogljik) je gorljiv. Prav požar tega grafita je po začetni eksploziji največ pripomogel k pobegu radioaktivnih snovi reaktorja v okolje in neobvladljivosti nesreče.

Sredica v Černobilu omogoča »pridelovanje« plutonija, ki so ga v Sovjetski zvezi potrebovali za izdelavo jedrskega orožja brez izredno drage in zahtevne tehnologije obogatjevanja urana. Lahko rečemo, da je Černobilska elektrarna vojaška tovarna, kjer je stranski proizvod električna energija.

Jedrsko elektrarno Krško je izdelana po tehnologiji, kjer je pri vseh reaktorjskih sistemih dosledno upoštevan izredno strog sistem zagotovitve in nadzora kvalitete materialov, projektiranja in izdelave delov, preizkušnja sistemov in obratovalnih postopkov. To pomeni, da obstaja paralelna, od vodenja elektrarne precej neodvisna organizacija, katere izključna naloga je preverjanje kvalitete.

Sistem nadzora kvalitete v Černobilu in drugih elektrarnah v bivši SZ ni bil razvit. Pomanjkljivosti na vseh nivojih nadzora kvalitete, tudi administrativnih in proceduralnih, so pripeljele do okoliščin, v katerih se je lahko zgodila nesreča.

Reaktor v Krškem ima zadrževalni hram — zrakotesno jekleno lupino, ki objema vse reaktorjske sisteme in lahko prenese tudi najvišji tlak ob nezgodni sprostitvi vse energije in hladilne vode iz reaktorja. Zadrževalni hram preprečuje uhajanje radioaktivnih snovi v okolje.

Černobilski reaktor nima zadrževalnega hrama, ki bi lahko prenesel tlak, znatno višji od atmosferskega, in omejil sproščanje radioaktivnih snovi v okolje.

Zgornja primerjava kaže, da gre za dva popolnoma različna tipa reaktorja in dve popolnoma različni tehnologiji in tehnične standarde. To dokazuje tudi primerjava obeh najhujših nesreč na Zahodu in Vzhodu, v katerih je bila v obeh primerih sredica reaktorja uničena: nesreča na Otoku treh milj je minila brez zaznavne škode za okolje, črnobilska pa je povzročila daljnosežno katastrofo.

Komentirati želimo še izjave fizika Černosenka, ki je v Cankarjevem domu označil mednarodno agencijo za atomsko energijo na Dunaju in druge jedrske strokovnjake s skupnim imenom »jedska mafija«. To oznako je izdatno uporabljal tudi v svojem televizijskem nastopu in v Delu. Do sedaj je bil v javnosti pogosto uporabljan izraz »jedski lobi« s slabšalnimi prizvokom, nad katerim se nima smisla razburjati, ker se pač uporablja v politične namene. Vprašljivo pa je, če država, ki si prizadeva za sprejem v Organizacijo združenih narodov, dopušča, da se na javnih prireditvah in nastopih uporablja splošno znan izraz za organizirano kriminalno dejavnost kot oznaka za Mednarodno agencijo za atomsko energijo, ki je organ prav te OZN. Pričakujemo, da bodo na to reagirali ustrejni organi pravne države.

Društvo jedrskih strokovnjakov Slovenije

Izviri naj živijo!

Ob rob pripombi g. Cink

Prav je, da se je gospa Olga Cink v zadnji rubriki Halo, tukaj bralce Dolenjske lotila tudi zanemarjenosti vaških studencev, konkretno tistih na Škranjčah in Boričevem. Vaščani bi bili vsekakor dolžni bolj skrbeti zanju, saj sta jim, dokler ni bilo vodovoda, dajala edino pitno vodo za ljudi in živino. Nič se ne ve, kdaj bosta spet prišla prav. Tudi pristojne službe bi morale od časa do časa analizirati vzorce večjih izvirov na našem podeželju in ugotoviti, kakšna je kakovost vode, ki tam izvira.

Povedati pa je treba, da, zlasti kar zadeva studene na Škranjčah, ki ga dobro poznam, niso vsega krivi le vaščani. Okolica je onesnažena z lesnimi in kovinskimi odpadki, ki jih brezobzirne dovažajo iz mesta s prikolicami ali celo kamionci. Enako je tudi v gozdu ob cesti proti Boričevemu, po kateri se omnejeva gospa spreheja. Lastniki gozdov lahko povedo, kako v gozdu ob cesti skoraj ni moč narediti koraka, ne da bi naleteli na steklenino ali odvržene gospodinjinske aparate. Dokler bo veljalo, da se odpadkov najlažje znebiš tako, da jih zapelješ v tuj gozd, kjer so v breme drugemu, bo skrb za čisto okolje še vedno le prazna fraza.

T. J.

Franc Pohar — Anci

Konec marca je v 95. letu umrl Franc Pohar-Anci iz Njivic, upokojeni strojnik papirnice v Radečah. Rodil se je v številni čevljarjski družini. Med obema vojnama je deloval v dramski in pevski sekciji Svobode in v sindikatih. Desetletja je bil navdušen član zelene bratovščine in je vzgojil dolgo vrsto zasavskih lovcev. Prva vojna mu je vzela dva brata, druga sestro in domala vsa njeno družino. Sam je sodeloval v NOB in trpel v gestapovskih zaporih. Dva sinova je imel v partizanih in nemških taboriščih. Svojim fantom Ladu, Vojku in Dragu ter hčerki Viki je kot skrben oče dal za popotnico v življenje vse, da so postali ugledni družbeni in javni delavci. Njihova skrb in ljubezen mu je vživela pogum, voljo in radost do življenja, ki ga je kot izkušeni lovec in enega izmed organizatorjev slovenskega lovstva veselilo vse do zadnjega.

Dokler je videl, je Poharjev Anci rad prebiral tudi Dolenjski list. Veselil se je razvoja celotnega Posavja in Dolenjske, saj je imel med našimi lovci vrsto zvestih prijateljev. Po vojni je bil član mestnega NO odbora, Zveze borcev in do poznih let vpet v družbeno življenje in razvoj Njivic ter Radeč.

Toliko bolj turobno je zato na dan zadnjega slovesa z dobrim in priljubljenim občanom ter lovcem zadonel zven lovskega roga od pobočij Dobrave, Žebnika in Jelovega. Od najstarejšega aktivnega lovca v zgodovini Radeč in celotnega Posavja so se poslovili številni prijatelji in znanci, predstavniki družbenih organizacij in društev. Mirno bo počival v dragi domači zemlji, kateri je bil zvest vse življenje.

A. G.

Umrla je Stanka Glavan

Glavanove Stanke iz Žužemberka ni več med nami. Umrla je po težki operaciji, stara trinštideset let. Tako se je končala življenjska pot teške invalidinje, ki ji je bilo pri rojstvu dano le malo tistega, kar je dano normalnim ljudem, a je z veliko volje in truda marsikaj nadomestila. Še šestindvajsetimi leti je končala osnovno šolo v Ljubljani, samoto invalidskega življenja pa je potem zapolnjevala z umetnostjo.

Daleč naokrog je postala znana kot svojevrsten fenomen, saj se je naučila slikati z nogami. S svojo vztrajnostjo in talentom si je pridobila veliko prijateljev pa tudi vir za preživljanje, saj je že nekaj let prejemala štipendijo iz mednarodnega sklada invalidov slikarjev.

T. J.

KMETIJSKI ZAVOD LJUBLJANA
Kmetijska svetovalna služba
Novo mesto
Sevno na Trški gori 13

objavlja

prosta dela in naloge

1. vodja svetovalne službe za Dolenjsko in Posavje za nedoločen čas

Pogoji:

- visoka izobrazba kmetijske smeri
- 5 let delovnih izkušenj pri delu s kmeti
- trimesečna poskusna doba
- znanje vsaj enega svetovnega jezika
- vozniški izpit B-kategorije
- osebni avto

2. specialist za poljedelstvo za območje Dolenjske in Posavja za nedoločen čas

Pogoji:

- visoka kmetijska izobrazba poljedelske usmeritve
- 5 let delovnih izkušenj
- trimesečna poskusna doba
- znanje vsaj enega svetovnega jezika
- vozniški izpit B-kategorije
- osebni avtomobil

3. svetovalec za ekonomiko in obratoslovje za nedoločen čas za območje Dolenjske in Posavja

Pogoji:

- visoka izobrazba kmetijske smeri z dodatnimi znanji na področju ekonomike v kmetijstvu
- znanje vsaj enega svetovnega jezika
- vozniški izpit B-kategorije
- osebni avtomobil

4. kmetijski svetovalec v osnovni svetovalni službi na območju občine Črnomelj, za določen čas 12 mesecev

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba kmetijske smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- vozniški izpit B-kategorije
- osebni avto

Pisne prijave z zahtevanimi dokazili in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: KMETIJSKI ZAVOD LJUBLJANA, Miklošičeva 4 Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu

zavarovalnica triglav d.d.

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Poslovna enota Novo mesto

1. EUROCARD IN ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d.

Izkoristite možnost plačila vseh zavarovalnih premij pri Zavarovalnici Triglav d.d., PE Novo mesto, s kreditno kartico EUROCARD.

2. POPUST

15% popust pri takojšnjem plačilu premije za zavarovanje avtomobilske odgovornosti;
20% popust pri takojšnjem plačilu premij pri premoženjskih zavarovanjih.

3. VOZNIKI, NE OGROŽAJTE SEBE IN DRUGIH!

Opravite varnostni test, ki vam ga brezplačno omogoča Zavarovalnica Triglav d.d., PE Novo mesto, na vseh mestih za tehnične preglede:

- Tehnično turistična baza Otočec,
- Tehnična baza Črnomelj,
- Avto Kočevje,
- Pionir Avtohiša v Ločni.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV — KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST!

**Ribiška družina
Novo mesto
Glavni trg 20**

razpisuje prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE — ADMINISTRATORJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima V. stopnjo šolske izobrazbe ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj na področju finančno-računovodskih poslov.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Sprejeti kandidat bo moral opraviti 3-mesečno poskusno delo.

Pismene prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev, opisom dosedanjih delovnih izkušenj in kratkim življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

ŠTAJERSKA BANKA

OBRTI IN PODJEJINIŠTVA d.d. CELJE

ŠTAJERSKA BANKA bo v maju poslovala pod naslednjimi pogoji:

Sredstva občanov na vpogled	mesečna obr. mera	letna obr. mera
— tekoči računi	3,78%	55%
— hranilne knjižice	4,33%	65%
— otroške hranilne knjižice	4,60%	70%

Revalorizacija za maj znaša 5,1% oz. 79,91% letno. Limit na tekočem računu se obrestuje po R + 15%, kar je 6,35% mesečno oz. 106,89% letno. Nedovoljena prekoračitev tekočega računa se obrestuje po R + 50% oz. 8,77% mesečno, kar je na letnem nivoju 169,86%.

Depoziti — vezava sredstev občanov	mesečna obr. mera	letna obr. mera
— depoziti nad 15 dni do 1 meseca najmanj 30.000 SLT	90% R	4,60% 70,00%
— depoziti nad 1 mesec		
— do 10.000	R + 4%	5,45% 87,10%
— do 50.000	R + 5%	5,53% 88,90%
— nad 50.000	R + 6%	5,62% 90,70%
— depoziti nad 2 meseca		
— do 10.000	R ali DEM klavzula + 5%	5,53% 88,90%
— do 50.000	R ali DEM klavzula + 6%	5,62% 90,70%
— nad 50.000	R ali DEM klavzula + 7%	5,70% 92,50%
— depoziti nad 3 mesece		
— do 10.000	R ali DEM klavzula + 9%	5,87% 96,10%
— do 50.000	R ali DEM klavzula + 10%	5,95% 97,90%
— nad 50.000	R ali DEM klavzula + 11%	6,03% 99,70%
— depoziti nad 6 mesecev		
— do 10.000	R ali DEM klavzula + 12%	6,11% 101,50%
— do 50.000	R ali DEM klavzula + 13%	6,19% 103,30%
— nad 50.000	R ali DEM klavzula + 14%	6,27% 105,09%
— depoziti nad 1 leto		
— do 10.000	R ali DEM klavzula + 13%	6,19% 103,30%
— do 50.000	R ali DEM klavzula + 14%	6,27% 105,09%
— nad 50.000	R ali DEM klavzula + 15%	6,35% 106,89%

Štajerska banka tudi v maju nadaljuje uspešno zastavljeno akcijo prodaje 6-mesečnih blagajniških zapisov. Nominirani so v ECU-jih z vrednostmi 100, 200 in 500 ECU-jev. Obrestna mera je 10,5% letno, diskont ob nakupu pa znaša 1,5%. Banka odkupuje obveznice PTT Podjetja Celje po dnevnih tržnih vrednostih ter prodaja obveznice Zdravilišča Dobrna, katerih vrednost je 500 DEM.

*Gotovo je sistem zelo pomemben.
Najbolj se obnese,
če je domišljen in preprost.*

Les kot občutljiv naraven material lahko dolgo zdrži le, če dobro in sistemsko poskrbimo zanj. Potrebno ga je zaščititi globinsko in po površini, pred različnimi škodljivimi vplivi. Na podlagi premišljene tehnologije je nastal izdelek, s pomočjo katerega postane navidez zahtevna naloga - zaščititi in oplemenititi les - zelo preprosta. Lesol vsebuje sredstva in učinkovine, ki

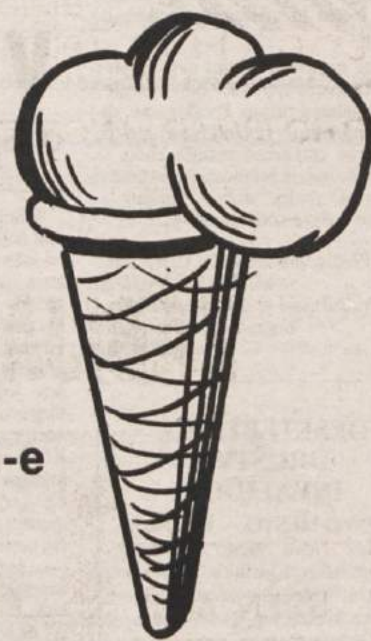
preprosto učinkovit

delujejo na treh nivojih: globinska zaščita lesa pred škodljivci in propadanjem, površinska zaščita pred vremenskimi pojavi in soncem ter oplemenitenje oziroma polepšanje videza. Poleg vsestranskosti ima Lesol tudi druge prednosti. Transparentni pigmenti, ki ščitijo les, se ne izpirajo, nanosi Lesola so zelo obstojni, ne pokajo in na voljo je kar petnajst barvnih odtenkov.

GALA TRADE

PRODAJALNA GALA METLIKA

- bogat izbor mlevskih izdelkov Intes
- toaletni papir role 10/1-e za 239,10 SLT
- sladoled Ljubljanskih mlekarn po akcijskih cenah

S seboj pripeljite prijatelje — tudi njih bodo veseli!

SEVERJA 10 A, GALA METLIKA KIDRIČEVO NASELJE, GALA ŠEMPETER V SAV. DOL.

PRODAJNI CENTER GALA CELJE MARIBORSKA 128, PRODAJALNE: GALA

SLOV. BISTRICA ČOPOVA 1, GALA MARIBOR STANETA

PIONIR
AVTOHIŠA d.d.

organizira
v sodelovanju z zavarovalnico

TILIA Novo mesto

VELIKO NAGRADNO IGRO

v kateri lahko sodelujete vsi, ki boste v času od 23. aprila do 24. junija:

- postali lastniki novega ali starega avtomobila, kupljenega v Avtohiši Pionir
- kupec blaga v trgovini z rezervnimi deli
- in tisti, ki boste opravili servistranje ali popravilo svojega avtomobila v servisno prodajnem centru Pionir Avtohiša, Ločna 48 v Novem mestu!

Vrednost kupljenega blaga ali storitve, za sodelovanje v nagradni igri, mora znašati nad 5.000,00 SLT.

Nekdo od vas, cenjeni obiskovalci, bo na velikem žrebanju dne 24. junija v Avtohiši Pionir v Novem mestu, prejel avto večno privlačne tradicije.

RENAULT 4!

Delovni čas prodaje vozil je vsak dan od 7. do 16. ure, servis in trgovina z rezervnimi deli pa od 7. do 19. ure, ter v soboto od 7. do 13. ure.

Izkoristite priložnost in sodelujte z nami!

zavarovalnica tilia d.d. novo mesto

VI NAM — MI VAM

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefaksu: (068) 24-898 do torika do 10. ure.

BETONAL
d.o.o.
TREBNJE, Kolodvorska 1,
Tel. (068) 44-003

BETONAL TREBNJE proizvodnja, prevoz in strojno vgrajevanje betona

Cenjene kupce obveščamo, da lahko pri nas naročijo kvalitetne betone in storitve betoniranja po konkurenčnih cenah. Za takojšnja plačila nudimo 5% popusta!

BIRING Servis fotokopirnih strojev Canon, RICOH

Jedinščica 27, NOVO MESTO, tel. fax: 068/26-004

Prodaja fotokopirnih strojev, telefaksov, rezervnih delov, potrošnega materiala **Canon** elektronskih pisalnih strojev, računalniške opreme ter fotokopirnega papirja

LogiCom

Računalniški inženiring
Ilke Vašte 15, Novo mesto
Tel.: (068) 22-552

- prodaja računalnikov Arche, programov in opreme
- računalniško izobraževanje
- načrtovanje in izvedba informacijskih sistemov za obrtnike
- marketing s celotno propagando za mala podjetja in obrtnike

kim
Turk Valentin
Brod 9, PODBOČJE

KIM, Turk Valentin, Brod 9, 68312 PODBOČJE in OPEKARNA NOVO MESTO
vam ob otvoritvi trgovine z gradbenim materialom v Podbočju nudita 10 % popust za opečne proizvode.

VRTNARSTVO IN CVETLIČARSTVO ZUPANČIČ

Birčna vas 17 a, Novo mesto
tel. (068) 43-522

- vam po konkurenčnih cenah nudi:
- balkonske in okenske rastline
 - velik izbor enoletnic
 - trajnic za rezanje
 - lončnice in rezano cvetje
 - izdelavo vencev in žalnih ikeban ter poročnih šopkov

KMETJE IN DRUGI LASTNIKI GOZDOV

PRILOŽNOST TUDI ZA VAS!

Po ugodni ceni odkupujemo hlodovino smreke in bukve

Informacije:
KLI LOGATEC, p.o.
61370 Logatec, Tovarniška 36
Telefon: (061) 741/711 int. 276
Telex: 31656, telefaks: (061) 741-279

NOVOST IZ TOVARNE ZAVES **velana** po tovarniških cenah odslej tudi na Dolenjskem

Pridemo na dom z vzorci, nasveti, metrom. Izberete zaveso, mi vam jo sešijemo in prinesemo domov.

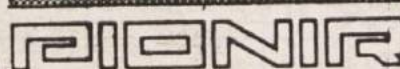
Pokličite nas!
tel. (068) 50-153
58-494

IZLET NA BAVARSKO IN TIROLSKO

od 15. do 17. maja

Cena: 2.900 SLT in 140 DEM (v tolarški protivrednosti).
V ceno je vštet prevoz, dva polpenziona, vsi ogledi in vstopnine. Vse dodatne informacije je moč dobiti v Tovarni zdravil Krka na tel.: 22-441 interna 537 ali 582 (Slavica in Milena).

VI NAM — MI VAM

Novo mesto, d.d.

Montaža, kovinarstvo instalacije

Vas vabi, da jih obiščete v Novem mestu, na Mali Cikavi 25

- V družbi s strokovnimi in izkušenimi kadri izvajamo naslednja dela:
- elektroinstalacije vseh vrst
 - vodovod
 - ogrevanje
 - plinske instalacije
 - prezračevanje
 - kleparska dela

V trgovini, ki se nahaja v poslovnih prostorih družbe in je odprta vsak dan od 8. — 18. ure, in ob sobotah do 12. ure, prodajamo ves material za zgoraj naštetih dejavnosti ter belo tehniko, drobne gospodinske aparate in ostalo tehnično blago. Po dogovoru s kupcem blago tudi dostavimo.

Poleg prodaje ali izvedbe izdelamo s kupci tehnološke popise, predlagamo najbolj racionalne izvedbe, izdelamo projekte izvedenih del, nudimo strokovno-tehnični nadzor ter ostalo strokovno pomoč iz naših dejavnosti, pri čemer naj posebej poudarimo meritve izvedenih del.

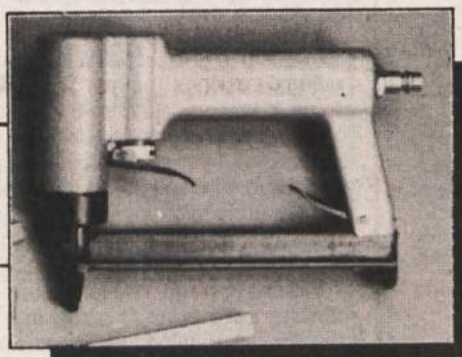
Smo pooblaščen servis za električne ročne stroje «Iskra», popravljamo pa tudi ostala električna ročna orodja.

Poleg dejavnosti, vezanih na izvedbo in popravilo instalacij v objektih, izdelujemo sestavljive moderne, večnamenske kioske «PIKI», ki jih uspešno prodajamo v domovini, v zadnjem času pa prodiramo tudi ne evropski trg.

Za vse informacije nas lahko pokličete po telefonu h.c. (068) 23-118 trgovina (068) 23-187 marketing (068) 21-147 ali zahtevate informacije po telefaksu (068) 22-204.

OBIŠČITE NAS!

ZABIJALNI APARATI

SPENJALNI
APARATI

KRIVILNE
PRIPRAVE

ZA

spenjanje tankih materialov, tapetniška in dekorativna dela, izdelavo lesenih okvirjev in ograj, izolacijsko oblaganje sten in stropov, izdelavo zabojev in palet, kartonske embalaže ...

NIKO
KOVINARSKO PODJETJE
ŽELEZNIKI

TEL.: (064) 66 221, 66 617

tedenski koledar

Četrtek, 7. maja — Gizela Petek, 8. maja — Viktor Sobota, 9. maja — Gregor Nedelja, 10. maja — Izidor Ponedeljek, 11. maja — Žiga Torek, 12. maja — Pankracij Sreda, 13. maja — Servacij

LUNINE MENE
9. maja ob 16.44 — prvi krajec

kino

KRŠKO: 9. 5. (ob 18. uri) ameriški glasbeni film Ples v temi. 10. 5. (ob 18. uri) ameriški kriminalni film Warshawski. 13. 5. (ob 20. uri) ameriški romantični film Zelena karta.

kmetijski stroji

KOSILNICO BUCH, še v garanciji, prodam 15 % ceneje. ☎ (0608)43-289. 1984
PUHALNIK GRIČ in snopovzalnik, novejši tip, ugodno prodam. Franc Gorenc, Črešnjeve 9, Otočec. 1985
FREZO MONDIAL LPS s priključkom, skoraj novo, 8 KS, prodam. Avgust Košak, Ločna 16, Novo mesto, ☎ 22-133. 1989
TRAKTOR UNIVERZAL 445 prodam ali zamenjam za lado nivo. ☎ 42-522. 1990
TRAKTOR MESER FERGUSON, 35 KM, starejši letnik, brezhiben, prodam za 3.000 DEM. Jože Unetič, Buševca vas 25, Cerklje ob Krki. 1998
NAKLADALNO 17 m³, sejalec za koruzo, nerabljeno, 300 l cvička, prodam. ☎ 76-179. 2017
TRAKTORSKO kiper prikolico, 4 t, malo rabljeno, prodam. Zorič, Šutna 35, Podbočje. 2022
NOVO KOSILNICO Alpina laser in rezervne dele za jugo prodam. ☎ 21-165. 2025
KROŽNE BRANE in vrtavkarski obračalnik in zgrabljajnik prodam. ☎ 84-858. 2031
SAMONAKLADALNO prikolico za seno SIP 16-6, malo rabljeno, prodam. Miha Tisovec, Pod Srobotnikom 22, Straža. 2038
ENOOSNI TRAKTOR Gorenje Muta special, s kultivatorjem, prodam. ☎ 58-332. 2041
FREZO GORENJE MUTA in kombajn MF 630 S, širine 2 m, prodam. ☎ (0608)77-055. 2051
KOSILNICO GORENJE MUTA prodam. ☎ (068)56-029, v soboto in nedeljo. 2063
NOV OLT SEJALNIK za koruzo prodam 10 % ceneje. ☎ (068)64-537. 2067
TRAKTORSKE BRANE, kultivator in stroj za izkopavanje krompirja prodam. Kupim obračalnik in stroj za sejanje pšenice. ☎ (068)59-057. 2073
TRAKTOR IMT 539 in kiper prikolico prodam. Viktor Strojnik, Mladučice 10, Krmelj. 2077
FREZO DIESEL s priključki prodam. ☎ 84-873. 2091
KOSILNICO BCS ugodno prodam. ☎ (064)79-839. 2094

kupim

KUPIM dvo ali trisobno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici ali kupim stanovanjsko pravico. ☎ 27-131, po 16. uri. 1981
MRVO na rastilu, od Petelinjeka do Novega mesta, kupim. ☎ 85-840, po 20. uri. 2034
SUHE MACESNOVE PLOHE kupim. Oglasite se pri Splošnem mizarstvu Kramar, Jereslevec 1 A, Kapele, ☎ (0608)68-347. 2071
R 4 GTL, letnik 1989, ali YUGO, letnik 1990, kupim. ☎ (068)23-585, zvečer. 2104

motorna vozila

R 4 GTL, 11/89, prodam. ☎ (068)28-130. 1983

NOVO MESTO: Od 7. do 10. 5. (ob 16., 18. in 20. uri) premiera ameriške romantične komedije Moja punca.

BREŽICE — 7. 5. (ob 20. uri) ameriški vestern Pleše z volkov. 8. 5. (ob 18. uri) ameriška kriminalna Fantje iz sosesčine in (ob 20. uri) ameriški vestern Pleše z volkov. 9. 5. (ob 18 in 20. uri) ameriška kriminalna Fantje iz sosesčine. 10. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriška kriminalna Fantje iz sosesčine.

CRNOMELJ — 8. 5. (ob 20. uri) gostuje Primorsko dramsko gledališče z igro Poskrbi za Amelijo. 9. 5. (ob 18. uri) ameriška risanka Sneguljčica. 10. 5. (ob 20. uri) ameriška kriminalna Billy Batfgate.

METLIKA — 8. 5. (ob 21. uri) ameriška kriminalna Billy Batfgate. 10. 5. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Gola pištola.

Z 750, letnik 1985, 55.000 km, prodam. Jankovič Jože, Pavičiči 11, Črnomelj. 2084
126 P, letnik 1986, prodam za 1.900 DEM. Marjeta Bon, Vel. Brusnice 71, ☎ 85-85-819. 2085
GOLF JXD, letnik 1981, ugodno prodam. ☎ (068)21-549. 2089
PRODAJ GOLF 1.3 CL, 1.90, metalik barve (14500 DM), LADA, l. 86, modra (3000 DM), R trafic, l. 85, za prevoz oseb (11900 DM), GOLF diesel, karamboliran, l. 89 (9500 DM). ☎ 068/25-113.
JUGO po delih (pokrov motorja, streha, motor itd.) prodam. ☎ 068/85-142.
R 19 GTL, skoraj nov, prodam. ☎ (068)20-457. 2090
JUGO 45 E, letnik 1987, ter cviček prodam. Ignac Bakše, COŽ 11, Šentjernej. 2093
FIAT 126 P, letnik 1990, registriran do junija 1992, prevoženih 18.000 km, olivno zelen, garažiran, dobro ohranjen, prodam za 3.800 DEM. ☎ (068)59-054. 2095
OPEL CARAVAN, prva registracija leta 1977, registriran do maja 1993, ugodno prodam. ☎ 78-105. 2099
Z 750, letnik 1977, prodam in kupim Z 750, mlajši letnik. ☎ (0608)75-532. 2100
ZASTAVO EX 1, letnik 1987, prodam. Bobnar, Vihre 19, Mirna Peč. 2103

obvestila

NESNICE, mlade jarkice, pasme hixex, rjave, stare 3 mesece, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije, kličite od 17. do 22. ure vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068)52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578. 1619
ŽALUZIJE — ROLETE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 1656
PURANE BELE, težke pasme, stare 7 tednov, dobava takoj. Stare 5 tednov, dobava od 6. junija dalje. Naročila na ☎ (068)44-963 ali (061)783-382. 2065
POROČNE in obhajilne obleke izposojamo. Trgovina »QUICK«, Vavta vas 20, ☎ (068)85-425. 2066
NOVO HUJŠANJE brez diete, s shujševalnim pasom-do lepše linije. Naročila na ☎ (061)218-941. 2086
RJAVE JARKICE prodajamo vsak dan od 16. ure dalje. Prevolske, Čatež, ☎ 48-366. 2092

PRODAMO:

1. Stroj za brizganje plastike »WINDSOR« 180 T, 450 g
2. Stroj za brizganje plastike »SANDRETTO« 120 T, 160 g
3. Skobelni stroj »KLOPP«
4. Stroj za avtogeno šablonsko rezanje »ZINSER«
5. Variilni agregat »ROVAC KGL 250«
6. Punkt aparat »GORENJE VST 4 P«
7. Punkt aparat »ZINSER« P 10 FS

Informacije vsak delovnik od 8. do 9. ure po telefonu (068) 47-605 ali fax 47-689.

Iščemo:

— samostojnega, kreativnega sodelavca/ko z veseljem do dela v grafičnem poslu — propagandista/ko — novinarja/fotoreporterja/ko za delo pri glasbenem časopisu
Pisne ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na naslov: GPZ Sraka, p.p. 74, Novo mesto.

Podjetje potrebuje omejeno število sodelavcev — upokojenke s prevozom in telefonom. Inf. (066) 78-723

ZA BOLJŠI SLUH

Slušni aparati

TEST SLUHA IN NASVET:

OPTIKA
Novo mesto
Komandanta Staneta 12

Vsako sredo od 9. do 13. ure in od 15. do 17. ure

KOMPRESORJI — 50 do 500 litrov
SNEGOLOVI — enostavna montaža
PANTI — varilne sponje (različne)
Vse po ugodnih, konkurenčnih cenah
Tel. (068) 84-647

posest

HIŠO pri Mokronogu, možnost obrti, zelo ugodno prodam. ☎ 78-401. 1982
NJIVO in gozd na Svibniku pri Črnomlju prodam. ☎ 52-282. 1994
STAREJŠO HIŠO pri Senovem, s 33 ari zemlje, prodam. ☎ (061)263-953. 2000
VIKEND parcelo v Šmavru pri Trebnjem ugodno prodam. ☎ (061)51-848. 2007
ZAZIDLJIVO PARCELO v bližini Šmarjeških Toplic prodam. ☎ (068)42-142. 2026
74 a mešanega gozda v Breški vasi prodam. ☎ (061)343-828. 2033
TRAVNIK, v izmeri 34 arov, na območju Gradišča pri Šentjerneju prodam. ☎ (068)85-713. 2037
NJIVO, 33 a, v Podbočju, prodam. Milica Hribar, Heroja Maroka 1, Sevnica. 2053
PRITLIČNO HIŠO v starem delu Sevnice ugodno prodam. ☎ (0608)82-300. 2074
30 a veliko parcelo v Družinski vasi prodam. ☎ 20-446, zvečer. 2075
NJIVO na Žvabovem pri Šentjerneju prodam. ☎ 42-439. 2076
HIŠO na Ratežu pri Novem mestu, 4. faza gradnje, kletni prostori prirejeni za obrt ali lokal, prodam. ☎ 28-850, 21-218.

prodam

KOBILO, staro 4 leta, pripuščeno, težko okoli 600 kg, prodam. ☎ 43-686. 1987
KRAVO po izbiri prodam. Karel Pate, Dol. Kamenje 17, Novo mesto. 1992
KUHINJO Vita, staro 5 let, štedilnik (2 plin, 2 elektrika), hladilnik (80 l) in ostrožice prodam. ☎ (068)25-535, dopoldne, Blažič. 1995
TOVORNJAK DRV prodam. ☎ 87-554. 1997
INVALIDSKI VOZIČEK, skoraj nov, avtomatik, bencinar, prodam za 1.500 DEM. ☎ 43-611. 2001
NERABLJENO SPALNICO, staro eno leto, prodam 20 % ceneje. ☎ (068)25-388, po 20. uri. 2004
SVINJO, okrog 150 kg težko, in seno za živino prodam. Udovč, Osrečje, ☎ 76-547. 2010
KORUZO prodam. ☎ 73-623. 2012
NOV DVOSED - dvojna postelja in štedilnik Tobi prodam. ☎ 25-070. 2020
RAČUNALNIK ATARI 1040 STE z monitorjem, možnost priključitve na TV, prodam. ☎ (068)21-234, od 15. do 20. ure. 2021

NEMŠKO OVČARKO z rodovnikom, staro 3 leta, in mladička, čistokrvnega, brez rodovnika, starega 8 tednov, prodam. Prodaj tudi bife prikolico. ☎ 24-792. 2029
MLADIČE PUDLJE prodam. ☎ 20-222. 2032
GUMI VOZ, 13 col, prodam. Franc Hočevar, Stara vas 9, Škočjan. 2035
GOSTINSKO OPREMO in aparate prodam za 30 - 50 % vrednosti nove. Oprema je rabljena 6 mesecev. ☎ (068)25-788, 26-389, Andrej. 2044
DOMA IZDELAN SITOTISK z vakuumsko črpalko ter rakle, sita in korito za izpiranje sit, primerno za začetnike, prodam. ☎ (068)25-788, 26-389, Andrej. 2045

ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK, dve plin, dva elektrika, dobro ohranjen, in 101 viseči bojler prodam. ☎ 25-042. 2049
OVERLÖG Mauer special prodam za 1.500 DEM. Ernest Šmalcelj, O. Županičeva 10, Črnomelj. 2054
PLETILNI STROJ, dvoredni na kartice, prodam. ☎ 65-542, zvečer. 2057
LESEN OBJEKT, (12 x 8 m), izoliran in obit z ladjiskim tobojem, primeren za skladišče ali garažo, prodam. ☎ (068)22-766. 2062
DVIŽNA GARAŽNA VRATA s podbojem in okovjem, krilo višine 230, širine 300, prodam za 23.000 SLT. ☎ (061)712-672. 2088
SENO v bližini Krmelja prodam. ☎ (061)614-125. 2097
SUHO SENO, 10 ton, prodam ali zamenjam za hlodovino in večjo količino suhih smrekovih plovov. Vojko Končič, Vinkov Vrh 10, Dvor. 2098

razno

ODDAM V NAJEM novo delavnico (7 x 9 m), na lepem kraju, za vsako obrt. Jože Ramuta, Štrekļevce 15, Semič, ☎ 56-076. 2072

službo dobi

AKVIZITERJE za prodajo tekstila na terenu iščemo. ☎ (0608)34-896, v četrtek. 1991
ZA PODROČJE DOLENJSKE iščemo sposobnega organizatorja in več potnikov za dobro prodajni artikel. ☎ (064)51-332, od 10. do 12. ure ali od 16. do 18. ure. 2005

HONORARNO DELO, odličen za služek, potrebujete lasten prevoz. Informacije v četrtek, 7. maja, ob 19. uri v gostilni Les, Čatež ob Savi. 2009
STE PRIPRAVLJENI za dober honorar prodajati na terenu dobro prodajni artikel? ☎ 23-977. 2013
NUDIM HONORARNO DELO, plačilo cca 14.000 SLT tedensko. Obvezen lastni prevoz. Informacije v četrtek ob 19. uri, Ločna 8/a, Novo mesto. 2014

Dolenjska banka d.d.
Novo mesto

HITRO KVALITETNO ZANESLJIVO

POENOSTAVIMO NAŠE SODELOVANJE!

Gotovo ste ob obisku banke zlasti ob dnevih izplačil osebnih dohodkov in pokojnin ter prazničnih dnevih razmišljali, kako bi se izognili gneči in neprijetnemu čakanju pred bančnimi okenci, pa kljub temu uredili vaše vsakdanje denarne zadeve. Z namenom enostavnejšega in udobnejšega urejanja vsakdanjih denarnih zadev smo v banki razvili vrsto storitev, ki rešujejo večino tovrstnih problemov in vam tako prihranijo čas, denar in odvečne poti. Večina storitev je vezanih na uporabo tekočega računa, zato dovolite, da vas na kratko seznanimo s prednostmi tega sodobnega in enostavnega načina denarnega poslovanja.

Tekoči račun ne zahteva pogostih obiskov v banki zaradi dviga gotovine

S prenosom izplačila osebnega dohodka ali pokojnine na tekoči račun si v primerjavi z izplačilom dohodkov na hranilno knjižico zagotovite vrsto prednosti in ugodnosti. Med najpomembnejšimi je gotovo ta, da vam na izplačilni dan obisk banke zaradi dviga gotovine ni potreben, prav tako pa vam je prihranjena tudi večina nadaljnjih obiskov banke. Imetnik tekočega računa namreč potrebuje gotovino le za drobne izdatke, večino drugih obveznosti pa poravnava s čeki in drugimi oblikami negotovinskih plačil.

Imetnikom tekočega računa za plačilo položnic in drugih rednih stroškov ni potrebno čakati na bančnem okencu!

Plačilo večjega števila položnic si olajšate s Pismom za upanja. V posebno ovojnico, ki jo dobite na bančnem okencu, vložite položnice, ki jih želite plačati, ter podpišete nalog za obremenitev vašega tekočega računa, ki je priložen k ovojnici. Pismo oddate na bančnem okencu brez čakanja v vrsti. Potrđila o opravljenem vplačilu bo banka hranila v vašem dosjeju, lahko pa vam jih na vašo željo pošljemo po pošti.

Še enostavnejše je, da prepustite skrb za poravnavanje vaših rednih mesečnih obveznosti banki. Na podlagi vašega pooblastila bo banka avtomatično poravnala obveznosti za plačilo RTV naročnine, naročnin za različne časopise in revije, PTT storitev, stroškov elektrike, komunale in raznih drugih obveznosti. Storitve je brezplačna, poleg tega pa vam nekatere organizacije pri takšnem načinu plačila priznavajo dodatne popuste.

Z bančnim avtomatom je gotovina vedno pri roki

Priznajmo, včasih brez gotovine ne gre. Imetnikom tekočih računov omogoča mreža bančnih avtomatov Ljubljanske banke dvig manjših zneskov gotovine 24 ur dnevno, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. Bančni avtomati vam ne omogočajo le, da se izognete gneči na bančnih okencih, temveč da si zagotovite gotovino za izdatke tudi izven poslovnega časa banke, če tega prej niste utegnili storiti.

Informacije o stanju vašega tekočega računa so vam dostopne preko telefona

Pogosto je obisk v banki potreben za to, da preverite stanje vašega tekočega računa. To boste odslej lahko opravili tudi doma. V mesecu aprilu smo v banki uvedli storitev posredovanja informacij o stanju na vašem tekočem računu s pomočjo avtomatskega informacijskega servisa AudioTEKS. Ko zavrtite telefonsko številko našega informacijskega servisa ter vtipate tajno osebno šifro, vam informacijski servis posreduje stanje vašega tekočega računa na dan, ko je bila v banki knjigovodsko evidentirana zadnja sprememba.

Vaš čas je dragocen. Ponudili smo vam nekaj možnosti, kako denarne zadeve urediti hitreje in udobneje. Naslednji korak je seveda vaš. Vabimo vas k sodelovanju!

ljubljska banka

OSMRTNICA

V soboto, 2. maja, smo se na pokopališču v Šmihelu poslovili od naše upokojene sodelavke

ALOJZIJE NOVINA

iz Kristanove 3

Ostala nam bo v lepem spominu.

DELAVCI IN UPOKOJENCI KRKE, TOVARNE ZDRAVIL NOVO MESTO

NAJBOLJŠI POGOJI pri prodaji na terenu. Možen zaslužek v protivrednosti 1000 DEM mesečno. Potreben lasten prevoz. ☎ (068)85-325. 2027

HONORARNO DELO! Nudim zaslužek 60.000 SLT mesečno, lasten prevoz. Informacije v petek, 8.5.1992. ☎ (068)23-640. 2028

VSI, KI POTREBUJETE DENAR, ga lahko zaslužite pri nas. Dobimo se v petek, 8.5.1992 ob 19. uri v Sevnici, v hotelu Ajdovec ter v gostišču Rozalija v Krškem 12.5.1992 ob 19. uri. 2036

ČE ŽELITE redno ali honorarno zaposlitev, pridite v petek ob 18. uri v gostilno Obala v Sevnici. 2055

ZAPOSLIMO DELAVCA z vozniškim izpitom, prakso in veseljem za prodajo na terenu. Japi, Trebnje. ☎ (068)44-257. 2058

SLUŽBO DOBI prodajalka ali natakarica. ☎ 28-520. 2060

HONORARNO ZAPOSLIMO DEKLE za strežbo med 12. in 18. uro. ☎ 23-418. 2064

POSLUJTE s partnerjem na področju Slovenije. Vaša komunikativnost in podjetništvo bosta plačana bolje, kot ste kdajkoli sanjali. Informacije na ☎ (068) 51-089, vsak dan od 11. do 13. ure in od 19. do 21. ure. 2069

HONORARNO ZAPOSLIM KV kuharja v gostilni pri Medvodah. Možnost stanovanja. ☎ (061)614-710. 2079

DEKLETA za delo za šankom zaposlimo. ☎ (068)22-366. 2080

ODLIČEN ZASLUŽEK ob akvizitertstvu in širjenju marketinga. ☎ (068) 26-282. 2081

TAKOJ ZAPOSLIM več voznikov kamionov, kiperjev. ☎ (068)42-350, vsak dan po 20. uri. 2083

PODJETNIKI - OBRTNIKI, želite zaposliti šoferja z lastnim boljšim kombijem. Ugodno. ☎ 20-581. 2087

NAJBOLJŠI POGOJI. Če hočete z dobrim delom dobro zaslužiti, pridite v petek ob 19.30 v gostilno Pod smreko. 2101

S POŠTENIM DELOM do dobrega zaslužka. Če imate proste vikende in osebni avto, pokličite na ☎ 24-781, dopoldne. 2102

stanovanja

ENOSOBNO stanovanje zamenjam za večje z doplačilom ali kupim. ☎ 26-693. 2002

MLADA DRUŽINA išče stanovanje v Novem mestu za daljše obdobje. Po možnosti v bloku, ni pa nujno. ☎ (068)26-090. 2023

OPREMLJENO enosobno stanovanje v Novem mestu prodam. ☎ (068)45-196. 2048

MAMICA z otrokom išče garsonjero ali manjše prazno stanovanje v Novem mestu. Katja. ☎ (0601)82-111. 2078

MANJŠE STANOVANJE vzamem v najem v Novem mestu. ☎ 26-796. 2096

ZAHVALA

Zapustila nas je naša draga

TEREZIJA MIHELICH
iz Vinice

Spominjali se bomo njene dobrote in plemenitosti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 69. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, svak, brat in stric

STANKO KOPRIVNIK
iz Velike vasi

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za vsestransko pomoč. Zahvaljujemo se tudi kolektivu SDK Krško, Elektrodistribuciji Krško, Gradbeni mehanizaciji Anton Slivšek iz Brežic, Gasilskemu društvu Velika vas, govornikom za tople besede slovesa in g. kaplanu za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Pomlad je tu, vse že brsti, tvoj vrt te kliče, a tebe več ni.

Nepričakovano in tiho nas je zapustila

JUSTINA BAŠELJ
iz Novega mesta

Od nje smo se poslovili 14.4.1992. Vsem, ki ste ob njeni izgubi z nami delili bolečino, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in za maše in pokojno pospremili na zadnji poti, iskrena hvala. Posebej zahvala g. proštu Lapu in g. žekanu za ganljive besede poslednjega slovesa in opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

GABRIJELA POSLEK
roj. Vidic
s Trške Gore 18

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in številnim znancem, ki so darovali cvetje, nam izrekli sožalje ter našo drago mamo pospremili do njenega zadnjega doma. Najlepše se zahvaljujemo sosedovim Ivaneževim, Saksidovim in Pušavčevim za vso pomoč. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ni več bolečin, ni več trpljenja, vse to je vzela večna zemlja. V domu ostala je praznina, a v naših srcih bolečina.

V 59. letu starosti nas je po težki bolezni mnogo prezgodaj zapustila naša draga žena, mama, sestra, sestrična, teta, nečakinja in tašča

MARIJA ZGONC
roj. Povše
iz Lamutove 16, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnico tako številno pospremili na njeni zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo Revozu Novo mesto, pevcem, govornici iz društva upokojencev Labod, bolniškemu osebju, ki so ji lajšali bolečine, ter gospodu Lapu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 73. letu starosti je zaspal naš dragi

JANKO CERAR
iz Loke pri Črnomlju

Prisrčno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v bolečih trenutkih pomagali, darovali cvetje, sveče in pokojnega pospremili na poslednji poti. Posebej se zahvaljujemo vsem, ki ste namesto cvetja darovali za svete maše, Gasilskemu društvu Dobljče za organizacijo pogreba, cerkvenima pevskega zboroma iz Dobljče in Črnomlja za lepo petje, govornikom ter duhovnikom za lepo opravljen obred. Vsem Bog plačaj!

Žalujoci: žena Tončka, hči Minka in sin Ivan z družinama, sestra, bratje in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

JULIJU MATEKOVIČU

Boleča je resnica, ki nas spominja na žalostni 4. maj, ko nas je za vedno zapustil naš ljubi in skrbni mož, ate in stari ate. Hvala vsem, ki prinašate cvetje, prizigate svečke ter stojite ob njegovem grobu in ga imate v lepem spominu.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustil dobri mož, oče, stari oče, brat, stric in boter

ALOJZ ZORAN
iz Herinje vasi

Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje, z nami sočustvovali in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala. Še posebej se zahvaljujemo vaščanom Zaloga, sosedu Janezu Lenartu, župniku za opravljen obred ter sindikatu Dolenjke, šoli Šentjernej in Tovarni zdravil Krka Novo mesto. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Srce je tvoje dalo vse, kar je imelo, nobene bilke zase ni poželo.

Z žalostjo v srcu smo se za vedno poslovili od našega očeta, starega očeta, pradedka, brata in strica

JOŽETA ŠIMICA
iz Stopič 19

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, z nami sočustvovali, nam ustno in pisno izrazili sožalje, za našega očeta darovali maše, cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ni več trpljenja, ne bolečine, življenje je trudno končalo svoj boj.

V 80. letu starosti nas je zapustila naša mama

MARIJA ANŽELJ
rojena Lavrič

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vaščanom za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni Domu starejših občanov za skrb in nego ter sodelavcem Doma za izrečeno sožalje in cvetje, delovni organizaciji Trimo za izrečeno sožalje in cvetje, gospodu župniku za opravljen obred ter pevcem iz Šmihela za lepo zapete žalostinke.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Pomlad na vrt je tvoj prišla, čakala je, da prideš ti, sedla je na rožna tla in zajokala, ker te ni.

V 62. letu starosti nas je po hudi in težki bolezni zapustila naša draga hčerka, sestra in teta

MALKA ŠTEFANIČ
dipl. inž. agr. iz Črnomlja

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje in pokojnico pospremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo vsem, ki ste našo Malko obiskovali med njeno boleznijo in ji vsestransko pomagali. Zahvaljujemo se Domu starejših občanov iz Črnomlja, Onkološkemu inštitutu iz Ljubljane, Medobčinski inšpekcijski službi Novo mesto, Zdravstvenemu domu iz Črnomlja, pevкам iz Otovca, gospodu župniku za lepo opravljen obred ter govornicam in govornikom za besede slovesa pred domačo hišo in pred odprtim grobom. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni
Kvasica, 24.4.1992

Portret tega tedna

Damjan Škaper

moma in pol teže. Rokomet je začel trenirati že v drugem, in ne tretjem razredu osnovne šole, kot je pri večini v navadi. V šestem in sedmem razredu je celo obiskoval tako treninge za njegove vrstnike kot za že nekoliko starejše. To mu je predlagal njegov takratni trener Nikola Radić, saj je bil Damjan vedno tako poln energije, da je celo po dve zaporedni treninški rokometi prišel domov le za toliko, da se je najedel, potem pa odšel igrati še nogomet, pravi njegova mama Anica, vesela, da oba njena sinova, tako Damjan, kot njegov starejši brat Aleš, igra ta rokomet. »Tako vsaj vem, kje sta, čeprav ju skoraj nobeno soboto in nedeljo ni doma in je to, predvsem za Damjana, včasih izredno naporno,« doda Damjanova mama, Damjan pa pove, da je bil ravno prejšnji vikend precej naporen, saj je v soboto odigral tri tekme s starejšimi dečki na turnirju v Velenju, v nedeljo pa še prvenstveno tekmo z mladinci v Trebnjem.

Vendar Damjan ne tarna, saj je z dušo in telesom predan rokometu in njegov cilj je igranje v državni reprezentanci. V prostem času rad posluša glasbo, predvsem skupino U2, zapleše, ali vrže karte s prijatelji, ki so kot po pravilu skoraj vsi tudi njegovi soigralci pri igranju rokometu. »Redko se spremem, vendar nikoli po igri zaradi same igre,« pravi Damjan, ki trenutno obiskuje osnovno šolo, kjer sicer ne blesti tako kot pri rokometu, pa vendar z uspehom tudi ni nezadovoljen. Že v jeseni bo odšel v Ljubljano v trgovsko šolo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Nagrade za pravočasne plačnike

Tretja vrtna garnitura Šentlovrenc

NOVO MESTO — Novomeščan Rudi Kušer je tretjo nagrado ob izterjavi naročnine za 2. trimesečje v torko zjutraj izžrebal za Alojza Repovža, Šentlovrenc 10, Velika Lokca. Dobitnik je na Dolenjski list naročen že od leta 1967 in od takrat tudi reden plačnik. Srečni nagrajenec lahko nagrado s tem odrezkom dvigne v predstavnstvu Jelovice, Ob potoku 5, Novo mesto, tel. 22—772.

Naj ponovimo, da smo nagrade — uporabne in lepe zložljive vrtno garniture — za naše zveste plačnike, ki Dolenjskemu listu omogočajo nemoteno izhajanje, kupili pri Jelovici v Škofji Loki. Za zbiranje četrte in hkrati tudi zadnje nagrade v 2. trimesečju bodo prišli v poštev vsi, ki bodo svoj dolg do Dolenjskega lista poravnali do torka, 12. maja.

TRETTJA NAGRADA V ŠENTLOVRENC — Rudi Kušer, ki je v torko zjutraj obiskal urednika športne strani, je iz kupa plačanih položnic potegnul potrdilo Alojza Repovža iz Šentlovrenca pri Veliki Loki.

Metliške priprave na Vinsko vigred

Zelo obsežen kulturni in zabavišni program letošnje jubilejne prireditve

METLIKA — Že desetič zapored bo 22., 23. in 24. maja v Metliki turistično-vinarska prireditev Vinska vigred. Jedro praznika, ki ga obišče vsako leto več tisoč ljudi, je pokušnja nagrajenih belokranjskih vin, pospremljena z bogatim kulturno-zabavnim programom.

Da se ne bi vse skupaj spraviglo v navadno vaško veselico, poskrbi prireditveni odbor, ki mu po nenapisanem pravilu predseduje sam župan, in sicer s kulturno-zabavnim programom, ki bo letos še zlasti pester. Tako bosta deležni

• METLIKA — Na metliški Vinski vigredi bo v nedeljo, 24. maja, ob 11. uri srečanje harmonikarjev-frajtonarjev. Prijave zbira do 20. maja Matjaž Rus iz Metlike. Vsak nastopajoči bo moral povedati vic.

posebne pozornosti razstavi: aktiv kmečkih žensk bo pripravil razstavo belokranjske kuhinje, Belokranjski muzej pa razstavo del Oskarja Kogojca. Slednji bo odprl dr. Matjaž Kmeč.

V petek, soboto in nedeljo bodo na velikem odru, postavljenem na Trgu svobode, nastopali: plesna skupina Aruba iz Ljubljane z modno revijo Beti in Komet, dekliški pevski zbor folklorne skupine Ivan Navratil iz Metlike, folklorna skupina Dragatuš, folklorna skupina Emona iz Ljubljane, pevski zbor Pionir iz Novega mesta, komorni pevski zbor z Otočca, oktet Vitus, metliška folklorna skupina Ivan Navratil,

otroci iz semiške osnovne šole s pastirskimi igrami, metliški tamburaši, mestna godba Metlika, harmonikarji — frajtonarji in še kdo.

Člani belokranjskega konjeniškega kluba bodo poskrbeli za prevoze s kočijami, na prireditveni prostor pa bodo

V ZNAMENJU VINSKE VIGREDI — Metličani nestrno pričakujejo 22., 23. in 24. maj, ko bo na trgih njihovega mesta tradicionalna Vinska vigred. Belokranjci imajo navado pričakati goste s pogačo, soljo in kupico vina pa še s prjazno besedo in z nasmehom.

pripeljali tudi nekaj potnikov z muzejskega vlaka, ki bo pripisal v Metliko iz Ljubljane, pripeljal pa bo približno dvesto Slovencev. Za ples in za zabavo

bodo godli ansambli: Maj, Toni Verderber, Kres, Omizje, Obzorje, Razdobje, Slavček, Spomin, Rompom-pom, v nedeljo popoldne pa bodo razganjale morebitne oblake domače rock skupine: Popolnočne kočije, The Pasmaters in Indust bag. Prvič v zgodovini Vinske vigrede bo tudi maša: maševal bo škof dr. Vekoslav Grmič.

T. G.

Taborništvo — kovačnica dobrih ljudi

Štiridesetletnica Rodu gorjanskih tabornikov

Na pobudo nekdanjih slovenskih skavtov in gozdovnikov je spomladi 1951 zaživelo v Ljubljani Združenje tabornikov Slovenije. Že v jeseni istega leta je začel delati v Novem mestu pripravljalni odbor za ustanovitev taborniške organizacije na Dolenjskem. Prve pogajanje je imel med gimnazijsko mladino in 27. aprila 1952 je bil ustanovni občni zbor Družine gorjanskih tabornikov. Z njim je približno 50 članov družine skromno počastilo 11. obletnico ustanovitve OF.

Zagnano delo nove organizacije je šlo hitro v klasje. Ustanovni člani družine Tone Furlan, Bine Novak, Tone Markelj, Peter Novak, Zmago Kastelic, Tič Vahter, Zdenka Penca, Andrej Pelko, Franc Pečelin, Marjan Moškon, Tomaž Hočevar, Marjan Kuhar, Tone Gošnik in prof. Jože Glonar so znani pritegnili v taborniško delo nove dijakove, vajence in drugo mladino. Že 30. novembra 1952 je družina prerasla v Rod gorjanskih tabornikov.

Več tisoč mladih ljudi je v minulih štirih desetletjih šlo skozi novomeško taborniško organizacijo. Nepozabni so njihovi spomini na prve tabore na Otočcu in ob Kolpi, na izlete ter pohode po Dolenjski in Sloveniji kot na vse koristno, kar jim je taborništvo dalo.

Slednjega ni bilo malo. Prof. dr. Peter Novak je pred petimi leti med drugim zapisal, da je zanj »taborništvo kovačnica dobrih ljudi«. Tu, v vodu, manjši skupini 8—10 sebi enakih fantov ali deklet, je mladi človek dobil in začel spoštovati odnos do narave. Z dolgo vrsto privlačnih spretnosti in koristnih znanj je v igrah mimogrede pridobil v mlajvi organizaciji prenekarje zgodnjou izkušnje ter spoznanje, potrebno za dober vstop v življenje.

Kaj več bodo novomeški taborniki kmalu povedali o prehojeni 40-letni poti organizacije ter o sedanjem delu odreda v podlistku v prilogi Dolenjskega lista. Na vprašanje, kaj je taborništvo, odgovarjajo z besedami sedanjega predsednika ZTS Toheta Simončiča, ki jih je zapisal v letošnji aprilski številki revije TABOR:

»Taborništvo je velika življenjska igra, ki postane šola za življenje, spoznanja pa jo kasneje, ko odrasteš.«

M. Ž.

Videli, kaj dela Dolenjec

Uspela prireditev — Televizija bo pripravila štiri polurne oddaje — Prva že 9. maja ob 18.30 na prvem programu in v nedeljo ob 12.30

NOVO MESTO — Prireditev »Boš videl, kaj dela Dolenjec« je v celoti uspela v zadovoljstvo idejnega vodje Lojzeta Slaka in televizijske ekipe TV Slovenije, ki je oddajo posnela. Zadovoljnih je bilo tudi nekaj tisoč gledalcev, ki so dvorano zasedli do zadnjega kotička.

Čeprav smo že zapisali, velja povedati še enkrat, da so prireditev v veliki meri pripravili kar Dolenjci sami. Televizije je prevzela scena s starim hramom in sliko dolenjske pokrajine, desno in levo pa so svoje pokazali rokodelci: lončar Stanko Pungerčar iz Gruče pri Šentjerneju, sodar Viktor Miklič iz Mačkoveca inpletar Franc Koželj iz Reve pri Dobruču. Ves čas prireditev so tako na sceni nastajali nov sod, pletena košara in glinasti polički. Pred hramom je poleg gostitelja ansambla Slak in Fantov s Praprotna prvič nastopil Alpski kvintet, ansambel Otavia Brajka iz Primorske in tudi Alfi Nipič je bil s svojimi Muzikanti prvič na koncertu v Novem mestu. Dolenjci smo dali tudi svojo humoristično skupino Modra kronika, ki so jo v več vlogah predstavljali vodja Lojze Podboj, Silvo Polak v vlogi cigana, Stajerca, Primorca in Gorenjca, nepozaben pa je ostal tudi Krjavljev nastop. Največ ploskanja je bil deležen dolenjski striček, ki ga je predstavil Stanko Tomšič, učenc 7. razreda osnovne šole z Mirne. Zapeli so tudi člani Šentjernejskega okteta in zaplesali plesalci folklorne skupine Kres. Svoj voditeljski krst na televiziji je uspešno prestala tudi Dolenjka Renata Mikec.

Prireditev v Novem mestu ne bi bilo, če ne bi mnogi pomagali z brezplačnimi uslugami. Med njimi velja pohvaliti generalnega pokrovitelja, Bramac iz Škocjana, Novoteks in Labod ter Studio D in naš Dolenjski list. Po svoje sta je k uspehu prireditve pripomogla tudi Športna zveza in Krka-Gostinstvo, Novo mesto.

J. PAVLIN

POZDRAV S HIMALAJE

Člani slovenske alpinistične himalajske odprave »Kumbhakarna 92« pošiljamo Dolenjskemu listu in njegovim bralecem lep pozdrav, hkrati pa se zahvaljujemo vsem pokroviteljem, še posebej dolenjskim: Zavarovalnici Tilia, Ljubljanski banki DB, Kompasu Novo mesto, Avtohiši Pionir, GIP Pionir, Bramcu Škocjan, Studiu D, Kolpi, Tovarni opreme Mirna, Krki, Športni zvezi Novo mesto, Labodu, Tesnilom Trebnje in Beti Metlika.

VANJA A. FURLAN

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

»Skakalnica« na Cesti herojev v Novem mestu — Kravje kože in glave mečejo po okolici — Hrvaška pokojnina se zaradi tečajnih razlik zmanjša

Novomeščani, ki se vozijo po Cesti herojev, zapeljejo pri semaforjih v križišču pri mostu v manjši kanal, ki je ostal na cesti, potem ko so kopali menda za plinovod. Omenjena udrtnina na vozišču, ki je sicer že asfaltirana, moti šoferje in o tem nam je v četrtek zvečer telefoniral Novomeščan, ki zadevo občuti. Na upravi inšpekcijskih služb v Novem mestu, kamor smo sporočili pritožbo, so povedali, da je cesta s spornim kanalom v pristojnosti republiških organov. Zavojo tega novomeški inšpektor ne more ukrepati. Toda na inšpekcijski upravi v Novem mestu so obljubili, da bodo o kanalu na vozišču na Cesti herojev obvestili kolege v Ljubljani.

Martin iz Šentjerneja je imel tudi obvestilo za inšpektorje, ki pa bi ga v prvi vrsti morali slišati ljudje, ki mečejo po grmovju, za cesto in drugod kravje kože, odrezane glave in parklje. Martin namreč ugotavlja, da te odpadke ljudje odlagajo, kamor se jim zljubi. Po njegovem si živali, od katerih dobi nekdo toliko in toliko mesa, ne zaslužijo, da bi njihovi ostanki mesece gnili za cesto in bili za hrano lisicam in muham, ampak bi morali mesarji za odpadke poskrbeti kako drugače. Šentjernejec tudi ugotavlja, da je okolje kar na gosto posejano z zavrnjenimi štedilniki, hladilniki in podobnimi rečmi. Kako je to, sprašuje, da po eni strani na podeželju tako nasprotujejo odvozu odpadkov, po drugi strani pa tako svinjajo naokoli.

Črnomaljška je povabila novinarje, naj pogledajo, kako v mestu nekdo seka lipe, in naj pomagajo narediti konec temu skrunjenju narave in mesta.

Stanko s Pivke je vprašal, kako naročniška služba na Dolenjskem listu

spremlja plačevanje naročnine za časopis. Sam meni, da prepočasni in da zato mine predolgo časa od nakazila na banki do vpisa vplačila v evidenco naročniškega oddelka. Naj povemo, da delavkama v naročniški službi pomaga stroj in da se po najboljših močeh trudi, da bi vse informacije vnesli v evidenco, čeprav jih je naenkrat zelo veliko. Cesto od Lakenc proti Zburam, o kateri je Stanka tudi zanimalo, Cestno podjetje je posodablja in naj bi bila pred jesenjo asfaltirana, kot so neuradno povedali v novomeškem Cestnem podjetju.

Upokojenka z Jesenic na Dolenjskem je potožila nad nizko pokojnino. Dobiva jo iz Hrvaške, in ko slovenske uradne službe prejemek preračunajo iz dinarjev v tolarje, se pokojnina zmanjša za približno polovico. Tako je zadnja znašala komaj okrog 6.000 tolarjev. Jeseničanka meni, da je to zmanjševanje zaradi tečajnih razlik krivično, saj s tako nizko pokojnino ne more živeti. Slovenski pokojninski skupnosti je tudi očitala, da je nedavno nakazani poročun za nazaj obračunala po sedanjem tečaju. Tečaj valut pa je bil v času, na katerega se nanaša poročun, ugodnejši od sedanjega, zato je Slovenija »hrvaškim« upokojenecem nepošteno vzela

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek oz. danes bo med 19. in 21. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakal psiholog Marjan Stokanovič.

VOZILO ALEKO ŽE ZA 530.000 TOLARJEV

NOVO MESTO — »Ko postane pomemben denar« — s tem geslom se začne prodaja vozil aleko na ljubljanskem salonu avtomobilov. Cena avtomobilov je zares ugodna, saj stanejo skupaj z davkom le 530.000 tolarjev, kar pa je za vozilo z ladinim motorjem in s prostornino 1.570 kubičnih centimetrov v primerjavi z drugimi res majhen denar. Kot zagotavljajo prodajalci, med katerimi je za dolenjski in belokranjski območje NOUA, d.o.o., Novo mesto, Ul. Takev 2, tel. (068) 22-258 je aleko sodobno zasnovano vozilo hatchback s pogonom na prednja kolesa, velikim prtljažnim prostorom in porabo goriva le 6,1 l na 100 kilometrov pri brzini 90 km/h. Primerne je za vožnjo po slabših cestih, prodajo pa bo spremljala tudi servisna mreža in ponudba rezervnih delov.

nekaj denarja. Delavec je povabil novinarje, naj kaj napišejo o Iskri Tenel, češ da tam svet odpuščajo zaposlene.

L. M.

SPET PRODAJNA RAZSTAVA

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V avti hotela so odprli prodajno razstavo slikarskih del Neve in Kostje Viranta, ki bo odprta do konca maja. Vabljeni!

ŠE ENI TROJČKI

NOVO MESTO — Novo mesto ima še ene trojčke. Rodili so se Jasni in Toniju Bahor. Na svet so jim pri sedmih mesecih pomagali v ljubljanski porodnišnici v soboto, 2. maja. Punčka in dva fantka so ob porodu tehtali po 1,7 kilograma, zato bodo seveda še nekaj časa v inkubatorju.

NA KONCU SO ZAPELI SKUPAJ — Slakovo pesem V dolini tih so na koncu zapeli prav vsi nastopajoči na prireditvi Boš videl, kaj dela Dolenjec. (Foto: J. Pavlin)

disco teka
kosov hram
Gornje Vrhopolje 74

petek ob 20. uri

MIRAN RUDAN band

nedelja ob 10. uri

OBJEM

Vabljeni!

EVROPSKE CENE, BALKANSKE PLAČE

— Vidim, ti biti srečen.
— Res je, Fritz. Ne morem skrivati zadovoljstva.
— Familija zdrava.
— Je, hvala bogu.
— V služba fse v redu?
— Nimam se kaj pritoževati.
— Zima, prava zima.
— Tudi snega je bilo letos za silo.
— Pa še osvoobodiva.
— Jugo armada je pobrala iz Slovenije sila in kopija.
— Vi imeti demokratične volitve.

— Tudi to je res, Fritz.
— Na svoja zemlja svoj gospodar.
— Uresničila se nam je stoletna želja.
— Dolgo čakati na priznanje.
— Pa je prišlo, Fritz.
— Vas priznati Nemčija.
— Vatikan tudi. Menda veš, kdo vse nas je priznal. Nas in Hrvače.
— Jaz vedeti in se tega veseliti.
— Priznala nas je Evropa.

— Tako biti prav: Slovenija biti vedno Evropa. Vi že sto let imeti evropska kultura.
— Zdaj pa imamo tudi evropske cene.
— Ti želiš reči, da po priznanju vse podražiti.
— Cene pri nas, Fritz, so skokovito poskočile. Vendar to še ni najhujše. Najhujše je, da smo ohranili — balkanske plače.
TONI GAŠPERIČ

studio
BEST NAJBLIŽJIN
Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado MARJTI ERJAVEC s Potovega Vrha. Nagrajenci čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (1) S frajtonar'co po svetu - P. FINK
- (2) Dolenjska - MODRA KRONIKA
- (3) Moji plavalaski - ANS. T. ISKRE
- (4) Dolina se budi - SLOVENSKI KVINTET
- (5) Lovska stava - SPOMIN
- (6) Bodi z mano - NAGELJ
- (7) Praznik je pri nas - ANS. F. FLERETA
- (8) Moja pipca - ANS. L. SLAKA
- (9) Ljubezni v slovo - ANS. I. PUGLJA
- (10) Ko v meni pesem se rodi - ANS. J. ŠUMAHA

Predlog za prihodnji teden: Temna noč - ANS. T. VERDERBERJA

KUPON št. 19
Glasujem za:
Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.